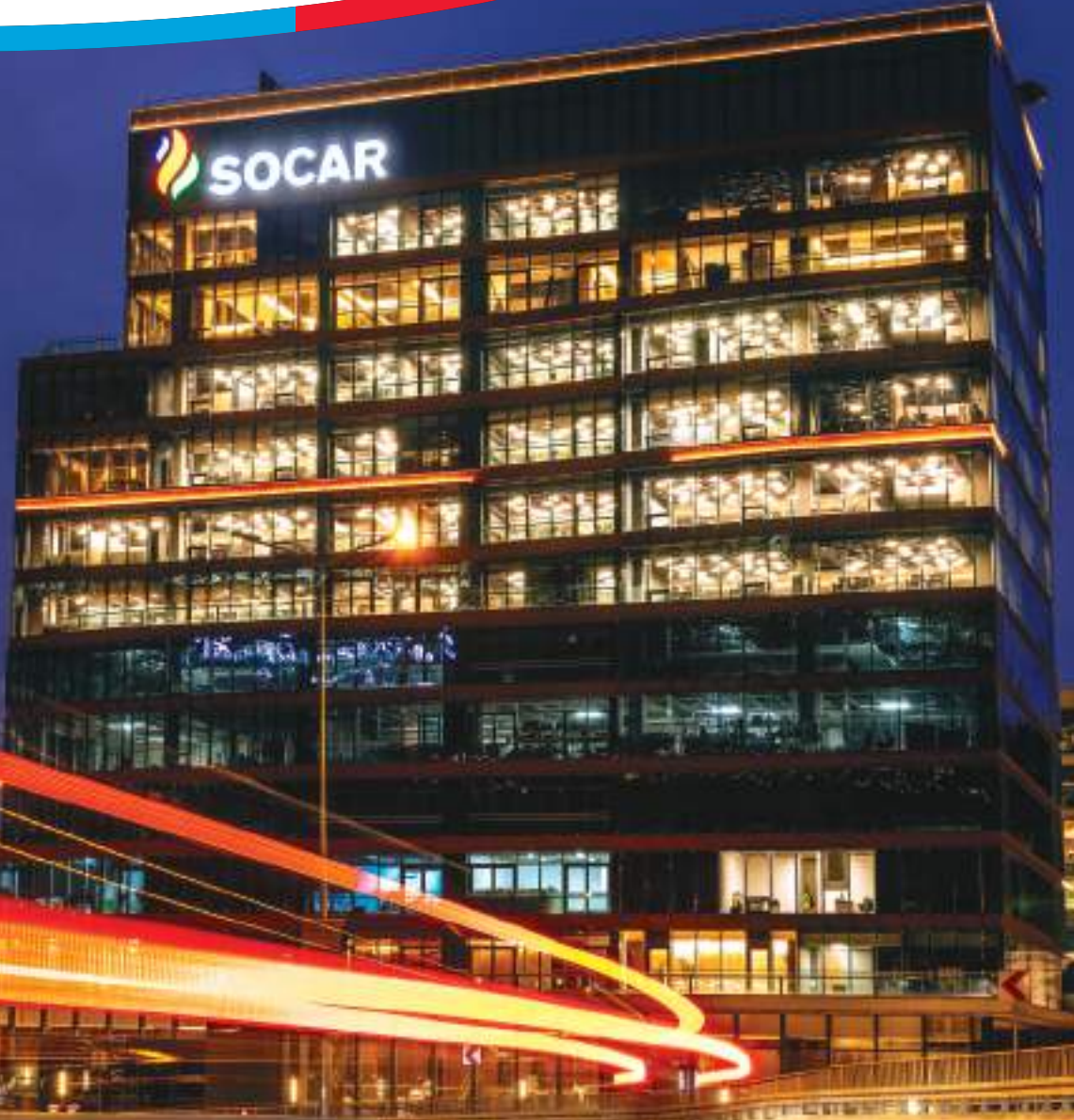

Enerjimiz Bir

SAYI.4 / NİSAN-HAZİRAN 2025

ISSN: 3061-9793

**SOCAR Türkiye’de Toplumsal
Sorumluluk Bilinciyle
Faaliyetlerimizi Yürütüyoruz**

BİR MİLLET, İKİ DEVLET

Değerli okurlarımız,

Enerji dünyasının nabzını tutarken, SOCAR Türkiye ve grup şirketlerimizle ilgili güncel çalışmaları bir araya getirdiğimiz Enerjimiz Bir dergisinin 4. sayısının sizler için değerli bir başvuru kaynağı olmasını umuyorum. Türkiye'nin en büyük doğrudan dış yatırımcısı ve entegre endüstri grubu olarak elde ettiğimiz başarılar prestijli ödüllere layık görülüyor. Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin (TİM) açıkladığı "2024 İhracat Şampiyonları" listesinde, grup şirketlerimizden STAR Rafineri, Türkiye genelinde mal ihracatı tutarına göre belirlenen "2024 İhracat Şampiyonları" listesinde 5. sırada yer alarak bizleri gururlandırdı. STAR Rafineri aynı zamanda İstanbul Sanayi Odası'nın üretimden satışlara göre hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2024" listesinde 3. olurken, Petkim ise aynı listede 29. sırada yer aldı. Aldığımız bu ödülleri, SOCAR'ın Türkiye'deki faaliyetlerinin stratejik önemini vurgulaması açısından çok kıymetli buluyorum. İki kardeş ülke Azerbaycan-Türkiye arasındaki ekonomik iş birliğinin en güçlü temsilcisi olarak hedeflerimiz doğrultusunda kararlılıkla ilerlemeye devam edeceğiz.

Haziran ayında düzenlenen 30. Uluslararası Hazar Petrol ve Gaz Fuarı'nda enerji, dijital ve sosyal dönüşümden oluşan 'üçlü dönüşüm' yaklaşımımızla yer aldığımızı da sizlerle paylaşmak isterim. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da fuarda sıfır karbon emisyonuna sahip bir stantla yer aldık. Hazırlık sürecinden fuar bitimine kadar yapılan tüm lojistik ve uçuş kaynaklı emisyonları hesaplayarak, bu emisyonları sertifikalı karbon dengeleme projeleriyle nötralize ettik. SOCAR Türkiye olarak yatırımlarımızı sürdürülebilirlik odağında şekillendiriyor; dijitalleşme ve

Ar-Ge yetkinliklerimizle enerji sektöründe sürdürülebilir dönüşüme liderlik ediyoruz. Attığımız adımlarla Türkiye'nin enerji üssü olma vizyonuna katkı sağlamaktan da mutluluk duyuyoruz.

Ülkemize yalnızca ekonomik katkı sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda gerçekleştirdiğimiz projelerle toplumsal gelişime de öncülük ediyoruz. Eğitim, çevre, afet yardımları, sağlık ve toplumsal gelişim gibi pek çok alanda gerçekleştirdiğimiz proje, destek ve gönüllülük faaliyetleriyle topluma katkı sağlamayı sorumluluğumuz olarak görüyoruz. 2020-2024 yılları arasında hayata geçirdiğimiz sosyal sorumluluk projelerinin detaylı şekilde incelenerek; elde edilen bulguların hem nitel hem de nicel verilerle sistematik olarak değerlendirilmesiyle hazırlanan Sosyal Etki Raporumuz, SOCAR Türkiye'nin "Önce İnsan" yaklaşımını yalnızca iş süreçlerine değil, tüm sosyal destek programlarına yansıttığının somut bir göstergesi. Bugünün ihtiyaçlarını karşılarken yarınlara kalıcı bir miras bırakmanın bir yolu olarak gördüğümüz toplumsal sorumluluk alanındaki çalışmalarımızı hep birlikte büyütmeyi sürdüreceğiz.

Bu sayımızda Sosyal Etki Raporumuzun detaylarının yanı sıra, SOCAR Türkiye çatısı altında gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımızı, küresel gelişmeleri, trendleri ve güncel raporların çıktılarını siz değerli okurlarımızın ilgisine sunuyoruz. Enerjimiz Bir dergisinin yeni sayısı sizlere de enerji vermesini temenni ediyor; hepinize keyifli okumalar diliyorum.

Elchin Ibadov
CEO
SOCAR Türkiye

Enerjimiz Bir

SAYI.4

04. İÇTEN HABERLER

SOCAR TÜRKİYE'DEN GÜNCEL HABERLER

12. MERCEK

BAKÜ ENERJİ HAFTASI

18. SOSYAL SORUMLULUK

SOCAR TÜRKİYE SOSYAL ETKİ RAPORU

GİRİŞİMDE KADIN ENERJİSİ PROGRAMI

30. FİKİRDEN YAYINA

SOCAR TÜRKİYE'NİN "FİKİRDEN YAYINA"
PLATFORMUNDA KALEME ALINAN ÜÇ MAKALE

38. YAKIN PLAN

IEA DÜNYA ENERJİ YATIRIMI 2025 RAPORU

KÜRESEL UYUM ARAŞTIRMASI 2025

IEA KÜRESEL KRİTİK MİNERALLER GÖRÜNÜMÜ 2025

WEF BAŞ EKONOMİSTLER GÖRÜNÜM RAPORU

54. YAŞAM

AZERBAJCAN'IN YENİDEN DOĞUŞU
MİLLÎ KURTULUŞ GÜNÜ

AZERBAJCAN'IN DOĞAL GÖLLERİ:
SESSİZ GÜZELLİĞİN VE HUZURUN ADRESLERİ

62. DÜNYA GÜNDEMİ

ENERJİ DÜNYASINDA KÜRESEL AJANDA

64. RAKAMLARLA ENERJİ DÜNYASI

ENERJİ DÜNYASINA RAKAMLAR ÜZERİNDEN BAKIŞ

İMTİYAZ SAHİBİ: RAFİNERİ HOLDİNG A.Ş. ADINA
MİKAYİL YUSİFOV

GENEL YAYIN YÖNETMENİ: CÜNEYT TOROS
SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: ÖZLEM KAYA

YAYIN DİREKTÖRÜ: FİLİZ TÜLEK ERDURAK

YAYIN KOORDİNATÖRÜ: HEVAL ELHÜSEYNİ

EDİTÖRLER: BİLGE AKGÜN, SELMA BEKTAŞ

KREATİF DİREKTÖR: HALİL ÖZBAYRAK

ART DİREKTÖR: CANSU ÖZCÖMERT

OPERASYON DİREKTÖRÜ: SELİM EREM

İÇERİK KOORDİNATÖRÜ: SEMA ÖZBAYRAK

EDİTMEDYA GÖZTEPE MAHALLESİ EGE HATBOYU SOKAK NO:
15/3 34730 KADIKÖY, İSTANBUL **EDİTMEDYA.COM**

YAYIN TÜRÜ SÜRELİ YAYIN SÜRESİ / DİLİ 3 AYLIK / TÜRKÇE

BASKI: RADİKA MATBAA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

SERTİFİKA NO: 46375

ISSN: 3061-9793

STAR Rafineri, “2024 İhracat Şampiyonları” listesinde 5. sırada

SOCAR TÜRKİYE GRUP ŞİRKETLERİNDEN STAR RAFİNERİ, TİM’İN AÇIKLADIĞI “2024 İHRACAT ŞAMPİYONLARI” LİSTESİNDE 5. SIRADA YER ALDI.

Türkiye İhracatçılar Meclisi’nin (TİM) “2024 İhracat Şampiyonları” ödül töreni, Haliç Kongre Merkezi’nde, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın teşrifleriyle düzenlendi. Törende, 2024 yılında en çok ihracat yapan ilk 10 firmaya ödülleri takdim edildi.

Türkiye İhracatçılar Meclisi’nin (TİM) açıkladığı “2024 İhracat Şampiyonları” listesinde, Türkiye’nin en büyük doğrudan dış yatırımcısı ve en büyük entegre endüstri grubu SOCAR Türkiye grup şirketlerinden STAR Rafineri, Türkiye genelinde mal ihracatı tutarına

göre belirlenen “2024 İhracat Şampiyonları” listesinde 5. sırada yerini aldı. STAR Rafineri’nin ihracat şampiyonu ödülü, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından SOCAR Başkan Yardımcısı Sayın Zaur Gurbanov’a takdim edildi.

SOCAR Türkiye’nin grup şirketleriyle aldığı ödüller, SOCAR’ın Türkiye’deki faaliyetlerinin stratejik önemini vurgulaması açısından değer taşıyor. SOCAR Türkiye, Azerbaycan ve Türkiye ekonomisine katkı sağlayan faaliyetlerine kararlılıkla devam ediyor.

SOCAR Türkiye'den İyilik Hareketi: Bilim Şenliği

SOCAR Türkiye, Hayalime Ortak Ol Derneği iş birliğiyle Aliğa'da, 80. Yıl Çamlık İlkokulu ve Ortaokulu'nda Bilim Şenliği düzenledi. Çocukların bilimle buluşmasını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen etkinlikte, SOCAR Türkiye Gönüllüleri öğrencilerle bir araya geldi. Yaratıcı bilim atölyeleriyle, çocuklar eğlenerek öğrenme fırsatı buldu; merak ve keşfetme duygularını geliştirdi. Bilim Şenliği'nde çocuklara hediye edilen bilim setleri ise, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında başlatılan kampanya ile SOCAR Türkiye çalışanlarının gönüllü katkılarıyla temin edildi. Bilim dolu bu özel gün, öğrencilerin yanı sıra öğretmenler ve okul yönetimi tarafından da ilgiyle karşılandı. SOCAR Türkiye, çocukların eğitim yolculuğuna katkıda bulunmaya ve "İyilik Hareketi" çatısı altında topluma değer katan projeler hayata geçirmeye devam edecek.

SOCAR Türkiye'ye KAGİDER'den Fırsat Eşitliği Modeli Sertifikası

Kadın istihdamını destekleyen ve toplumsal cinsiyet eşitliğini iş hayatının her alanında güçlendirmeyi hedefleyen uygulamalarıyla dikkat çeken SOCAR Türkiye, bu alandaki çalışmalarının karşılığını Fırsat Eşitliği Modeli (FEM) sertifikası ile aldı. KAGİDER liderliğinde, Dünya Bankası'nın teknik desteği ve PwC ile EY iş birliğiyle yürütülen program kapsamında yapılan bağımsız değerlendirme sonucunda bu önemli sertifikayı almaya hak kazanan SOCAR Türkiye, fırsat eşitliğini kurum kültürünün temel bir unsuru olarak konumlandırıyor. Sadece işe alım süreçlerinde değil; terfi, kariyer gelişimi, ücretlendirme, liderlik fırsatları ve çalışma ortamı politikalarında da eşitlik yaklaşımını benimseyen şirket, kadınların iş hayatındaki temsiliyetini artırmak için somut adımlar atmaya devam ediyor.

SOCAR Terminal öğrencileri ağırladı

SOCAR Terminal, limanında İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Gelibolu Piri Reis Meslek Yüksekokulu ve Aliğa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerini ağırladı. Lojistikten saha uygulamalarına birçok konuyu içeren sunumlarda, kapsamlı bilgiler paylaşıldı. Eğitimleri doğrultusunda gözlem yapan gençler, hem iş hayatına dair farkındalık kazandılar hem de kariyer vizyonlarını geliştirme fırsatı buldular.

SOCAR Fiber ve TurkNet'ten stratejik iş birliği

SOCAR FİBER VE TURKNET, TÜRKİYE'NİN İNTERNET ALTYAPISINI GÜÇLENDİRMEK, KESİNTİSİZ VE GÜVENLİ AĞ BAĞLANTISI SUNMAK İÇİN İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASI İMZALADI.

SOCAR Fiber ve TurkNet arasında gerçekleşen stratejik iş birliği kapsamında, TANAP doğal gaz boru hattı boyunca Gürcistan sınırından Yunanistan sınırına kadar uzanan 1850 kilometrelik SOCAR Fiber ekspres rotası, TurkNet tarafından kendi omurga ağına entegre edilecek. Bursa, Eskişehir, Ankara, Sivas, Erzurum ve Kars gibi şehirlerin yakınından geçen bu hat, TANAP boru güzergâhının her iki tarafına gömülü şekilde döşendiği için yedeklilik ve yüksek düzeyde güvenilirlik sağlaması açısından

önem taşıyor. Bu yatırımla TurkNet, FTTH (Eve Kadar Fiber) altyapısını daha fazla şehre yayarak, yüksek hız, düşük gecikme süresi ve güçlü bağlantı performansını daha geniş bir kullanıcı kitlesine ulaştıracak.

SOCAR Fiber Genel Müdürü Kanan Mammadov; “Türkiye’nin dijitalleşme yolculuğunda stratejik bir omurga oluşturan TANAP güzergâhındaki fiber altyapımız, yalnızca enerji değil, veri akışı açısından da ülkeleri birbirine bağlayan bir köprü niteliğinde.

TurkNet ile gerçekleştirdiğimiz bu iş birliği, doğudan batıya tek parçada güvenli ve yüksek kapasiteli bir bağlantı hattı ile Türkiye’nin internet altyapısını bir üst seviyeye taşıyacak. Yerli ve uluslararası erişim kapasitesini güçlendirerek, dijital ekonominin büyümesine katkı sunmaktan büyük mutluluk duyuyoruz” dedi.

TurkNet CEO’su Cem Çelebiler: “Türkiye’nin internet omurgasını güçlendirirken, uluslararası bağlantı çeşitliliğine de katkı sağlayacağız”

TurkNet CEO'su Cem Çelebiler, "TurkNet olarak Türkiye'nin dört bir yanına hızlı ve güvenilir internet ulaştırmak için yatırımlarımıza hız kesmeden devam ediyoruz. SOCAR Fiber ile yaptığımız bu stratejik iş birliği sayesinde ise Türkiye'yi doğudan batıya, tek parçada bağlayan yeni nesil fiber altyapıyı devreye alıyoruz. Bu proje ile Türkiye'nin internet omurgasını güçlendirirken, uluslararası bağlantı çeşitliliğine de katkı sağlayacağız. Hedefimiz, herkes için daha hızlı, daha güçlü ve daha erişilebilir bir internet" diye konuştu.

Türkiye'den komşu ülkelere kadar fiber bağlantı

Hâlihazırda 25'i aşkın şehirde metro fiber ağına sahip olan TurkNet, Türkiye'nin başlıca veri merkezlerine hizmet sunuyor. SOCAR Fiber iş birliğiyle, bu merkezlerle hem şehirler arası hem de uluslararası ölçekte düşük gecikmeli bağlantılar sağlanacak.

TurkNet, mevcut altyapı yatırımlarını SOCAR Fiber rotasıyla entegre ederek Bulgaristan, Yunanistan, Gürcistan ve Irak sınırlarına kadar uzanan sınır ötesi bağlantı olanakları sunacak. Irak'taki iş ortakları aracılığıyla Körfez ülkeleri ve Avrupa arasında, Kızıldeniz güzergâhına alternatif yeni bir kara yolu bağlantısı da sağlanacak. Ayrıca ağ, İzmir ve Ege kıyılarına kadar uzanarak bu bölgeye ulaşacak olası denizaltı kablolarının bağlanmasına da imkân tanıyacak.

SOCAR Fiber'den güvenli ağ bağlantısı

Türkiye'nin en büyük doğrudan dış yatırımcısı ve entegre endüstri grubu SOCAR Türkiye'nin grup şirketlerinden olan SOCAR Fiber, telekomünikasyon sektörünün küresel potansiyelinden yararlanarak, operatörlere elektronik haberleşme ve yüksek

hızlı internet erişimi için omurga ağ hizmetleri sağlamayı sürdürüyor. SOCAR Fiber, TANAP Doğal Gaz Boru Hattı güzergâhında bulunan 1850 km uzunluğundaki fiber optik altyapısı üzerinden güvenli elektronik iletişim altyapısı hizmeti sunuyor. Türkiye'yi doğudan batıya kat eden bu fiber optik hat ile toplamda 20 il ve 67 ilçeye hizmet ulaştırıyor.

TurkNet'in yeni nesil fiber vizyonu

Temelinde bir internet servis sağlayıcısı ve IP taşıyıcısı olarak faaliyet gösteren TurkNet, fiber altyapısını düşük gecikme süresi, doğrudan bağlantı rotaları, yüksek güvenilirlik ve çeşitlilik sağlayacak şekilde tasarlıyor. Bu altyapı, veri merkezlerine ve içerik sağlayıcılara güçlü erişim sunarken; yalın, dijital odaklı ve müşteri merkezli yaklaşımıyla da Türkiye'nin bağlantı ekosistemine yüksek performanslı ve yenilikçi bir alternatif getiriyor.

Ödül ve sıralamalarda SOCAR Türkiye imzası

SOCAR TÜRKİYE, HAYATA GEÇİRDİĞİ FAALİYET VE PROJELERLE SEKTÖRÜN PRESTİJLİ ÖDÜLLERİNE LAYIK GÖRÜLDÜ VE ŞİRKET SIRALAMALARINA DAMGASINI VURDU.

STAR RAFİNERİ VE SOCAR PETROL TİCARET 2024 YILINDA DA "İHRACATIN YILDIZI" OLDU

SOCAR Türkiye grup şirketlerinden STAR Rafineri ve SOCAR Petrol Ticaret, İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) tarafından verilen 2024 İhracatın Yıldızları Ödülleri'nde ilk iki sırayı paylaştı. "Mineral Yakıtlar" kategorisinde STAR Rafineri birinci, SOCAR Petrol Ticaret ikinci oldu. Şirketlerin ödülleri SOCAR Türkiye CEO'su Elchin Ibadov teslim aldı. Doğrudan ihracatı artırmaya ve yerli sanayiciyi desteklemeye yönelik çalışmalarını 2024 yılında da kararlılıkla sürdüren SOCAR Türkiye, iki önemli ödül ile bu prestijli listede yerini korudu.

SOCAR TÜRKİYE GRUP ŞİRKETLERİ "TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU" LİSTESİNDE YİNE ÜST SIRALARDA

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından her yıl açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesi, 2024 yılı sonuçlarıyla açıklandı. STAR Rafineri listede üçüncü sırada, Petkim ise 29. sırada yer aldı. Üretimden satış rakamları esas alınarak hazırlanan bu prestijli listede üst sıralarda yer almak, SOCAR Türkiye'nin sektördeki güçlü konumunu bir kez daha ortaya koydu. Elde edilen bu başarılı sonuçlar, operasyonel mükemmeliyet, sürdürülebilir üretim anlayışı ve ekip çalışmasına verilen önemi somut olarak yansıtır.

STAR RAFİNERİ VE PETKİM, EGE'NİN EN BÜYÜK SANAYİ KURULUŞLARI ARASINDA İLK ÜÇTE YER ALDI

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) tarafından üretimden satışa kadar faaliyet kriterlerine göre açıklanan 2024 yılı "Ege'nin 100 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde, SOCAR Türkiye grup şirketleri önemli bir başarıya imza attı. "Üretimden Satışlar" kriterine göre yapılan değerlendirmede STAR Rafineri listenin ilk sırasında, Petkim ise 3. sırada yer aldı. EBSO tarafından her yıl düzenli olarak yayımlanan "Ege'nin 100 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesi, sanayi kuruluşlarının üretim performanslarını baz alarak sektöre ve kamuoyuna önemli bir referans sunuyor. STAR Rafineri ve Petkim'in üst sıralarda yer alması, SOCAR Türkiye'nin bölge sanayisine sağladığı ekonomik katkının ve entegre üretim yapısının güçlü bir göstergesi olarak öne çıkıyor. Bu sonuç, SOCAR Türkiye'nin kimya ve petrokimya alanındaki entegre değer zinciri sayesinde oluşturduğu sinerjinin ve istikrarlı üretim gücünün somut bir yansıması niteliğinde.

PETKİM, EMEA BÖLGESİNİN EN SAYGIN ŞİRKETLERİNDEN BİRİ SEÇİLDİ

Petkim, Emtel Kurumsal Yatırımcı Araştırması 2025 sonuçlarına göre Avrupa, Orta Doğu ve Afrika (EMEA) bölgesindeki “Kimya Şirketleri” arasında en itibarlı altı şirketten biri oldu. Kurumsal yatırımcılar ve analiz uzmanlarının değerlendirmeleriyle oluşturulan araştırmada, Petkim yedi ayrı kategoride gösterdiği üstün performansla “En Onurlandırılmış Şirket (Most Honoured Companies)” unvanını kazandı.

Petkim, şu kategorilerde birinciliğe layık görüldü:

- En İyi CEO
- En İyi CFO
- En İyi İRO
- En İyi Yatırımcı İlişkileri Ekibi
- En İyi Yatırımcı İlişkileri Programı
- En İyi Yatırımcı / Analist Etkinliği
- En İyi ESG Programı

Bu önemli başarı, Petkim’in yatırımcılarla şeffaf, sürdürülebilir ve stratejik iletişim yaklaşımının uluslararası alanda takdir gördüğünü bir kez daha ortaya koydu.

SOCAR TÜRKİYE KURUMSAL KALİTE GRUP MÜDÜRÜ DR. ÖMER ÖZKAN 2025 EQL ÖDÜLÜ'NÜN SAHİBİ OLDU

Avrupa’nın en prestijli kalite örgütlerinin başında gelen EOQ (European Organization for Quality) tarafından her yıl verilen EQL (Avrupa Kalite Lideri) ödülüne bu yıl SOCAR Türkiye Kurumsal Kalite Grup Müdürü Dr. Ömer Özkan layık görüldü. Avrupa’da 24 ülkenin üyesi olduğu ve 1956 yılından bu yana düzenlenen kongrede Türkiye’yi temsil edecek olan aday kurulan bir komisyon tarafından belirlendi.

Oslo’da düzenlenen ve SOCAR Türkiye Kurumsal Hizmetler Grup Direktörü Rovshan Gurbanov’un da katıldığı 66. EOQ kongresinde, 2025 EQL ödülünü SOCAR Türkiye Kurumsal Kalite Grup Müdürü Dr. Ömer Özkan, EOQ Başkanı Patrick Mongillon ve EOQ Genel Sekreteri Ulf Gustavsson’ın elinden aldı. Dr. Ömer Özkan, bu ödülü Türkiye’den alan ilk kişi oldu.

GE VERNOVA’DAN MÜKEMMELLİK ÖDÜLÜ

SOCAR Türkiye, dünya çapında tanınan GE Vernova tarafından verilen prestijli ödüllerden birinin sahibi oldu. Şirketin GE Vernova’nın APM (Asset Performance Management – Varlık Performans Yönetimi) yazılımını yenilikçi ve etkin bir şekilde uyguladığı çalışmalar, “Innovation in APM Implementation” kategorisinde değerlendirildi ve 2025 GE Vernova Mükemmellik Ödülü’ne layık görüldü. Bu ödül, SOCAR Türkiye’nin dijital varlık yönetimi uygulamalarındaki başarılarının ve sürdürülebilir operasyonel mükemmeliyet hedefine bağlılığının, uluslararası ölçekte takdir edildiğini ortaya koyuyor.

SOCAR TÜRKİYE'YE BRANDVERSE AWARDS'TAN İKİ ÖDÜL

SOCAR Türkiye, Marketing Türkiye ve BoomSonar iş birliğiyle düzenlenen Brandverse Awards'ta iki farklı kategoride ödüle layık görüldü. Enerji sektöründeki güçlü sosyal medya performansı ile “Enerji Şirketleri – Veri Analitiği Ödülleri” kategorisinde ödül alan SOCAR Türkiye, aynı zamanda iç iletişim ve işveren markası alanındaki başarılı uygulamalarıyla “İşveren Markası İletişimi: İç İletişim” kategorisinde de ödül kazandı.

SOCAR TÜRKİYE "YENİLİKÇİLER İÇİN EN İYİ 50 İŞ YERİ" LİSTESİ'NDE

SOCAR Türkiye, FAST Company dergisinin çalışan deneyimi, çalışanların görüş ve fikirlerine verilen önem, yenilikçi yetenekleri çekme gibi başlıkların değerlendirildiği “Yenilikçiler İçin En İyi 50 İş Yeri” listesinde yer aldı.

SOCAR TÜRKİYE ACADEMY'YE GLOBALCCU'DAN GÜMÜŞ ÖDÜL

SOCAR Türkiye Academy, kurumsal eğitim alanındaki başarılı çalışmalarıyla uluslararası bir başarıya daha imza attı. Kurumsal üniversiteleri ve akademileri değerlendiren prestijli platform 2025 GlobalCCU Ödülleri kapsamında, SOCAR Türkiye'nin kurumsal gelişim markası “En İyi Kurumsal Üniversite” kategorisinde gümüş ödüle layık görüldü. Dünyanın dört bir yanından kurumsal üniversitelerin değerlendirildiği yarışmada elde edilen bu önemli ödül, SOCAR Türkiye Academy'nin çalışan gelişimine verdiği önemin ve sürdürülebilir öğrenme kültürüne yönelik vizyonunun uluslararası alanda takdir gördüğünü ortaya koydu.

COMMUNICATOR AWARDS'TAN YENİ ÖDÜL

SOCAR Türkiye, çalışan odaklı iletişim anlayışıyla yürüttüğü projelerle bir kez daha uluslararası alanda ödüle layık görüldü. İletişim sektörünün saygın platformlarından biri olan Communicator Awards 2025 kapsamında SOCAR Türkiye, “Employee & Internal Communications – Employee Engagement Program” kategorisinde ödül aldı. SOCAR Türkiye'nin, “Önce İnsan” ve “Tek Ekip” değerleri doğrultusunda hayata geçirilen iç iletişim faaliyetleri, çalışan bağlılığını ve deneyimini odağına alarak fark yaratmaya devam ediyor. Bu ödül, çalışan deneyimine verilen önemin uluslararası düzeyde tescillenmesi açısından büyük bir gurur kaynağı oldu.

SOCAR TÜRKİYE, FIRSAT EŞİTLİĞİ ARAŞTIRMASI'NDA TÜRKİYE'NİN ÖNDE GELEN ŞİRKETLERİNDEN

SOCAR Türkiye, Ekonomim (NBE) gazetesinin yayımladığı “Fırsat Eşitliği Araştırması”na katılan şirketler arasında “Teknolojide Kadın Görünümü” listesinde 79. olurken, “YK Liderleri” 1-10 bin çalışan listesinde 48. sırada yer aldı.

İnovasyona var gücümüz

SOCAR Türkiye Ar-Ge olarak 50 yılı aşkın bir
birikimle çalışıyoruz.

Enerji geçişi, döngüsel ekonomi, çevre çözümleri,
operasyonel verimlilik (katalizör, dijitalleşme ve süreç
iyileştirme), sürdürülebilirlik, karbonsuzlaştırma,
yeni ürün ve uygulama geliştirme gibi alanlarda
edindiğimiz tecrübelerimizi değere dönüştürüyoruz.

www.socararge.com.tr

Bakü Enerji Haftası 30. Yılında Küresel Enerji Gündemine Yön Verdi

Bu yıl 30. kez düzenlenen Bakü Enerji Haftası, enerji sektörünün önde gelen paydaşlarını bir araya getirerek sürdürülebilir ve güvenilir enerji geleceği için uluslararası iş birliğini güçlendirdi. Üç prestijli etkinliği tek çatı altında buluşturan organizasyon, Azerbaycan'ın enerji alanındaki stratejik vizyonunu bir kez daha ortaya koydu.

Azerbaycan'ın başkenti Bakü, 2-4 Haziran tarihleri arasında küresel enerji takviminin en çok beklenen etkinliklerinden biri olan Bakü Enerji Haftası'na ev sahipliği yaptı. Bakü Enerji Haftası'nın resmî açılışı, 2 Haziran'da Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından gerçekleştirildi. Aliyev, konuşmasında Azerbaycan'ın yeşil gündeminin çok iddialı olduğuna dikkat çekti ve "Petrol ve gaz zengini bir ülke olarak, yabancı yatırımcılarla birlikte yeşil enerjiye yatırım yapıyor olmamız, bizim sorumluluğumuzu ortaya koymaktadır. Bu yeşil enerji kapasitesiyle birlikte, Azerbaycan'da artan elektrik talebini büyük ölçüde yenilenebilir kaynaklarla

karşılacağız" dedi. Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar da Bakü Enerji Haftası'na katıldı ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açılış için gönderdiği mesajı okudu. Bakü Enerji Haftası kapsamında düzenlenen etkinliklerin, ebedi kardeş iki ülke Türkiye ve Azerbaycan başta olmak üzere bölge için hayırlara vesile olmasını dilediğini ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, Azerbaycan ile Türkiye'nin ilişkisinin her alanda olduğu gibi enerji alanında da güçlü şekilde kararlılıkla devam ettiğini kaydetti.

ÜÇ PRESTİJLİ ETKİNLİK TEK BİR ÇATIDA ALTINDA

Küresel enerji liderlerini bu yıl 30. kez bir araya getiren ve SOCAR'ın ana

sponsorluğunda gerçekleşen Bakü Enerji Haftası, üç prestijli etkinliği tek bir çatı altında birleştirdi. 30. Uluslararası Hazar Petrol ve Gaz Fuarı, petrol ve gaz sahası geliştirme, petrol ve gazın taşınması ve üretimi, telekomünikasyon ve BT, petrol ve gaz işleme, enerji sektöründe inşaat ve kurulum, yenilikçi teknolojiler gibi önemli alanları içerirken; 13. Hazar Uluslararası Enerji ve Yeşil Enerji Fuarı enerji sektöründeki profesyonellerin elektrik üretimi ve yenilenebilir enerji teknolojilerindeki en son gelişmeleri keşfetmeleri için öncü bir platform görevi üstlendi. 3-4 Haziran tarihlerinde Bakü Kongre Merkezi'nde düzenlenen 30. Bakü Enerji Forumu ise sektörün önde gelen isimlerini bir araya getirerek stratejik diyalog ve fikir alışverişine zemin sağladı.

SOCAR TÜRKİYE, ULUSLARARASI HAZAR PETROL VE GAZ FUARI'NA KATILDI

SOCAR Türkiye, bu yıl 30'uncu kez düzenlenen Uluslararası Hazar Petrol ve Gaz Fuarı'na (International Caspian Oil & Gas Exhibition-COG) sıfır karbon emisyonlu standıyla katılım sağladı. SOCAR'ın ana sponsorluğunda gerçekleştirilen ve bölgenin en büyük enerji fuarı olan COG, Baku Expo Center'da gerçekleştirildi. SOCAR Türkiye, fuar boyunca Türkiye'de 18,6 milyar doların üstünde yatırımla faaliyet yürüttüğü grup şirketleri Petkim, STAR Rafineri, TANAP, SOCAR Terminal, SOCAR Depolama, SOCAR Ticaret, Petkim RES bünyesindeki yenilikçi sürdürülebilirlik çalışmalarını tanıttı. SOCAR Türkiye'nin karbon ayak izini sıfırlama hedefleri, yeşil enerji yatırımları, biyoteknoloji ve kimyasal geri dönüşüm uygulamaları ve SOCAR Ar-Ge ile sürdürülebilirlik

yol haritasına sağladığı katkılar ziyaretçilere aktarıldı.

FUAR EMİSYONUNU DENGLEYEN "SIFIR KARBON" STANDI

SOCAR Türkiye standı, yalnızca içeriğiyle değil, aynı zamanda sürdürülebilir yapısıyla da dikkat çekti. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da fuarda sıfır karbon emisyonuna sahip bir stantla yer alan SOCAR Türkiye, hazırlık sürecinden fuar bitimine kadar yapılan tüm lojistik ve uçuş kaynaklı emisyonları hesaplayarak, bu emisyonları sertifikalı karbon dengeleme projeleriyle nötralize etti. Bu şekilde çevresel etkinin dengelenmesi hedeflendi.

SOCAR Türkiye CEO'su Elchin Ibadov fuarla ilgili değerlendirmesinde, Azerbaycan ve Türkiye arasındaki

stratejik enerji ortaklığının sadece bölgesel değil küresel düzeyde de kritik önemde olduğunu vurgulayarak şunları söyledi: "SOCAR Türkiye ve tüm grup şirketlerimizle, Azerbaycan ve Türkiye dostluk ve kardeşliğinin bir simgesi olmanın gururunu yaşıyoruz. Bu yıl, 30'uncu Uluslararası Hazar Petrol ve Gaz Fuarı'nda enerji, dijital ve sosyal dönüşümden oluşan 'üçlü dönüşüm' yaklaşımımızı ziyaretçilerle paylaştık. SOCAR Türkiye olarak, yatırımlarımızı sürdürülebilirlik odağında şekillendiriyor; dijitalleşme ve Ar-Ge yetkinliklerimizle enerji sektöründe sürdürülebilir dönüşüme liderlik ediyoruz. Attığımız adımlarla Türkiye'nin enerji üssü olma vizyonuna katkı sağlamaktan mutluluk duyuyoruz."

BAKÜ ENERJİ FORUMU ÇOK YÖNLÜ BİR GÜNDEMLE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Fuarla eş zamanlı olarak 3-4 Haziran tarihlerinde düzenlenen Bakü Enerji Forumu kapsamında, sektörün geleceği masaya yatırıldı. Sadece Azerbaycan'da değil, bölgenin geneline yayılan enerji endüstrisinin gelişiminde küresel iş birliğini güçlendirmek, ileri uzmanlık paylaşımını sağlamak ve önemli anlaşmaların imzalanmasına katkıda bulunmak gibi kritik bir rol üstlenen Forum'un 30. yılına özel olarak genişletilen programda inovasyon ve sürdürülebilirlik, yeşil enerji, altyapı sistemleri gibi konular ele alındı. Forum, çevre dostu bir yaklaşımla inşa edilen Bakü Kongre Merkezi'nde, "Sürdürülebilir ve Güvenilir Enerji Geleceği İçin Küresel İş Birliği" temasıyla gerçekleştirildi. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) başta olmak üzere uluslararası kuruluşların desteğini alan Forum, bu özel yılda, 600'den fazla delegayı, 70'i aşkın konuşmacıyı ve 30'dan fazla ülkeden gelen sektör temsilcilerini ağırladı. Etkinliğe; BP, TotalEnergies,

SLB, Saipem, ADNOC, Mubadala, ACWA Power, MOL Group, MVM gibi uluslararası enerji şirketleri katılım gösterdi. Türkiye'nin de yer aldığı etkinlikte ABD, İngiltere, Çin, Almanya, Fransa, İtalya, Japonya, Rusya, BAE, Norveç ve Belçika gibi pek çok ülkeden şirket temsil edildi.

Enerji sektöründeki güncel zorluk ve fırsatları ele alan geniş ve çok yönlü bir gündemi içeren Bakü Enerji Forumu'nda öne çıkan tartışma konuları arasında şunlar yer aldı:

- Enerjide Dijitalleşme: Veri ve Teknolojinin Gücü
- Keşif & Jeoloji – Sürdürülebilir Kaynak Keşfi İçin Yenilikler
- Üretim & Operasyonlar – Yenilik ve Sürdürülebilirlik Yoluyla Verimlilik
- COP29 Enerji Çıktıları – Sürdürülebilir Enerji Geleceğine Giden Yol
- Hazar Bölgesi'nde Yeşil Enerji Potansiyelini ve Bağlantısını Açmak
- Gaz Piyasaları – Üreticiler, Taşıyıcılar ve Tüketiciler İçin Yeni Yayı

- Boru Hatları – Güçlü Altyapıyla Enerji Tedariğini Güvence Altına Almak

KÜRESEL PERSPEKTİF VE GELECEĞE BAKIŞ

Forum çerçevesinde yapılan tartışmalar, enerji sektöründe inovasyonun teşvik edilmesi, bölgesel ve küresel iş birliğinin güçlendirilmesi ve sürdürülebilir, dayanıklı enerji sistemlerinin oluşturulması açısından önemliydi. Aynı zamanda Azerbaycan'ın enerji politikasının stratejik önceliklerini sunmak ve Hazar bölgesinin yeşil enerji potansiyelini uluslararası kamuoyuna tanıtmak için de kıymetli bir platform sunan Forum'da çok sayıda B2B ve B2G görüşmesi düzenlendi; şirketlerin yeni iş modelleri keşfetmesi ve uzun vadeli ortaklıklar kurması sağlandı. 30. Bakü Enerji Forumu'nda, dünyaca ünlü İsveçli ekonomist, fütürist ve çok satan yazar Kjell A. Nordström, özel bir açılış konuşması gerçekleştirdi. Nordström, konuşmasında küresel

enerji piyasalarının dönüşümünü, yeniliklerin etkisini ve enerji sektöründe dijitalleşmenin uzun vadeli sonuçlarını ele aldı. Nordström'ün konuşması katılımcılara ilham veren, eyleme geçmeye teşvik edecek bir fikir buluşması olarak da öne çıktı.

ENERJİDE DİJİTALLEŞME PANELİ

Forum kapsamında 4 Haziran'da düzenlenen "Digitalization in Energy: The Power of Data and Technology" panelinde ise sektörün dijital dönüşümü masaya yatırıldı. Genel oturumuna Azerbaycan Enerji Bakanı Parviz Shahbazov'un başkanlık ettiği, SOCAR Başkanı Rovshan Najaf'ın ise ana konuşmacı olarak yer aldığı panelde, yapay zekâ, IoT, dijital ikizler, kestirimci bakım ve veri analitiği gibi teknolojilerin enerji üretiminde verimlilik, güvenlik ve sürdürülebilirlik açısından nasıl devrim yarattığı tartışıldı. SOCAR Türkiye CEO'su Elchin Ibadov da panelde konuşmacı olarak yer aldı. Konuşmasında dijitalleşmenin bir lüks değil zorunluluk olduğunu vurgulayan Ibadov, Z kuşağının beklentilerini karşılamak ve enerji sektörünü geleceğe taşımak için dijitalleşmenin kritik olduğunu belirtti. Enerji sektörü şirketlerinin neden dijitalleşmeye öncelik vermesi gerektiğine dair güçlü argümanlar sunan Elchin Ibadov, yaptığı konuşmada yapay zekâ uygulamalarının yalnızca teknik süreçlerin iyileştirilmesine değil, aynı

zamanda karar alma süreçlerinin hızlanmasına, operasyonel güvenliğin artmasına ve karbon emisyonlarının azaltılmasına katkı sağladığının da altını çizdi. Dijital ikizler, uzaktan izleme ve gelişmiş kontrol sistemlerinin enerji üretim maliyetlerini yüzde 20'ye kadar azaltabileceğini ve plansız kesintileri önleyebileceğini söyleyen Ibadov, kestirimci analitik uygulamaların yaklaşık yüzde 5 verimlilik artışı sağladığını ve küresel ölçekte milyarlarca dolarlık tasarrufun önünü açtığını ifade etti.

DİJİTALLEŞME VİZYONU KAPSAMINDA SOCAR TÜRKİYE UYGULAMALARI

Konuşmasında yapay zekâ, siber güvenlik ve insan odaklı dönüşüm başlıklarını da öne çıkaran Elchin Ibadov, SOCAR Türkiye'nin dijitalleşme vizyonunu ve örnek uygulamalarını da katılımcılarla paylaştı. Ibadov'un altını çizdiği başlıklar şu şekildeydi:

- STAR Rafineri, ileri teknolojilerle donatılmış olup tüm birimlerinde sürekli simülasyon ve öngörülü kontrol için dijital ikizler kullanılıyor.
- Yapay zekâ destekli kestirimci bakım sayesinde ekipman arızaları ve operasyonel duruşlar azaltılıyor.
- Dizel T95 Havuzu Optimizasyonu, makine öğrenmesiyle üretim dengesi sağlanmış ve kayıplar azaltılmış durumda.

- Akıllı botlar gibi yapay zekâ ajanları, elektrik ve gaz ticaretinde işlemleri otomatikleştirerek piyasa dinamiklerine gerçek zamanlı tepki verebiliyor.
- Üretici yapay zekâ kullanılarak operasyonel verilerden sentetik veri kümeleri oluşturuluyor, böylece model eğitimi ve tahminleme süreçleri güçlendiriliyor.
- Canlı görüntü işleme ve video analiz sistemleri, emisyon kontrolü ile iş sağlığı ve güvenliği alanlarında kullanılıyor.
- Türkiye'nin ilk özel LTE ağı sayesinde Aliğa yerleşkesine yerleştirilen IoT sensörleri ile uçtan uca gerçek zamanlı veri yakalanıyor.
- Süreç madenciliği araçları sayesinde sistem günlüklerinin ötesine geçilerek operasyonel süreçlerin veriye dayalı haritası çıkarılıyor.

SONUÇ: İŞ BİRLİĞİ, TEKNOLOJİ VE VİZYON

Bakü Enerji Forumu, 30 yıllık tarihinde olduğu gibi bu yıl da sadece Azerbaycan'ın değil, tüm bölgenin enerji geleceğine yön verecek iş birliklerine zemin hazırladı. Uluslararası uzmanlık paylaşımı, dijital inovasyonlar ve sürdürülebilirlik vizyonu, Forum'u bir kez daha küresel enerji takviminin en stratejik buluşmalarından biri hâline getirdi. 31. Bakü Enerji Forumu, 3-4 Haziran 2026 tarihlerinde yeniden Bakü'de düzenlenecek. Önümüzdeki yıl, dijitalleşme, yeşil enerji, enerji güvenliği ve yeni nesil iş birliklerinin daha da derinlemesine ele alınması bekleniyor.

Dünya Enerji Konseyi Avrupa Bölgesel Toplantısı İstanbul'da Gerçekleştirildi

DÜNYA ENERJİ KONSEYİ AVRUPA BÖLGESEL TOPLANTISI, BÖLGESEL İŞ BİRLİĞİNİN PEKİŞTİRİLDİĞİ BİR ORTAM OLMAKLA KALMAYIP AYNI ZAMANDA ENERJİNİN ERİŞİLEBİLİR, İSTİKRARLI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK İNŞA ETMEDEKİ KRİTİK KONUMUNU BİR KEZ DAHA GÖZLER ÖNÜNE SERDİ.

Küresel enerji dönüşümünde önemli bir rol üstlenmeye hazırlanan Türkiye, bu yıl Dünya Enerji Konseyi Avrupa Bölgesel Toplantısı'na ev sahipliği yaptı.

Toplantı boyunca, Avrupa'nın farklı ülkelerinden gelen üst düzey yöneticiler ile Dünya Enerji Konseyi'nin Genç Enerji Liderleri, ortak bir perspektifle buluşarak iş birliği, dayanıklılık ve inovasyon odaklı yeni enerji dünyasının sınırlarını birlikte şekillendirdi.

Toplantının ana teması, enerjinin sadece ekonomik büyüme değil, aynı zamanda toplumsal refah ve çevresel sürdürülebilirlik açısından da merkezi bir rol oynadığı vurgusuydu. Avrupa'nın dört bir yanından gelen enerji liderleri, erişilebilirlik, istikrar ve sürdürülebilirlik ekseninde şekillenen bir gelecek için çözüm arayışlarını paylaştı.

Organizasyon, Dünya Enerji Konseyi'nin devletleri, sanayileri ve toplumları daha bütüncül, kapsayıcı ve emniyetli bir enerji geleceğine yönlendirmedeki belirleyici etkisini bir kez daha teyit etti. Avrupa'daki piyasa düzenlemelerinden altyapı modernizasyonuna, enerji güvenliğinden eşitlik ve sürdürülebilirlik dengesini önceleyen Enerji Üçlemesi'ne uzanan geniş yelpazedeki konular, sektördeki dönüşüm ihtiyacını vurguladı.

SOCAR TÜRKİYE CEO'SU ELCHIN IBADOV ETKİNLİĞE KATILDI

Toplantıya, Dünya Enerji Konseyi Genel Sekreteri Dr. Angela Wilkinson'ın yanı sıra Dünya Enerji

Konseyi Türk Milli Komitesi Yönetim Kurulu üyeleri olan SOCAR Türkiye CEO'su Elchin Ibadov, Sabancı Holding CEO'su Kıvanç Zaimler ve Ardens Enerji Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ertürk de katılım sağladı. İki gün süren etkinlik boyunca, enerjinin geleceğine dair pek

çok yuvarlak masa oturumu ve çevrimiçi görüşmeler gerçekleştirildi. Ayrıca, WEC Türkiye Genç Enerji Liderleri 2025 (YEL 25) ekibi, programın her ayrıntısına gösterdikleri özen ve profesyonellikle, geleceğin enerji liderleri olarak sorumluluk ve kararlılıklarını güçlü biçimde ortaya koydu. ●

SOCAR Türkiye'nin Sosyal Etki Raporu Yayımlandı

SOCAR Türkiye, 2020-2024 dönemine ait Sosyal Etki Raporu'nu yayımladı. Rapor, SOCAR Türkiye'nin topluma umut, çalışanlarına aidiyet, gençlere fırsat sunan "Önce İnsan" yaklaşımını yalnızca iş süreçlerine değil, tüm sosyal destek programlarına da yansıttığını gösteriyor.

SOCAR Türkiye, 2020-2024 yılları arasında hayata geçirdiği kurumsal sosyal sorumluluk projelerinin toplumsal etkilerini analiz eden Sosyal Etki Raporu'nu yayımladı. Şirket, sosyal sorumluluğu yalnızca bir yükümlülük değil, aynı zamanda stratejik bir değer üretme aracı olarak görüyor. Bu anlayış doğrultusunda gönüllülük

esaslı projeleri, sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle entegre şekilde tasarlayarak sosyal etkisini her geçen gün derinleştiriyor. Beş yıllık dönemde çevre, sağlık, afet, eğitim ve gönüllülük gibi alanlarda onlarca proje ve destek faaliyeti hayata geçirilerek toplumsal etki alanı genişletildi.

Raporda yer alan Sosyal Getiri Analizi (SROI) sonuçları, SOCAR Türkiye'nin sosyal yatırımlarının ne denli güçlü bir

etki yarattığını sayısal verilerle ortaya koyuyor. Analize göre, yapılan her bir birimlik yatırım karşılığında yaklaşık üç birimlik sosyal değer yaratıldı. Özellikle Aliğa bölgesinde yürütülen gönüllülük çalışmaları ve spor projeleri, bölge halkı üzerinde anlamlı ve ölçülebilir bir dönüşüm yarattı. Eğitim alanında; özellikle kız çocuklarının desteklenmesinden okul ve kütüphane yardımlarına, teknik ve

Bu analiz sonucunda yapılan faaliyetlerin paydaşlar üzerinde yarattığı sosyal getiri oranı 1'e 3,01 olarak tespit edildi. Bu durum, yapılan her **1** birimlik yatırımın yaklaşık **3** birimlik sosyal değer yarattığını ve **3** kat çarpan etkisi oluşturduğunu gösteriyor.

mesleki eğitim programlarından dijital araç desteğine kadar pek çok faaliyet yürütülürken, bu projeler kapsamında 15 farklı sivil toplum kuruluşuyla iş birliği yapıldı. Çevre alanında ise 400 binden fazla fidan toprakla buluşturuldu, 16 parkın bakımı gerçekleştirildi ve kıyı temizlikleri düzenlendi. Afet alanında, özellikle 6 Şubat depremleri sonrasında SOCAR Türkiye Gönüllüleri sahada aktif rol aldı. Şirket tarafından gerçekleştirilen ayni ve nakdi desteklerin yanı sıra çalışanlardan oluşan gönüllüler de bağışlarıyla destek sağladı. Sağlık alanında ise Aliğa Devlet Hastanesi'ne yönelik yapılan kapasite artırımı ve yeni yanık ünitesinin kurulması, bölgedeki sağlık hizmetlerine erişimi önemli ölçüde kolaylaştırdı. Raporun önemli çıktılarından biri, SOCAR Türkiye Gönüllüleri'nin sosyal etkiyi nasıl büyüttüğüne dair elde edilen veriler oldu. Gönüllülerin

%91

GÖNÜLLÜLERİN %91'İ DUYGUSAL İYİ OLUŞ HÂLLERİNDE ARTIŞ YAŞADIKLARINI, %90'I TOPLUMSAL VE ÇEVRESEL KONULARDA FARKINDALIKLARININ YÜKSELDİĞİNİ, %81'İ İSE PROFESYONEL VE SOSYAL BECERİLERİNİN GELİŞTİĞİNİ İFADE ETTİ.

%91'i duygusal iyi oluş hâllerinde artış yaşadıklarını, %90'ı toplumsal ve çevresel konularda farkındalıklarının yükseldiğini, %81'i ise profesyonel ve sosyal becerilerinin geliştiğini ifade etti. Bu bulgular, gönüllülüğün sadece topluma değil, bireylere de güçlü geri dönüşler sağladığını ortaya koyuyor. Aliğa'da yürütülen Petkim Spor Kulübü spor okulları ve yaz

etkinlikleri, çocukların sosyal ve aidiyet duygusunu pekiştirirken aynı zamanda da kişisel, sosyal, zihinsel ve fiziksel gelişimlerine katkı sağladı. Veliler arasında yapılan değerlendirmeler; spora olan ilginin artması, aile içi spor alışkanlıklarının gelişmesi ve genel yaşam kalitesinde pozitif bir değişim yaşandığını ortaya koydu. Velilerin %88'i, bu faaliyetlerin refah seviyelerini olumlu etkilediğini ifade etti.

Raporun genel bulguları, SOCAR Türkiye'nin toplumsal fayda yaratma yaklaşımını güçlendiren önemli çıktılar sunuyor. "Önce İnsan" değerini tüm faaliyetlerinin merkezine alan şirket, sosyal etkiyi yalnızca bir sonuç değil, sürdürülebilir kalkınma yolunda stratejik bir unsur olarak konumlandırıyor. Bu anlayışla, bireylerin hayatlarına dokunan, toplumu güçlendiren ve uzun vadeli fayda sağlayan projelere yatırım yapmayı sürdürüyor.

NEDEN YATIRIMIN SOSYAL GETİRİSİ (SROI) METODOLOJİSİ?

Sosyal Getiri Oranı (SROI) metodolojisi, proje/program sonuçlarını ve etkilerini belirlemek, ölçmek ve hesaplamak için prensiplere dayalı bir çerçeve olarak biliniyor. SROI, projelerin, programların finansal değerini belirlemek ve raporlamak amacıyla kullanılıyor. Bu yöntem, sosyal değerın ekonomik düzeyde gösterilmesini ve kamu ve özel sektör yatırımcıları gibi tüm proje paydaşlarına finansal değer sunulmasını sağlıyor. Ayrıca,

stratejik planlama ve iyileştirme, etki iletişimi ve yatırım kararlarının alınmasında bir araç olarak kullanılabilir. SROI, organizasyon kaynaklarının etkili ve verimli kullanımı açısından yönetsel kararlara rehberlik ediyor. Bu metodolojinin en önemli özelliklerinden biri ise sosyal değeri proje/program paydaşlarının algılarına ve deneyimlerine dayanarak tanımlayabilmesi ve sosyal değerin mali eşdeğerini bulabilmesi. Değişimlerin değerleri, temsili bir mali değer (proxy) kullanılarak hesaplanıyor. Ayrıca, SROI değeri, sosyal değerler ile bu değerleri elde etmek için yapılan yatırımları karşılaştırarak ölçüyor. Örneğin, 3:1 oranı; 1 TL'lik bir yatırım ile 3 TL'lik bir sosyal değer yaratıldığını gösteriyor.

SROI analizi altı aşamadan oluşuyor:

1. Kapsamı belirlemek ve kilit paydaşları tanımlamak.
2. Sonuçları haritalamak.
3. Sonuçları kanıtlamak ve değer atamak.
4. Etkiyi belirlemek.
5. SROI oranını hesaplamak.
6. Raporlamak, kullanmak ve sürece entegre etmek.

SOCAR Türkiye Sosyal Etki Raporu'nun ikinci kısmında, gerçekleştirilen analiz ile ilgili yöntemler ve hesaplama süreçlerine dair detaylı bilgiler sunuluyor.

Sosyal Etki Raporu, SOCAR Türkiye'nin kurumsal sosyal sorumluluk faaliyetleri; çevre, sağlık, eğitim, spor, afet, sosyal yardım, kültür ve sanat gibi alanlarda gerçekleştirdiği projelerin çıktılarını ve sonuçlarına odaklanıyor.

EĞİTİM, SOSYAL YATIRIMLARIN TEMEL TAŞI

Eğitim, SOCAR Türkiye'nin sosyal yatırımlarının en temel bileşenlerinden biri olarak öne çıkıyor. Şirket, farklı illerde inşa ettiği 11 okul ile yılda yaklaşık 10.000 öğrenciye eğitim desteği sağlıyor. Raporda dikkat çeken başlıklardan biri, kadınların ve genç kızların mühendislik alanında güçlendirilmesine yönelik yürütülen projelerdir. Burslardan staj olanaklarına, mentorluk programlarından İngilizce

eğitimine kadar uzanan destekler sayesinde pek çok genç kadın, kendi potansiyelini keşfetme ve mesleki gelişim yolculuğuna güvenle adım atma imkânı buluyor. Eğitimi yalnızca sınıf ortamıyla sınırlamayan SOCAR Türkiye, kütüphane kurulumları ve kitap başlılarıyla bilgiye erişimi artırırken, mesleki eğitimi destekleyen teknik atölyelerle gençleri enerji verimliliği ve sürdürülebilirlik gibi geleceğin alanlarında yetkin bireyler olarak yetiştirmeyi hedefliyor. Yaratıcılığı teşvik eden öğrenme modelleri de eğitim vizyonunun önemli bir parçası. Oyun temelli bilim festivalleri, iş simülasyonları ve köy okullarında düzenlenen sosyal farkındalık kampları, çocuklara bilimsel düşünme becerileri kazandırmanın yanı sıra hayal kurma ve sorgulama cesareti de aşıyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK İÇİN ÇEVRE PROJELERİ

SOCAR Türkiye, çevreye duyarlı yaklaşımını somut adımlarla hayata geçirdiği projelerle görünür kılıyor. Sürdürülebilirliği tüm faaliyetlerinin odağına alan SOCAR Türkiye ve grup şirketleri sürdürülebilir bir gelecek için gönüllülerin de katkısıyla projeler üretiyor. 2020–2024 döneminde çevre ve sürdürülebilirlik alanında Türkiye genelinde 10 ilde toplam 63 proje gerçekleştiren şirket, gençler arasında sürdürülebilirlik ve enerji verimliliği konularında farkındalık oluşturmaya amacıyla çeşitli teknik eğitim programları da düzenliyor. Şirket devamlı olarak düşük karbonlu bir geleceğe geçiş desteklemek amacıyla emisyon azaltımı, döngüsel ekonomi, enerji

SOCAR TÜRKİYE SOSYAL ETKİ RAPORU'NUN ÖNE ÇIKANLARI

EĞİTİM ALANINDAKİ PROJELER

15

15 sivil toplum kuruluşu ile iş birliği yapıldı.

10.000

11 okul inşa edilerek yıllık yaklaşık 10.000 öğrenciye eğitim desteği sağlandı.

7

7 okulda iyileştirme çalışmaları gerçekleştirildi.

51

Toplamda 51 eğitim projesi ve 15 STK iş birliği yürütüldü.

11

11 üniversite ile iş birliği yapıldı.

5

5 okula kütüphane desteği verildi.

Kadın mühendis adayları ve genç kızlara yönelik burs, mentorluk ve staj olanakları sunuldu.

Kütüphane kurulumları, kitap başlışları ve dijital eğitim materyali destekleri gerçekleştirildi.

SAĞLIK ALANINDAKİ KATKILAR

Aliağa Devlet Hastanesi'nin acil binası yenilendi ve modernize edildi; yanık ünitesi ve 10 yataklı bir Yoğun Bakım Servisi kuruldu.

COVID-19 sürecinde hızlı tanı ve müdahale destekleri sağlandı.

Aliağa İlçe Sağlık Müdürlüğü'ne tıbbi malzeme ve ekipman desteği sağlandı.

Kadın Kanseri Farkındalık Projesi ile kadın kanserlerine yönelik farkındalığı artırmak için ücretsiz tarama ve teşhis desteği sağlandı.

ÇEVRE VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK FAALİYETLERİ

63

Çevre ve sürdürülebilirlik alanında toplam 63 faaliyet gerçekleştirildi.

40

16 parkın bakımı yapıldı, 40 ton kâğıt geri dönüştürüldü.

Orman yangınlarıyla mücadele eden kurumlara araç ve ekipman desteği sağlandı.

Düşük karbon teknolojileri ve sürdürülebilir havacılık yakıtı gibi yenilikçi projelere yatırım yapıldı.

400.000+

400.000'den fazla fidan dikildi.

Gönüllülerle kıyı temizlikleri ve çevre atölyeleri düzenlendi.

ve kaynak verimliliğini teşvik eden iklim dostu teknolojiler ve dijital uygulamalar geliştiriyor.

SAĞLIK ALANINDAKİ KATKILAR

Raporda, SOCAR Türkiye'nin sağlık alanında hayata geçirdiği projeler kapsamında Petkim tarafından Aliğa Devlet Hastanesi'nde yapılan yatırımlara dikkat çekiliyor. Hastanede gerçekleştirilen kapasite artırımı ve yanık ünitesi kurulumu gibi yatırımlar sayesinde, hastaların başka ilçelere sevk edilme ihtiyacının azaldığının ve bölgedeki sağlık altyapısının gücünün gözle görülür biçimde arttığının altı çizilirken; özellikle COVID-19 sürecinde sağlanan hızlı tanı imkânları ve hijyen desteklerinin, vakaların yayılma hızını düşürmede kritik rol oynadığı vurgulanıyor. 2020-2024 yılları arasında sağlık alanında yürütülen projeler, hem çalışanların hem de toplumun yaşam kalitesine kalıcı katkılar sunarken; bu projeler,

kurumsal sosyal sorumluluğun yalnızca ekonomik değil, toplumsal anlamda da dönüştürücü bir güç olabileceğini bir kez daha ortaya koyuyor.

AFETLER KARŞISINDA HIZLI YANIT

Raporun "Afet Alanında Gerçekleştirilen Proje ve Faaliyetler" bölümü kapsamında SOCAR Türkiye'nin 2020-2024 yılları arasında doğal afetlere karşı hem önleyici hem de afet sonrası müdahale çalışmaları kapsamında gerçekleştirdiği destek, proje ve iş birliklerine yer veriliyor. 6 Şubat 2023 depremleri sonrası SOCAR Türkiye'nin yalnızca finansal destekle değil, operasyonel katkılarla da fark yarattığını gözler önüne seren raporda destek kapsamının gıda yardımlarından arama-kurtarma ekipmanlarının teminine, lojistik koordinasyondan afet bölgelerinde sürdürülebilir yardım çözümlerine kadar uzandığına dikkat çekiliyor.

2020 yılında gerçekleşen İzmir depreminin ardından verilen destekler ve orman yangınlarına karşı hem müdahale hem de önleme odaklı projelerin de yer aldığı raporun bulguları, afet dönemlerinde geliştirilen hızlı yanıt mekanizmasının, yalnızca acil ihtiyaçlara değil, aynı zamanda uzun vadeli toplumsal dayanışmaya da hizmet ettiğini gösteriyor.

SPORA VE SPORCULARA TAM DESTEK

SOCAR Türkiye ve grup şirketlerinin sosyal sorumluluk faaliyetleri arasında spora ve sporcuya destek önemli bir yer tutuyor. Türkiye Basketbol Süper Ligi'nde mücadele eden Petkimspor Türk basketboluna genç yetenekler kazandırma vizyonuyla altyapı çalışmalarına da ağırlık veriyor. Raporda 2020-2024 yılları arasında 2.400 öğrencinin Karşıyaka ve Aliğa Spor okullarında basketbol, voleybol, futbol, tenis, satranç eğitimi aldığı belirtiliyor.

AFET DESTEKLERİ

6 Şubat 2023 depremleri sonrası 2,5 milyon TL gönüllü bağış ve 5 milyon USD kurumsal destek sağlandı.

Arama-kurtarma ve lojistik destekler sunuldu.

Barınma, temel ihtiyaç ve gıda destekleri sağlandı.

Orman yangınlarına karşı hem müdahale hem de önleme odaklı üç farklı proje gerçekleştirildi.

SPOR VE SOSYAL KATILIM

Petkim Spor Kulübü, Aliğa'da sosyal etkileşimi ve aidiyet duygusunu artırdı.

Spor okullarına katılan çocukların %92'sinde kişisel-sosyal gelişim, %86'sında zihinsel-fiziksel gelişim sağlandı.

Ailelerin %88'i sosyalleşme ve refah düzeylerinde olumlu değişim yaşadığını belirtti.

DEZAVANTAJLI GRUPLARIN DESTEKLENMESİ

SOCAR Türkiye'nin sosyal sorumluluk faaliyetleri çerçevesinde dezavantajlı grupların desteklenmesine yönelik çalışmaları, farklı alanlarda toplumsal fayda sağlamayı amaçlayan iş birlikleri ve projelerle şekilleniyor. Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu Boccia Milli Takımı'nın 2019-2023 yılları arasında resmi sponsoru olarak, engelli bireylerin spor aracılığıyla topluma daha aktif katılımını destekeyen SOCAR Türkiye'nin dezavantajlı grupların desteklenmesi alanındaki çalışmaları arasında SOBE Vakfı (Selçuklu Otizmli Bireyler Eğitim Vakfı) ile iş birliğiyle depremde etkilenen 16 otizmli çocuğun özel eğitimine katkı sağlanması; Tohum Otizm Vakfı ile 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve

Çocuk Bayramı'nda gerçekleştirilen iş birliği kapsamında depremde etkilenen otizmli çocuklara eğitim kitleri dağıtılması; Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği (TOFD) ile birlikte hayata geçirilen "Her Renkten Kapaklar Umuda Dönüşüyor" kampanyası ile toplanan plastik kapaklarla 647,1 kilogramlık destek sağlanarak tekerlekli sandalye temin edilmesi; 2022 Wings for Life World Run ve 45. İstanbul Maratonu gibi etkinliklerde gönüllülerin, bağış toplayarak omurilik felci tedavi araştırmalarına ve akülü tekerlekli sandalye ihtiyaçlarına katkıda bulunması; 44. İstanbul Maratonu'nda Toplum Gönüllüleri Vakfı için koşular düzenlenerek gençlerin barınma, gıda ve kültürel etkinlik ihtiyaçlarının karşılanması yer alıyor.

SOCAR TÜRKİYE GÖNÜLLÜLERİ HAYVANLARIN KORUNMASI İÇİN DE ÇALIŞIYOR

Hayata geçirdikleri projelerle hayvan dostlarımıza da destek olmayı sürdüren SOCAR Türkiye Gönüllüleri, bu kapsamda dernek ve barınaklarla önemli iş birliklerine imza atıyor. Raporda SOCAR Türkiye'nin sosyal sorumluluk projeleri kapsamında sokak hayvanlarının yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik attığı adımlara detaylı şekilde yer verilirken; gönüllülük esasıyla yürütülen bu projeler hayvanların korunması konusunda farkındalık oluşturmayı hedefliyor. Hem bireysel hem de kurumsal düzeyde çeşitli şehirlerde gerçekleştirilen etkinlikler, mama bağışlarından kulübe yerleştirmelerine, yardım kampanyalarından bakımevi ziyaretlerine kadar geniş bir yelpazeye yayılıyor.

ULUSLARARASI ALANDA DİKKAT ÇEKEN BAŞARILAR

COMMUNITAS AWARDS

Topluma Hizmet ve Kurumsal Sosyal Sorumlulukta Liderlik

GLOBAL BUSINESS EXCELLENCE AWARDS
Üstün Toplum Girişimi

2021

2024

BUSINESS HONORS AWARDS

En İyi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projesi & Çalışan Bağlılığı

2021 yılından itibaren;

58

Gönüllü faaliyet.

1.000

Her sene ortalama 1.000 gönüllü.

10.000

Toplam 10.000+ saat gönüllülük faaliyetlerine katıldı.

%78

Gönüllülük faaliyetlerine katılan SOCAR Türkiye Gönüllüleri'nin %78'inin manevi tatmin duygusu arttı.

%70

%70'i SOCAR Türkiye çalışanları ile daha çok sosyalleşti.

%69

%69'u kendini daha motive hissediyor.

%69

%69'unun ekip çalışması becerileri gelişti.

%65

%65'inin iletişim becerileri gelişti.

%56

%56'sı çevreyle ilgili konularda artık daha bilinçli.

SOCAR TÜRKİYE GÖNÜLLÜLERİ TOPLUMSAL DEĞER YARATIYOR

SOCAR Türkiye çalışanlarından 500'e yakın gönüllünün katılımıyla hayata geçirilen SOCAR Türkiye Gönüllüleri Platformu 2021 Şubat ayından bugüne kadar katma değer yaratan pek çok projeye imza attı. Ülkemize ve topluma her açıdan katkı sağlayacak projeler ve iş birlikleri içinde bulunmaya devam ederken Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı (SKA) rehber alan SOCAR Türkiye Gönüllüleri eğitim, çevre, sağlık, spor, hayvanları koruma ve sosyal konular odağında toplamda altı takımdan oluşuyor. ●

SOCAR TÜRKİYE'DEN KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNE GÜÇLÜ DESTEK: Girişimde Kadın Enerjisi Programı Aliğa'da Başladı

SOCAR Türkiye, Türkiye Girişimcilik Vakfı (GİRİVAK) iş birliğiyle hayata geçirdiği "Girişimde Kadın Enerjisi" programının lansmanını Aliğa'da gerçekleştirdi. Program dahilinde 50 kadın, sekiz ay sürecek eğitim ve mentorluk süreciyle girişimcilik ekosistemine adım atacak.

SOCAR Türkiye, toplumsal fayda odaklı projelerine bir yenisini daha ekledi. Türkiye Girişimcilik Vakfı (GİRİVAK) iş birliğinde, kadınların ekonomik ve sosyal bağımsızlıklarını desteklemek amacıyla hayata geçirilen Girişimde Kadın Enerjisi Programı, SOCAR Türkiye'nin Aliğa'da bulunan Rafineri ve Petrokimya İş Birimi yönetim binasında düzenlenen lansman etkinliğiyle başladı.

Ne eğitimde ne de istihdamda olan (NEET) kadınlara yönelik kapsamlı bir girişimcilik ve beceri geliştirme süreci sunan program ile ilk aşamada 50 kadın, girişimcilik yolculuğuna

başladı. Sekiz ay boyunca sürecek program kapsamında katılımcılar girişimcilik fikirlerini hayata geçirmek için gerekli donanımı edinirken, iş dünyasında kalıcı bir yer edinmelerini sağlayacak mentorluk desteğinden de faydalanacak.

KADINLARIN EKONOMİK VE SOSYAL AÇIDAN GÜÇLENMELERİNİ DESTEKLİYORUZ

Aliğa'da düzenlenen lansman etkinliğinde konuşan SOCAR Türkiye İletişim ve Kamu İlişkileri Başkanı Mikayıl Yusifov, programı şu sözlerle değerlendirdi: "Faaliyet gösterdiğimiz bölgelerde toplumsal fayda yaratmak

ve ekonomik kalkınmayı desteklemek, kurumsal vatandaşlık anlayışımızın temelini oluşturuyor. Bu anlayış doğrultusunda, kadınların ekonomik ve sosyal açıdan güçlü bireyler olmalarını desteklemek üzere Girişimde Kadın Enerjisi Programı ile sorumluluk alıyoruz. Kadınların girişimcilik yoluyla iş hayatına katılımını artırmak hem bireysel hem de toplumsal düzeyde sürdürülebilir kalkınmayı güçlendirecektir."

Türkiye Girişimcilik Vakfı Genel Müdürü Mehru Öztürk ise programın önemine dikkat çekerek, "Girişimcilik, bireylerin yalnızca ekonomik olarak güçlenmesini sağlamakla kalmaz; aynı zamanda toplumsal dönüşümün en

güçlü dinamiklerinden biri olarak, yenilikçiliği ve sürdürülebilir kalkınmayı da beraberinde getirir. Bu program, Aliağa'daki kadınların hayallerini somut iş modellerine dönüştürebilmeleri için ihtiyaç duydukları bilgi, beceri ve dayanışma ağını sunuyor. Kadınların ekonomiye eşit katılımı sağlanmadan girişimcilik ekosisteminin tam anlamıyla gelişmesi mümkün değildir. SOCAR Türkiye ile birlikte bu programı hayata geçirerek, girişimciliğin kadınlar için erişilebilir, sürdürülebilir ve güçlendirici bir yolculuk olmasına katkı sunmayı hedefliyoruz" dedi.

EKONOMİK VE SOSYAL BAĞIMSIZLIK İÇİN KAPSAMLI DESTEK

Girişimde Kadın Enerjisi Programı, kadınların girişimcilik becerilerini geliştirmelerine olanak tanırken aynı zamanda ekonomik ve sosyal bağımsızlıklarını güçlendirecek çeşitli destekler sunuyor. Program kapsamında katılımcılar, özgüven geliştirme ve stres yönetimi gibi konularda psikososyal destek alacak. Finansal okuryazarlık ve e-ticaret eğitimleri ile kendi ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaları teşvik edilirken, girişimcilik alanında ihtiyaç duyacakları temel becerileri edinmeleri sağlanacak. Kadınlar arasında dayanışma kültürünü güçlendirmek amacıyla grup faaliyetleri, gönüllülük projeleri ve sosyal etkinlikler düzenlenecek. Ayrıca, girişimcilik bakış açısını kazandırmak ve problem çözme yetkinliklerini geliştirmek için AR-GE ve inovasyon odaklı eğitimler ile fikir atölyeleri gerçekleştirilecek. SOCAR Türkiye'den kadın liderlerin de dahil olduğu mentorluk programları ve networking etkinlikleri sayesinde katılımcılar, girişimcilik yolculukları boyunca güçlü bir destek ağı oluşturacak. Kadın girişimciler, bu program sayesinde kendi iş fikirlerini geliştirirken aynı zamanda bölgesel kalkınmaya da katkı sağlayacak.

KATILIMCILAR NELER SÖYLÜYOR?

Girişimde Kadın Enerjisi Programı'nı katılımcılarından dinliyoruz.

Aleyna Kayhan

"Düzenlenen etkinliklerle özgüvenim arttı, toplum içerisindeki duruşum değişti. Dinlediğim kişilerden aldığım ilham, yapmak istediğim işlerde nasıl bir yol izlemem gerektiğini anlamama yardımcı oldu. Örneğin okuduğum bölümle alakalı bir girişimcilik planım vardı. Bu etkinlikle birlikte bu konuda nasıl adımlar atacağımı ve neler yapmam gerektiğini anlamış oldum."

Sena Işık

"Bu projenin öncesinde çok büyük kaygılarım vardı, kendime güvenim azdı, belirsizliklerle dolu bir yoldaydım. Benim için bir ışık olabileceğini düşünerek bu projeye başvurdum. Burada asla pes etmeyen insanları görmek özgüvenimi artırma konusunda çok büyük destek sağladı. Projenin mesleki beceriler bölümünü merakla bekliyorum."

Kardelen Algan

"Aliağa'daki fırsatları araştırdığım esnada Girişimde Kadın Enerjisi programını gördüm ve büyük bir heyecanla başvurdum. Bir mühendis olarak, mühendisliğin farklı alanlarında yeni bakış açıları kazanabileceğimi ve yeni girişimlerde bulunabileceğimi düşündüm. Burada bulunduktan sonra sadece mesleğimden değil, hobilerimden de yola çıkarak da bir girişimde bulunabileceğimi ve aslında tutkularımın beni bir yerlere taşıyabileceğini görmüş oldum. Benim gibi birçok kadının burada aynı güzel amaçlarla bulunduğunu görmek bana büyük bir motivasyon sağladı."

Elif Kaya

"Programdan haberim olduğunda büyük bir heyecanla başvurdum. Kendimi evde hapsolmuş gibi hissederken bu program sayesinde yeniden hayata atılmış gibi hissetmeye başladım. Buradaki konuşmaları dinledikten sonra kendi potansiyelim keşfetme yolunda bir adım atmak istedim. Her zorluğa rağmen vazgeçmeyen kadınlar, bana büyük motivasyon kaynağı ve ilham oldu."

“Başarıyı sadece niceliksel verilerle değil, dönüşüm hikâyeleriyle de ölçmek istiyoruz”

SOCAR Türkiye İletişim ve Kamu İlişkileri Başkanı Mikayil Yusifov’a SOCAR Türkiye’nin, Türkiye Girişimcilik Vakfı (GİRVAK) iş birliğiyle hayata geçirdiği “Girişimde Kadın Enerjisi” programı hakkında merak ettiklerimizi sorduk.

Kadınların ekonomik ve sosyal açıdan güçlenmesini desteklemek neden SOCAR Türkiye'nin öncelikleri arasında yer alıyor?

Kadınların ekonomik ve sosyal hayatta güçlenmesi, sadece bireysel refah açısından değil, toplumsal kalkınma ve sürdürülebilir gelişim için de son derece önemli. Biz, SOCAR Türkiye olarak faaliyet gösterdiğimiz her alanda, bu kalkınma yolculuğunun bir parçası olmayı ve özellikle kadınların potansiyellerini gerçekleştirmelerine destek olmayı kurumsal sorumluluğumuz olarak görüyoruz. Kadınların iş gücüne katılımı arttıkça, toplumların daha üretken ve daha eşitlikçi hâle geldiğine inanıyoruz.

“Kurumsal vatandaşlık” kavramını nasıl tanımlıyorsunuz ve bu program bunun neresinde duruyor?

Kurumsal vatandaşlık, sadece ekonomik değer üretmekle değil, aynı zamanda içinde bulunduğumuz topluma karşı duyarlı ve dönüştürücü bir rol üstlenmekle ilgilidir. Biz bu anlayışı, projelerimizin tasarım aşamasından uygulanmasına kadar her adımda gözetiyoruz. “Girişimde Kadın Enerjisi” de bu yaklaşımın somut bir örneği; bölgesel kalkınma, toplumsal cinsiyet eşitliği ve bireysel güçlenme hedeflerini aynı potada buluşturuyor. Kadınların ekonomik ve sosyal açıdan güçlenmelerine destek olmakla kalmayıp, onların bu yolculuklarında yanlarında olmak bizim için büyük bir mutluluk.

Katılımcı kadınların yolculuğu boyunca şirket içinden kadın liderlerin mentorluk yapması önemli bir detay. Bu gönüllü katılım hakkında ne söylemek istersiniz?

SOCAR Türkiye'nin kadın liderlerinin deneyimlerini paylaşarak yol göstermesi çok kıymetli ve SOCAR Türkiye'deki kadın liderlerimiz, kendi kariyer yolculuklarını paylaşarak bu programda yer almaktan büyük bir heyecan duyuyor. Bu gönüllü katılım,

Bizim için kurumsal sosyal sorumluluk sadece maddi destek sağlamakla sınırlı değil. İnsanların kendilerini geliştirebilecekleri, dayanışma kurabilecekleri, duygusal ve zihinsel olarak güçlenebilecekleri bir platform kurmak istiyoruz.

kurum içi kültürümüzde toplumsal fayda bilincinin ne kadar içselleştiğini gösteriyor. Aynı zamanda, katılımcı kadınlara ilham verecek, onları motive edecek gerçek bir dayanışma örneği sunuyor. Onların varlığı, katılımcılara sadece bilgi değil; cesaret, umut ve ilham veriyor.

Girişimcilik odağının ötesine geçen psikososyal destek, gönüllülük ve grup çalışmaları gibi öğeler kurumsal sosyal sorumluluk anlayışınızı nasıl yansıtıyor?

Bizim için kurumsal sosyal sorumluluk, sadece maddi destek sağlamakla sınırlı değil. İnsanların kendilerini geliştirebilecekleri, dayanışma kurabilecekleri, duygusal ve zihinsel olarak güçlenebilecekleri bir platform kurmak istiyoruz. Psikososyal destek, özgüven geliştirme, stresle başa çıkma gibi başlıklar, kadınların sadece

girişimci değil, aynı zamanda kendi ayakları üzerinde duran bireyler olmalarına katkı sunuyor. Bu da bizim bütünsel kalkınma anlayışımızın temel taşlarından biri.

İlk yılın sonunda başarı kriteriniz ne olacak? Nasıl bir etki haritası planlıyorsunuz?

Başarıyı sadece niceliksel verilerle değil, dönüşüm hikâyeleriyle de ölçmek istiyoruz. Kaç kadın iş fikrini hayata geçirdi, kaç tanesi eğitimleri tamamladı gibi verilerin yanı sıra; bu süreçte elde ettikleri özgüven, kurdukları ilişkiler ve yaşadıkları değişim bizim için çok kıymetli. İlk yılın sonunda hem bireysel hem toplumsal ölçekte nasıl bir etki yarattığımızı gösteren bir sosyal etki raporu hazırlayacağız.

“Amacımız, her kadının kendi yolculuğunda güçlenerek ilerlemesi”

Türkiye Girişimcilik Vakfı (GİRVAK) Genel Müdürü Mehru Öztürk, Girişimde Kadın Enerjisi Programı'nın hedeflerini, önceliklerini ve katılımcıların dönüşüm hikâyelerini bizlerle paylaştı.

“Girişimcilik toplumsal dönüşümün en güçlü dinamiklerinden biridir” dediniz. Kadın girişimciliği özelinde bu dönüşüm sizce nasıl bir şekil alıyor?

Kadınların girişimcilik ekosisteminde daha fazla yer almaları ve görünürlük kazanmaları, sadece ekonomik kalkınmaya değil, toplumsal dönüşümde öncülük ediyor. Kadınlar iş dünyasına dahil olduklarında, yalnızca üretime katılmaz; bilgiye, kararlara ve kaynaklara erişimdeki eşitsizlikleri sorgular ve yeniden şekillendirirler. Girişimcilik, kadınlar için bir geçim aracından çok daha fazlasıdır, kendi seslerini, iradelerini ve vizyonlarını hayata geçirdikleri bir güç alanıdır. Özellikle geleneksel ve erkek egemen sektörlerde kendi yolunu çizen kadın girişimciler, başka kadınların da benzer alanlara adım atabilmesi için görünmez bariyerleri kırar, ilham ve dayanışma örnekleri yaratır. Böylece toplumsal cinsiyet eşitliği soyut bir hedef olmaktan çıkar, karar alma mekanizmalarına, iş süreçlerine ve ekonomik yaşamın her halkasına somut biçimde yansır.

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı “Kadın Girişimcilerimizle Güçlü Yarınlar” platformunda paylaşılan TÜİK verilerine göre 2002’de yüzde 13,1 olan kadın girişimci oranı, 2024 itibarıyla yüzde 18,2’ye ulaşarak önemli bir ivme kazandı ve 2023’te artık 1 milyon 170 bin kadın girişimci bulunuyor.

Startup ekosisteminde de durum cesaret verici; 2024'te en az bir kadın kurucu ortağı bulunan girişimlerin oranı yüzde 32,2'ye yükseldi. Dahası, Türkiye'de unicorn statüsüne ulaşmış altı teknoloji şirketinden üçünün kurucusu kadın; bu da bizi Avrupa'da kadın kurucusu olan unicorn sayısında lider kılıyor. Ancak 2025'in ilk çeyreğinde yatırım alan girişimlerin 115 kurucusundan sadece 13'ünün kadın olması (yüzde 11), hâlâ aşmamız gereken büyük bir engel olduğunu gösteriyor. Tüm bu veriler, kadın enerjisinin gücünü ve potansiyelini net biçimde ortaya koyarken, eşitlikçi bir ekosistem inşa etmek için kat etmemiz gereken yol olduğunu gösteriyor.

Bu programın metodolojisini oluştururken hangi becerilere ve modüllere öncelik verdiniz?

Programın metodolojisini oluştururken, kadınların ekonomik ve sosyal hayata aktif katılımını sağlayacak temel ve dönüştürücü becerilere öncelik verdik. Katılımcıların dijital araçları etkin kullanabilmesi için dijital okuryazarlık modülüyle başladık; bu beceriyi, günümüz iş dünyasına erişimin temel şartı olarak konumlandırdık. Girişimcilik eğitimleri ile katılımcıların iş fikri geliştirme, iş modeli oluşturma ve fırsatları değerlendirme yetkinliklerini destekledik. İlham ve trend sohbetleri, rol modellerle buluşarak vizyon geliştirmelerini sağlarken; mesleki beceri eğitimleri, iletişim, özgeçmiş hazırlama ve zaman yönetimi gibi istihdama yönelik pratik beceriler kazandırmayı hedefledik. Proje geliştirme atölyeleri ile öğrenilen bilgilerin uygulamaya dökülmesini teşvik ettik; mentorluk ve networking buluşmaları ile sosyal sermaye oluşturmalarını ve ilham almalarını destekledik. Programın sonunda ise etki odaklı sunum hazırlıkları ve raporlama ile katılımcıların sosyal etki kavramını

Girişimcilik, kadınlar için bir geçim aracından çok daha fazlasıdır; kendi seslerini, iradelerini ve vizyonlarını hayata geçirdikleri bir güç alanıdır.

içselleştirmesi ve kendi projelerinde bu bakış açısını geliştirmeleri amaçlandı. Bu yapı sayesinde, kadınların hem bireysel özgüvenlerini hem de toplumsal katkılarını artıracak bütüncül bir gelişim süreci kurguladık.

Kadınların ekonomik bağımsızlığını sağlamada e-ticaret, finansal okuryazarlık ve dijital yetkinlik neden bu kadar kritik?

Bugünün iş dünyasında sınırlar fiziksel değil dijital diyebiliriz. E-ticaret sayesinde kadın girişimciler kendi coğrafyalarını aşarak ulusal ya da küresel pazarlara erişebiliyorlar ve başarı hikâyelerine imza atıyorlar. Finansal okuryazarlık modüllerimizde; nakit akışı yönetimi, bütçe planlama ve yatırım araçlarının kullanımı öğretiliyor ki her bir adım kararlarını veriyeye dayalı alsınlar. Dijital yetkinlik ise sadece satış kanallarını yönetmekle kalmayıp, sosyal medya, veri analitiği ve online müşteri ilişkileri yönetimi konularında da yetkinlik kazanıyorlar.

Katılımcılar arasındaki dayanışma kültürü üzerine ilk gözlemlerinizi neler? Bu ağın kalıcı hâle gelmesi için ne tür sürdürülebilirlik planlarınız var?

Programın başından itibaren “paylaşarak büyüme” zihniyeti öne çıktı. Katılımcılarımız öğrenirken bir yandan öğrendiğini diğer katılımcılarla anlık paylaşıyor, Slack gruplarında fikir jimnastiği yapıyor ve saha deneyimlerini birbirlerine aktarıyorlar. Bu dayanışma kültürünü kalıcı hâle getirmek için şu etkinlikleri düzenledik:

Mevsimsel Buluşmalar (Quarterly Meet-Ups):

Yılda dört kez bir araya gelerek hem ilerlemelerini değerlendirecek hem de yeni iş birlikleri planlayacaklar.

Mentor-Mentee Eşleştirme Programı:

Mezunlarımızı yeni katılımcılarla eşleştirerek bilgi birikiminin nesilden nesle aktarılmasını güvence altına alıyoruz.

Dijital Platform: Sürekli erişime açık bir “Kadın Enerjisi Platformu” kuruyoruz; burada hem canlı eğitimler hem de başarı hikâyeleri arşivi yer alacak.

Girişimcilik yolculuğuna çıkan kadınların, programın ardından fon ve yatırım olanaklarına erişimini nasıl kolaylaştırmayı planlıyorsunuz?

Programdan mezun olan her katılımcının girişimcilik yolculuğu, bizimle kurduğu bağla devam ediyor. Doğrudan fon veya yatırım yönlendirmesi yapmasak da katılımcılarımızın bu kaynaklara erişebilmesi için ihtiyaç duydukları bilgi, beceri ve özgüveni kazanmalarını sağlıyoruz. Networking buluşmaları ile onları yatırımcı ve fon temsilcileriyle tanıştırtıyor, girişimlerini görünür kılmalarına destek oluyoruz. Ayrıca Girişimcilik Vakfı'nın farklı programlarına dahil etme yaklaşımımızla da bu destek süreklilik kazanıyor. Katılımcılarımız yalnızca tek bir programa değil, daha geniş bir girişimcilik ekosistemine dahil oluyor; yeni fırsatlar, ilham ve mentorluk kaynaklarına erişmeye devam ediyorlar. Amacımız, her kadının kendi yolculuğunda yalnız yürümemesi ve bu yolculukta güçlenerek ilerlemesi. ●

fikirden yayına

SOCAR Türkiye çalışanlarının profesyonel gelişimine katkı sağlama hedefiyle 2023 yılında hayata geçirilen "Fikirden Yayına" projesi kapsamında seçilen makaleleri sizlerle buluşturmaya devam ediyoruz.

Düşünce liderleri bilgilerine ve deneyimlerine dayalı özgün fikir ve öneriler sunarak kitlelere ilham verir ve onlara rehberlik eder. SOCAR Türkiye, "Fikirden Yayına" projesi ile çalışanlarına, uzmanlık ve ilgi alanlarıyla ilgili makale yazmaları ve yayımlamaları için önemli bir fırsat sunuyor.

İçeriğin yayımlanacağı platformla birlikte, bir rehberlik sistemi ve ilgili konu uzmanı desteğiyle çalışanların sektör ve uzmanlık alanları hakkındaki fikir ve düşüncelerini paylaşmalarını teşvik etmeyi hedefleyen "Fikirden Yayına" projesi, aynı zamanda çalışanların kişisel markalarını oluşturmalarına imkân tanıyor.

Bilimsel araştırmaların sonuçlarını ve bulgularını paylaşmak için yazılan akademik makaleleri; belirli bir teknik konuyu ele alan teknik makaleleri; yazarın kişisel

görüşlerini ve düşüncelerini paylaştığı fikir makalelerini; belirli bir olay, durum veya problemi incelemek için kullanılan vaka çalışmalarını; video ve podcastleri; konferans, seminer veya toplantılarda sunulan konuşmaları tüm çalışanlara ulaştırmayı amaçlayan "Fikirden Yayına" platformunda içerikler Türkçe, İngilizce ve Azerbaycanca dillerinde hazırlanabiliyor.

Bu sayımızda "Rasyonel Zekâ, Sanatsal Sezgi Finansın İki Yüzü" başlıklı makalesiyle SOCAR Terminal CFO'su Kutlu Vardar, "Gemba Yürüyüşü: İyileşmenin Ayak Sesleri" başlıklı makalesiyle SOCAR Terminal İş Süreçleri Müdürü Bülent Köleteli ve "Endüstriyel Tesislerde Temel Olarak İşveren-Hizmet Veren İlişkisi ve Yönetimi" başlıklı makalesiyle SOCAR Türkiye Dış Kaynak Yönetimi Başmühendisi Soner Erdoğan'ı ağırlıyoruz.

Rasyonel Zekâ, Sanatsal Sezgi

“Finansın İki Yüzü”

Tıpkı bir ressamın fırçasıyla tabloya hayat vermesi gibi, biz de finansal tablolara anlam katmaya çalışırız. Çünkü iyi hazırlanmış bir bilanço, gelir tablosu ya da bütçe; sadece bir hesaplama değil, aynı zamanda bir hikâye anlatır.

KUTLU VARDAR
SOCAR TERMINAL
CFO

20. yüzyılın önde gelen sanatçılarından biri olan İsviçreli-Alman ressam Paul Klee'nin sözü ile yazıma başlamak istiyorum: “Sanat, görünmeyeni görünür kılmaktır.” Bu tanım, sadece tuvalde şekillenen bir sanat eserini değil, aynı zamanda finans dünyasında da karşılaştığımız bir gerçeği ifade ediyor olabilir. Çünkü bizler de görünmeyeni — çıplak gözle fark edilemeyen ama sezgisel olarak hissedilen — riskleri, fırsatları, eğilimleri ve potansiyeli görünür kılmak için çalışıyoruz. Finansal tablolar tam da bu işlevi görür: Gelir tablosu geçmişin hikâyesini anlatır, bilanço bugünün fotoğrafını çeker, nakit akışı yaşamın nabzını

tutar, bütçe ise geleceğin taslağını çizer. Her biri birer sanat eseridir; anlamak için sadece göz değil, sezgi ve bakış açısı da gerekir.

FİNANS SIKICI OLMAK ZORUNDA DEĞİL

Hatta biraz dikkatli bakarsanız, içinde gizli bir sanat yattığını bile fark edebilirsiniz. Biz mali işler sorumluları, sadece rakamlarla değil; aynı zamanda duygu, denge ve hayal gücüyle çalışırız. Tıpkı bir ressamın fırçasıyla tabloya hayat vermesi gibi, biz de finansal tablolara anlam katmaya çalışırız. Çünkü iyi hazırlanmış bir bilanço, gelir tablosu ya da bütçe; sadece bir hesaplama değil, aynı zamanda bir hikâye anlatır.

Gelin şimdi, bu “sayısal sanat galerisi”nde birlikte bir tur atalım. İlk durağımız, geleceği bugünden anlamaya çalıştığımız indirgenmiş nakit akımı analizi ile hazırlanmış olduğumuz Finansal Projeksiyonlar. Bu yöntemle, gelecekte elde etmeyi beklediğimiz nakit akışlarını bugünkü değerine indiririz. Henüz yaşanmamış bir zamanın parasal etkisini bugüne taşıyoruz. Bu, empresyonist bir tabloya bakmak gibidir; tıpkı Monet’in puslu sabahlarında olduğu gibi detaylar net değildir ama bir his, bir yön duygusu verir. Rakamlar sisin içinden belirir ama yolumuzu bulmamıza yardım eder. Her bir kalemin ardında, dikkatle hesaplanmış bir heyecan yatar; öngörülen gelirlerde umut ışığı, risk oranlarında sağduyulu bir temkin, iskonto oranında ise geleceğe dair stratejik bir bakış gizlidir. Bugünün varsayımlarıyla, yarının belirsizliğine anlam vermeye çalışırız. Belki de bu yüzden bu analiz hem bilim hem de sanattır.

Biraz ilerleyince karşımıza sade ve doğrudan bir eser çıkıyor: nakit akışı tablosu. Bu tablo, şirkete giren ve çıkan parayı gösterir. Karmaşa yoktur burada; sadece sadelik, akış ve işlevsellik. Tam anlamıyla minimalist bir yaklaşım. Tıpkı Donald Judd’ın

Rakamlar sisin içinden belirir ama yolumuzu bulmamıza yardım eder. Her bir kalemin ardında, dikkatle hesaplanmış bir heyecan yatar; öngörülen gelirlerde umut ışığı, risk oranlarında sağduyulu bir temkin, iskonto oranında ise geleceğe dair stratejik bir bakış gizlidir.

eserleri gibi: fazla detaylara boğulmadan, işin özüne inen, yalın ama derin bir yapı. Nakit, bir şirketin damarlarında dolaşan hayattır; varsa yaşar, yoksa en büyük sanat eseri bile solmaya başlar. Çünkü nakit, sadece sayılar değil; kararların, hayallerin ve sürdürülebilirliğin ritmidir. Hayat nasıl nefesle başlıyorsa, bir işletme de nakit ile var olur.

Sonra, galerinin tam ortasında, adeta bir mimari plan gibi duran bilanço ile karşılaşırız. Bu tablo, şirketin sahip oldukları ile borç ve kaynaklarını dengeli bir şekilde

gösterir. Bilanço bir tür Rönesans eseridir. Leonardo da Vinci’nin oran takıntısıyla çizdiği Vitruvius Adamı gibi... Her şey yerli yerinde olmalı, her unsur kendi içinde bir düzen ve simetri taşımalı. Sol ve sağ sütunlar eşit değilse, yapının kendisi eğrilir. Bu yapının taşıyıcı temeli ise özkaynaklardır. Eğer bu temel çatlıksa, en görkemli yapı bile bir gün yıkılır. Özkaynaklar, tablonun görünmeyen zemin tonları gibidir; sağlam değilse, en parlak renkler bile zamanla dökülmeye başlar. Her ne kadar gözler çoğu zaman EBITDA veya nakit akımı gibi ışıltılı göstergelere çevrilse de asıl dayanıklılık bilanço satırlarında saklıdır. Çünkü kısa vadeli ışıklar geçebilir ama özkaynaklar, uzun vadeli bir yapının gövdesidir—görünmeyen ama vazgeçilmez bir kahraman gibi.

Bir sonraki salonda gelir tablosu duruyor. Bir yıllık emeğin, kazanımın, çabanın hikayesini anlatan bu tablo, içinde hem dram hem umut barındıran bir sahne gibidir. Gelirler ışığı, giderler gölgeyi temsil eder. Her satır bir olay, her değişim bir duygu gibidir. Bu anlatı, Barok sanatın dramatik diliyle yankılanır. Tıpkı Caravaggio’nun karanlık fon üzerindeki ani ışık

patlamaları gibi, gelir ve gider hesapları da dramatik geçişlerle net kâra ya da zarara ulaşır. Kâr varsa sahnede bir alkış, zarar varsa perde arkasında sessizlik hüküm sürer. EBITDA ise bu dramatik anlatının odak noktasında yer alır; hikâyenin heyecan doruğudur. Çünkü o an, tabloya bakan herkesin gözleri o satıra yönelir—tıpkı bir oyunun zirve sahnesinde tüm dikkatlerin başrol oyuncusuna çevrilmesi gibi. Gelir tablosu, bir şirketin yalnızca rakamlarını değil, hayallerini ve hayal kırıklıklarını da içinde taşır.

Gelir tablosunun hemen yanındaki köşede ise bütçe yer alır. Bütçe bir plandır; ama düz bir çizgi değil, çok boyutlu, çok katmanlı bir yapıdır. Her departmanın kendi perspektifinden baktığı bir evrendir adeta. Satın alma maliyeti, pazarlama görünürlüğü, insan kaynakları ise verimliliği hedefler. Bütçe, tüm bu farklı bakışları ortak bir kompozisyonda birleştirmeye çalışır. Bu yönüyle bir Kübist tablodur; tıpkı Picasso’nun aynı nesneye birden fazla açıdan bakarak yarattığı dünyası gibi. Gerçekliğin mutlak bir versiyonu yoktur burada—yalnızca perspektiflerin dengesi vardır.

Ancak bu tabloyu karmaşıklaştıran bir unsur daha vardır: zaman. Hayat akar, piyasa koşulları değişir, beklentiler evrilir. Ama bütçe, çoğu zaman aylar öncesinden belirlenmiş varsayımlara göre yaşar. Bazen plan, gerçeğe ayak uydurmakta zorlanır; bazen de sapmalar yeni fırsatların habercisi olur. Yine de bu tabloya göre performans değerlendirilir. Ne kadar öngörüldü ne kadar sapıldı, neden sapıldı? Bütçe, yalnızca sayısal bir hedef değil, aynı zamanda stratejik bir pusuladır. Geleceği şekillendirme iddiasıdır; o yüzden onun dili sadece rakam değil, aynı zamanda niyettir. Son olarak, galerinin en büyüleyici salonuna ulaşıyoruz: “Finansal Hayal Gücü ve Değer Yaratımı” adını verebileceğimiz bu bölüm, sayılarla yazılmış bir ütopyadır. Gerçek ile hayalin kesiştiği, rakamlarla inşa edilen ama anlamla yükselen bir

dünyadır burası. Burada sürrealist bir yaklaşım hâkimdir. Salvador Dalí’nin eriyen saatlerinde zaman nasıl eğilip bükülüyorsa, finansal öngörüler de gerçekliğin sınırlarını zorlayabilir. Varsayımlar cesurca şekillenir, rakamlar geleceğe açılan portallar hâlini alır.

Bu alan, finansın sanatla en çok iç içe geçtiği noktadır: Sadece bugünü yönetmeyiz, yarını da tasarlarız. Finans sadece hesap ve analiz değil; bir vizyon, bir yorum ve bir anlatım biçimidir. Her finansçı, aslında rakamlarla hikâye anlatan bir sanatçıdır: nakit akışı onun fırçası, bütçe paleti, bilanço tuvalidir. Ortaya çıkan eser yalnızca kâr ya da zarar değil, kurumsal bir kültür, sürdürülebilir bir gelecek ve kalıcı bir değer olur.

Tıpkı inşası hâlâ devam eden La Sagrada Familia gibi... Her yıl bir taş daha koyarız. Ama bu taşları estetikle, ilkeyle, sezgiyle yerleştirirsek, yalnızca bir şirket değil, geleceğe anlamlı bir miras bırakmış oluruz. Çünkü finansal tablolar, sadece geçmişini yansıtan aynalar değil, aynı zamanda hayal kuranların pusulasıdır.

Peki, sizce hızla değişen ekonomik ortamlar, dalgalanan pazar koşulları, artan jeopolitik riskler ve sürekli adapte olmayı gerektiren çevik iş modelleri arasında, sayılar bize hangi gizli mesajları, izleri fısıldıyor olabilir? Bunu da size bırakıyorum, en ilginç cevaplar orada gizlidir. Belki de cevabı yalnızca bilen değil, hisseden bulabilir...

Finans sadece hesap ve analiz değil; bir vizyon, bir yorum ve bir anlatım biçimidir. Her finansçı, aslında rakamlarla hikâye anlatan bir sanatçıdır: nakit akışı onun fırçası, bütçe paleti, bilanço tuvalidir.

Gemba Yürüyüşü: İyileşmenin Ayak Sesleri

Japonca kökenli "Gemba", "gerçek yer" anlamına gelir; değer, emeğin, değişimin doğrudan üretildiği yerdir. İşte Gemba Yürüyüşü de bu üretimi yapan kahramanların izini süren bir yolculuktur.

BÜLENT KÖLETELİ
SOCAR TERMİNAL
İŞ SÜREÇLERİ MÜDÜRÜ

Büyük işlerin sessiz kahramanları vardır; onlar sahada, tozun, gürültünün, çabanın tam ortasında sessizce ilerler. İşte Gemba Yürüyüşü, o kahramanların izini süren bir yolculuktur. Japonca kökenli "Gemba", "gerçek yer" anlamına gelir; değer, emeğin, değişimin doğrudan üretildiği yerdir aslında. Bir üretim hattında makinelerin sesi, bir çağrı merkezinde çalan telefonlar, bir depo koridorundaki hareket, ya da bir konteyner limanında gemilerin, makinaların ve konteynerlerin ahenkli dansı, hepimizin daha iyi bir yarın için attığı adımların yankısıdır.

Gemba yürüyüşü, yöneticiyi ofisinden kaldırır, raporların ardına saklanmış gerçekleri görmeye davet eder. Masa başından kaçırılan ayrıntılar, sahada çıplak gözle görünür hâle gelir. Bu yürüyüş,

yalnızca gözlem değildir; bir öğrenme, empati ve keşif eylemidir. Sorunları görmek, süreçleri anlamak, çalışanların sesine kulak vermek... İşte bu yolculukta atılan her adım, iyileşmenin ayak sesidir.

GEMBA'NIN ÜÇ GERÇEKLİĞİ

Bu yolculukta üç eşlikçi vardır: Gerçek yer, gerçek koşullar ve gerçek veriler. Sürecin yaşandığı alan, oradaki atmosfer ve doğrudan ölçülen bilgiler... Gemba, yalnızca duvarların ve makinelerin değil, insanın ve emeğin hikâyesidir. Çalışanların yaşadığı zorlukları dinlemek, onların gözünden dünyaya bakmak, bir yöneticiyi gerçek bir lidere dönüştürür.

NEDEN GEMBA?

Çünkü sorunlar masa başından görünmez. İsraf, aksaklık, küçük hatalar... Hepsi bir araya geldiğinde büyük bir engel oluşturur.

Gemba yürüyüşü, bu engellerin tozunu siler, gerçeği gözler önüne serer.

Çalışanlarla kurulan etkileşim, yalnızca iletişimi değil, güveni de pekiştirir. Çünkü “Seni görüyorum, sesini duyuyorum, emeğine değer veriyorum” mesajı, aidiyet duygusunun en güçlü taşıyıcısıdır.

YOLCULUĞUN ADIMLARI

Bir Gemba yürüyüşüne çıkarken, yargıdan arınmış bir zihinle yola çıkılır. Sorular sorulur: “Bu neden böyle yapılıyor?”, “Ne sıklıkla bu sorun yaşanıyor?”, “Bunu nasıl iyileştirebiliriz?” Sorular, birer anahtar; cevaplar ise iyileştirmenin kapısını aralayan kilitlerdir. Gözlem yapılır ama müdahale edilmez. Notlar alınır, geri döndüğünde birlikte çözüm üretmek üzere. Yürüyüşte dikkat edilmesi gereken en önemli unsur, bir öğretmen değil bir öğrenci, bir kontrolör değil bir koç olmaktır. Çünkü bu yolculuğun özü, bilmek değil öğrenmektir.

MÜŞTERİNİN KALBİNE GİDEN YOL

Gemba yürüyüşü yalnızca iç süreçlerin aynası değil, müşteri memnuniyetinin de pusulasıdır. Çünkü sahada görülen her aksaklık, müşteriye yansıyan bir gölgedir; her iyileştirme ise memnuniyetin sessiz mimarıdır.

BAŞARIYA GİDEN YOL

Gemba yürüyüşü, sadece bir uygulama değil, bir kültürdür. Toyota’dan Amazon’a, DHL’den birçok dev organizasyona kadar pek çok örnek, sahaya inmenin, gerçeklerle yüzleşmenin getirdiği iyileşmeyi gözler önüne serer.

BİRLİKTE YÜRÜMEK

Gemba yürüyüşü, tek kişilik bir maraton değil, kolektif bir yolculuktur. Ekipler birlikte yürür, birlikte gözlemler, birlikte düşünür.

SOCAR TERMİNAL'DE YALIN YÖNETİM VE SÜREKLİ İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ

SOCAR Terminal, operasyonel mükemmellik yolculuğunda yalnızca makinelerin ve süreçlerin değil, insan emeğinin ve ortak aklın da değerini bilen bir anlayışla ilerlemektedir. Operasyonel verimliliği artırmak, israfları azaltmak ve çalışan katılımını güçlendirmek amacıyla yalın yönetimin güçlü araçlarını tüm faaliyet alanlarına ustalıkla dokumaktadır. Bu kapsamda Kaizen, A3 Problem Çözme Metodu, 5S Uygulaması ve Gemba Yürüyüşleri gibi temel uygulamalar sahada yalnızca aktif kullanılmakla kalmamakta, aynı zamanda kültürün ayrılmaz bir parçası hâline gelmektedir.

Bu yolculuk, yıllara yayılan bir gelişim haritasıyla gözler önüne serilmektedir: 5S Görsel Alan Yönetimi 2017 yılında devreye alınmış, ardından 2019 yılında A3 Problem Çözme Metodu eklenmiş, 2021 yılında Gemba yürüyüşleri ile sahaya yeni bir bakış açısı katılmış ve 2022 yılında Kaizen metodolojisiyle sürekli iyileştirme ruhu tüm ekiplere sirayet etmiştir. Bu çabanın meyveleri ise rakamlarda kendini göstermektedir; 2024

yılı boyunca gerçekleştirilen 50 Gemba yürüyüşü, 9 Kaizen ve 6 adet 5S denetimi neticesinde sahada belirlenen 181 aksiyon, limanımızı daha iyi bir seviyeye taşımak ve mükemmellik yolculuğunda önemli adımlar atmak adına başarıyla hayata geçirilmiştir. Her bir rakam, sahada atılan bir adımın, birlikte çözülmüş bir problemin ve paylaşılan bir başarının simgesidir. Bu zengin tablo, sadece rakamlardan ibaret değildir: Her yürütülen A3 çalışması, kök neden analizlerine dayalı kalıcı çözümler üretmekte; Kaizen uygulamaları sahadaki iyileştirme kıvılcımlarını tutuşturmakta, Gemba yürüyüşleri ise problemlerin erken tespiti ve çözüm önerilerinin hızla geliştirilmesine imkân tanımaktadır. 5S uygulamaları ise iş yerindeki düzen, temizlik ve görşelliği artırarak yalnızca gözle görülen bir estetik değil, aynı zamanda israfın önüne geçen bir verimlilik zemini hazırlamaktadır. Tüm bu faaliyetlerin meyveleri, QDMS platformu üzerinden tüm çalışanlarla şeffaf biçimde paylaşılmakta, böylece öğrenme kültürü tüm terminale yayılmaktadır.

Gemba, bir anlık ziyaret değil, bir bakış açısıdır. İşe, insana, sürece ve geleceğe dair bir taahhüttür.

Endüstriyel Tesislerde Temel Olarak İşveren-Hizmet Veren İlişkisi ve Yönetimi

Saygı, sadece birinin karşısında el pençe durmak ya da kibar sözler söylemek değildir. Karşımızdaki insanı aktif şekilde dinlemek, ne demek istediğini ve duygularını anlamaya çalışmak ve onunla bir noktada buluşabilmek; ona gösterilebilecek saygının en güçlü göstergelerinden biridir.

SONER ERDOĞAN
SOCAR TÜRKİYE
DIŞ KAYNAK YÖNETİMİ BAŞMÜHENDİSİ

Endüstriyel tesislerde ve büyük projelerde genellikle işveren veya ana yüklenici firmaya bağlı bir ya da birden fazla personel, hizmetlerin ifası için görev alır. Bu firmalar, temelde ana firma ya da işveren ile yaptıkları sözleşme ve şartname dosyaları kapsamında çalışır. Söz konusu firmaları da ana işveren tarafında görevli kişiler kontrol eder, süreçlerini yönetir ve koordine eder. Yapılan veya yapılacak işler, karşılıklı “iletişim” ve teknik/donanımsal bilgiler ışığında, sözleşme belgeleriyle uyumlu olacak şekilde yönetilmeye çalışılır. Yukarıda yapılan bu tanımlı çeşitli şekillerde ve benzer anlamlarda kurmak mümkündür. Bu aşamaya kadar tanımlamayı anlamak ve kavramak teorik anlamda kolay ve uygulanabilir gözükmemektedir. Ancak yazılanların uygulanması aşamasına gelindiğinde, her tesiste birden fazla ve belirli sıklıkla hizmet

veren firmaların yönetiminde çeşitli sorunlarla karşılaşılır. Tam da bu noktada, tanımda kullandığımız kilit kelimelerden biri olan “iletişim”, süreci ciddi şekilde etkileyen bir faktör olarak karşımıza çıkar. İlk bakışta basit bir kavram gibi görünse de yaşanan sorunların temelinde genellikle “iletişim” önemli bir rol oynar ve üzerinde durulması gereken bir konudur. Çünkü iletişimi, insanların duygularını da içine alarak ele aldığımızda, sorunun kaynağını çok daha kolay tespit edebiliriz. Ancak çoğu zaman, alışık olduğumuz gibi, bu konuları bir kenara bırakır ve işin teknik detayları ya da diğer donanımsal yönleri arasında dönüp dururuz.

İNSANİ DEĞERLERİN ENDÜSTRİYEL TESİSLERDEKİ ROLÜ

Endüstriyel tesisler ve burada karşılaşılan zorluklar, genellikle yoğun iş akışı ve risk barındıran

süreçleri kapsar. Bu ortamların iş güvenliğinin sağlanması ve iş süreçlerinin düzgün işlemesi, çoğu firmanın temel hedefleri arasındadır. Bu hedeflere ulaşmak adına çalışan kişilerin teknik bilgileri, donanımları ve becerileri üzerinde durulur ve geliştirilmeye çalışılır. Fakat çoğu zaman yeterince önem verilmeyen, adeta sayfanın arkasına saklanan bazı unsurlar vardır. Bu durumlar ihmal edildiğinde süreçteki aksaklıklar kronik hale gelebilir. Peki sayfanın arkasında ne var? Saygı, empati, adalet...

MADALYONUN DİĞER YÜZÜ: DAVRANIŞ İLKELERİ

Her çalışan, görev ve pozisyon fark etmeksizin saygı görmeyi hak eder. Saygı, sadece birinin karşısında el pençe durmak ya da kibar sözler söylemek değildir. Karşımızdaki insanı aktif şekilde dinlemek, ne demek istediğini ve duygularını anlamaya çalışmak ve onunla bir noktada buluşabilmek; ona gösterilebilecek saygının en güçlü göstergelerinden biridir. Bazen iş hayatında kurallara ve prosedürlere bağlı kalmak uğruna, karşımızdakinin duygularını ve saygı kavramını unutuyoruz. Özellikle yüklenici yönetiminde karşımıza çıkan talepler ya da sorunlarda, olay ticari konularla karıştırıldığında ve yorumlandığında doğru anlamda iletişim kurmak çok daha zorlaşabiliyor.

Kuracağımız iletişimde temel kavramlardan biri de empatiydi. Şimdi, saygı ve empatiyi bir arada düşünerek ilerleyelim: Hiçbir yüklenici/firma, ticari anlamda kazanç sağlamayacağını düşündüğü bir işi yapmak istemez. Dolayısıyla karşımıza gelip ticari kaygılarını ve iş süreçlerini anlatan bir kişiye, “Sen sadece ticari düşünüyorsun!” demek yersiz olur. Empati yaptığımızda, onun bu kaygıları dile getirmesini ve kazancına gösterdiği hassasiyeti çok daha iyi anlayabiliriz. Bunu da saygı çerçevesinde iletişim kurarak çözmeye

çalıştığımızda, çoğu zaman ortak bir noktada buluşabildiğimizi görürüz. Fakat bu kavramları dışarıda bırakarak iletişim kurduğumuzda, karşımızdaki kişilerin iç dünyalarında hem o an hem de sonrasında telafisi zor hasarlar bırakmış oluruz.

ELİMİZDEKİ TERAZİ

Temel kavramlardan biri olan adalet ise, elimizden hiç bırakmamamız gereken bir terazidir. Saygı ve empati ile ele aldığımız bir konuya, “adaletli olma” katalizörünü de eklediğimizde, her anlamda başarılı bir iletişim ve süreç yönetimi gerçekleştirmiş oluruz.

Hiçbir yüklenici/firma, ticari anlamda kazanç sağlamayacağını düşündüğü bir işi yapmak istemez. Dolayısıyla karşımıza gelip ticari kaygılarını ve iş süreçlerini anlatan bir kişiye, “Sen sadece ticari düşünüyorsun!” demek yersiz olur.

Sokakta yardım isteyen birine el uzatırken tereddüt etmiyoruz. Çünkü insanız, hissediyoruz. Aynı duyarlılığı iş yerinde, sorumluluğumuz altındaki bir yüklenici personeline gösterdiğimizde ise nedense bu doğrallık kayboluyor. Oysa değişen sadece ortam, insan aynı insan. Acaba aynı insana biz mi farklı bakıyoruz? Adalet kavramını ele alırken bu soruyu kendimize sık sık sormalıyız.

“BİZ” OLDUĞUMUZU UNUTMAYALIM

Yüklenici ya da taşeron firmaların personeli ve yöneticileri için kuşanacağımız insani değerler, sadece teorik kavramlar değil, günlük iş hayatının temel taşıdır. İşin yalnızca fiziki boyutunu ve maddi yönlerini ele alarak duyguları bir kenara bıraksak bile, bu kavramlara sürdürülebilirlik, güvenlik ve kalite adına yine de ihtiyaç duyarız. İnsani değerlerden uzaklaşmış, kalbi daha katı hale gelmiş insanlar bile, sadece başarıya ulaşmak adına bu değerlere ihtiyaç duyarlar. Elbette en kıymetlisi; tüm maddi kaygılardan uzak bir şekilde, birbirimize vereceğimiz değerdir. Bugün iş hayatımızın dışında bile bu değerlere ulaşmak zorlaşmışken, daha kolay ve kalıcı başarıya ulaşmak için birlikte olduğumuzu ve “biz” olduğumuzu unutmamalıyız. ●

IEA: 2025'te Temiz Enerji Yatırımları, Fosil Yakıtların İki Katına Ulaşacak

IEA'nın "Dünya Enerji Yatırımı 2025" raporuna göre bu yıl küresel enerji yatırımları 3,3 trilyon dolar seviyesine çıkacak. Temiz teknoloji yatırımlarında tarihi dönüm noktasını işaret eden IEA'ya göre, bu yıl 450 milyar dolara ulaşarak tüm sektörlerdeki en büyük tek kalem yatırım alan güneş enerjisi başrolde olacak, nükleerde ise geri dönüş var.

Uluslararası Enerji Ajansı (International Energy Agency - IEA), Mayıs 2025'te yayımladığı "Dünya Enerji Yatırımı 2025" başlıklı kapsamlı raporuyla, küresel enerji sektörünün dönüşümünü rakamlarla gözler önüne serdi. Onuncu yılına ulaşan IEA'nın yıllık raporu, enerji yatırımlarının hem miktar hem yön açısından köklü bir değişim içinde olduğunu ortaya koyuyor. IEA raporuna göre, 2025

yılı itibarıyla dünya genelinde enerji sektörüne yapılan yatırımlar 2024'e oranla yüzde 2 artışla 3,3 trilyon dolara ulaşacak. Bu tutarın üçte ikisinden fazlası, yani yaklaşık 2,2 trilyon doları yenilenebilir enerji, elektrikli altyapılar, nükleer enerji, enerji verimliliği, batarya sistemleri ve düşük emisyonlu teknolojilere yönelmiş durumda. IEA'ya göre bu durum, yalnızca emisyonların azaltılmasına yönelik çabaları değil, aynı zamanda sanayi politikalarının artan etkisini, enerji

güvenliği endişelerini ve elektrik tabanlı çözümlerin maliyet açısından rekabetçiliğini de yansıtıyor. Buna karşılık, petrol, doğalgaz ve kömür gibi fosil yakıtlara yapılan yatırımlar ise 1,1 trilyon dolar seviyesinde kalıyor. Temiz enerji yatırımlarının, fosil yakıt yatırımlarının iki katına çıktığı tarihi bir dönüm noktasına işaret eden bu değişim, enerji sektöründeki yatırım tercihlerinin köklü biçimde değiştiğini ve fosil yakıt yatırımlarının ilk kez bu denli geride kaldığını ortaya koyuyor.

Mevcut yatırım eğilimleri dünyada yeni bir “elektrik çağına” yaklaştığını gösteriyor. Dünyada 10 yıl önce fosil yakıtlara yapılan yatırımlar elektrik üretimi, şebekeler ve depolama yatırımlarından yüzde 30 fazlayken, bu yıl ise sadece elektrik sektörü yatırımları petrol, gaz ve kömüre yönelik harcamalardan yüzde 50 daha yüksek olacak.

Temiz enerji teknolojileri arasında 400 milyar dolara ulaşacağı hesaplanan şebeke yatırımları, üretim ve elektrifikasyon yatırımlarının gerisinde kalıyor. Bu durum, elektrik güvenliği açısından endişe verici bir gösterge olarak değerlendiriliyor. IEA raporunun ortaya koyduğu en önemli sonuçlardan biri ise, enerji dönüşümünün coğrafi eşitsizlikleri derinleştirilmesi. Rapora göre enerji dönüşümü ivme kazanmış durumda olsa da bu dönüşüm her bölgeye ve her ülkeye eşit yansımıyor. Bu nedenle IEA, 2025 raporunda “adil, sürdürülebilir ve erişilebilir” bir geçiş için özel sektörle birlikte devletlerin de finansal ve yapısal olarak sürece liderlik etmesi gerektiğinin altını çiziyor.

Raporun verilerine göre, son beş yıl içinde enerji yatırımlarındaki büyümenin yüzde 70’i, net fosil yakıt ithalatçısı ülkeler tarafından gerçekleştirildi. Bu ülkeler, enerji ithalatına olan bağımlılığı azaltmak ve dışa bağımlı olmanın getirdiği siyasi-ekonomik riskleri bertaraf etmek amacıyla yenilenebilir enerji yatırımlarını hızlandırdı.

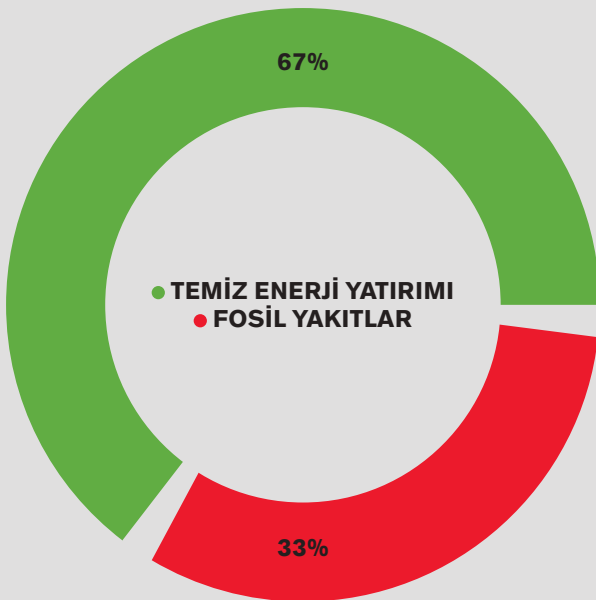
EN BÜYÜK YATIRIM PAYI GÜNEŞ ENERJİSİNE

Güneş enerjisi, 2025’teki 450 milyar dolarlık yatırımla en büyük kalem olarak öne çıkıyor. IEA raporu, 2015’ten yalnızca 1 milyar dolar olan batarya yatırımlarının, 2025’ten 66 milyar dolara ulaşarak adeta bir enerji devrimine işaret ettiğini belirtiyor. Bu artış özellikle Çin, ABD ve Avrupa’da teşvik mekanizmaları, kamu destekleri ve veri merkezleri gibi yeni enerji kullanıcıları sayesinde gerçekleşiyor. Buna karşılık, gelişmekte olan ülkelere batarya yatırımlarının henüz düşük seviyede olduğu görülüyor. Ancak Hindistan gibi ülkelere kamu alım garantileri ve yerli üretim zorunluluğu gibi politikalarla bu yatırımın

2025 itibarıyla hız kazanacağı öngörülüyor.

Rapor, ucuz Çin panellerinin ve batarya destekli sistemlerinin gelişmekte olan ülkelerin batarya yatırımlarında artışı tetikleyeceğini ve bu bölgelerde batarya sistemleriyle entegre edilen güneş enerjisi çözümlerinin yaygınlaşacağını öngörüyor. Örneğin Pakistan’ın, sadece 2024 yılında 19 GW’lık güneş paneli ithalatı yaptığı belirtiliyor. Ancak fiyatların düşmesi, üreticiler üzerinde baskı oluşturuyor; Çinli firmalar rekor üretim seviyeleri nedeniyle zarar yazarken, Avrupalı üreticiler daha az ama kârlı siparişlerle yoluna devam ediyor. 2024 yılında güneş enerjisine yapılan harcamalarda maliyet düşüşü sayesinde kapasite artışı rekor seviyelere ulaştı. Bu durum, teknolojinin olgunlaşması ve panel fiyatlarının dramatik şekilde ucuzlamasıyla ilişkilendiriliyor. Rüzgâr enerjisi yatırımları ise özellikle deniz üstü (offshore) projelerdeki maliyet baskılarına rağmen büyümeye devam ediyor. 2025’ten yüksek maliyetli ama büyük ölçekli projelerin devreye girmesiyle birlikte bu alandaki yatırımların yeniden ivme kazanması bekleniyor.

“DÜNYA ENERJİ YATIRIMI 2025” RAPORUNDA ÖNE ÇIKAN VERİLER

YATIRIM ALANI

TEMİZ ENERJİ YATIRIMI

GÜNEŞ ENERJİSİ

NÜKLEER ENERJİ

BATARYA SİSTEMLERİ

FOSİL YAKITLAR (TOPLAM)

TOPLAM ENERJİ YATIRIMI

2025 BEKLENTİSİ

2,2 TRİLYON \$

450 MİLYAR \$

70 MİLYAR \$

66 MİLYAR \$

1,1 TRİLYON \$

3,3 TRİLYON \$

GENEL GÖRÜNÜM VE TRENDLER

- Küresel enerji yatırımları 2024'te 3 trilyon USD'ye dayandı.
- Yatırımların %60'ı temiz enerjiye yöneldi.
- Temiz enerji yatırımı, fosil yakıtlardan 2 kat fazla.
- Elektrik sektörü yatırımları, petrol ve gazı ilk kez geçti.
- Gelişmiş ülkeler yatırımı domine ediyor: Çin, ABD ve AB önde.
- En çok büyüyen alanlar: Güneş, rüzgâr, batarya, iletim, madencilik.
- IEA'nın Net Sıfır Emisyon Senaryosu, mevcut yatırımların yetersizliğine işaret ediyor.

NÜKLEER ENERJİ VE DOĞAL GAZ SANTRALİ PROJELERİ ARTIYOR

Enerji dönüşümünün odağında yenilenebilir kaynaklar yer alsa da, küresel enerji sistemindeki yatırım eğilimleri, nükleer ve doğal gaz gibi daha geleneksel kaynakların da yeni bir ivme kazandığını gösteriyor. Bunun arkasında ise enerji arz güvenliği, şebeke istikrarı ve esneklik gibi stratejik nedenler yer alıyor. Nükleer enerji yatırımları son 5 yılda yüzde 50 artış gösterirken, bu yıl söz konusu alandaki yatırımların 75 milyar doları bulması bekleniyor. Çin başta olmak üzere birçok ülke, küçük modüler reaktörler (Small Modular Reactors-SMR) gibi yenilikçi çözümlere yöneliyor. SMR'ler, veri merkezleri ve ağır sanayi gibi sabit ve kesintisiz enerjiye ihtiyaç duyan alanlarda devreye alınıyor. Bu teknolojiler, düşük karbonlu, güvenilir ve kompakt enerji kaynakları olarak öne çıkıyor.

2025'te doğal gaz santrali yatırımlarında da ciddi bir artış bekleniyor. Özellikle ABD ve Orta Doğu ülkeleri bu alanda öne çıkıyor. Doğal gaz, fosil yakıtlar arasında en düşük karbon yoğunluğuna sahip olması, hızlı devreye alınabilirliği ve şebeke dengesini sağlama kabiliyetiyle tercih ediliyor. ABD'de gaz yatırımlarının yeniden güç kazanmasında şebeke dengeleme ihtiyacı ve yatırımcının kısa vadeli getiri arayışı öne çıkıyor. Orta Doğu'da ise bol ve ucuz doğal gaz kaynakları, bölge ülkelerinin bu kaynağı

PETROL, GAZ VE KÖMÜR YATIRIMLARI

- Petrol ve gaz yatırımları 570 milyar USD seviyesinde.
- Kömür yatırımları azalmadı; Çin, Hindistan ve Endonezya önde.
- Metan emisyonları azaltılabilir ancak çoğu şirket yatırım yapmıyor.

CCUS* VE SERA GAZI YÖNETİMİ

- 2024'te 4 milyar USD CCUS yatırımı yapıldı.
- İngiltere, Çin, Avustralya gibi ülkelerde ilk büyük CCUS tesisleri faaliyete geçti.
- Endonezya ve Kenya gibi gelişmekte olan ülkelerde de CCUS tesisleri devreye giriyor.
- Şirketlerin metan azaltımına yatırım yapmamasının nedenleri arasında altyapı eksikliği, bilgi eksikliği, ekonomik teşvik yetersizliği yer alıyor.
- Zorunlu metan raporlaması, uluslararası fonlar ve karbon piyasaları çözüm olabilir.

*Karbon Yakalama, Kullanma ve Yararlanma (Carbon Capture, Utilization and Storage)

elektrik üretiminde yoğun şekilde değerlendirmesine olanak tanıyor.

FOSİL YAKIT YATIRIMLARINDA İLK KEZ DÜŞÜŞ BAŞLADI

Rapora göre fosil yakıt yatırımları hâlen yüksek seviyelerde seyreitse de değişkenlikler dikkat çekiyor. Kömür yatırımlarında da bu durum gözleniyor. Çin ve Hindistan'da kömür santrali projeleri artarken, AB ülkeleri, Japonya ve Güney Kore gibi gelişmiş ekonomilerde kömür buhar türbini siparişinin ilk kez sıfıra indiği gözlemleniyor. Raporda, Çin'in yalnızca 2024 yılında 100 gw'lık kömür santrali onayı verdiği, Hindistan ise 15 gw'lık yeni proje planladığı belirtiliyor. Ancak gelişmiş ekonomilerde kömür santrali siparişi verilmemesi, küresel geçişin yönünü açıkça gösteriyor. Öte yandan, petrol yatırımları yüzde 6'lık düşüş ile 2020 sonrası ilk gerilemesini yaşıyor. IEA, 2025'te petrol yatırımlarında ise son beş yılın ilk düşüşünün yaşanacağını belirtiyor. Ekonomik belirsizlikler, düşen fiyatlar ve artan maliyetler bu düşüşte etkili.

VERİ MERKEZLERİ, YAPAY ZEKÂ, YENİ ENERJİ DİNAMİKLERİ

Rapora göre veri merkezleri, yapay zekâ sistemleri ve batarya destekli şebekeler gibi yeni teknolojiler, enerji altyapısında yapısal değişiklikleri tetikliyor. 2024 yılında veri

merkezleri, yapay zekâ uygulamaları ve yüksek kapasiteli bilgi işlem altyapıları enerji talebini doğrudan etkiledi. Özellikle ABD, bu alandaki en büyük pazar hâline gelirken, SMR ve batarya çözümleri veri merkezlerine entegre edilmeye başlandı. Bu gelişme, enerji ve teknoloji sektörlerinin birleştiği yeni bir yatırım alanı oluşturuyor. ABD'de veri merkezlerine yönelik 2025–2030 arasındaki yatırım beklentisi 170–340 milyar USD arasında değişiyor. Bu merkezlerin enerji ihtiyacı, yenilenebilir kaynaklarla entegre edilerek karşılanmaya çalışılıyor. Çin ve Kore, yapay zekâ odaklı projelerde enerji yönetimini optimize etmek için SMR, jeotermal enerji ve mikro şebeke sistemlerine yatırım yapıyor. Japonya ise rezerv kapasite uygulamaları ve bölgesel şebeke entegrasyonlarıyla elektrik güvenliğini artırmayı hedefliyor.

YATIRIMLARIN COĞRAFİ HARİTASI EŞİTLİKÇİ DEĞİL

Rapora göre veri ve yapay zekâ tabanlı yüksek performanslı bilgi işlem merkezlerinin (HPC) yüksek güvenilirlikte enerji talebi, SMR ve batarya teknolojilerine olan ilgiyi artırıyor.

Enerji yatırımlarında Çin'in açık ara lider olduğu görülüyor. Çin'in küresel enerji harcamalarındaki payı, son 10 yılda yüzde 25'ten yüzde

DÜŞÜK EMİSYONLU YAKITLAR

- 2025'te düşük emisyonlu yakıtlara yatırım yüzde 30 artacak (~25 milyar USD).
- Avrupa biyogaz, ABD biojet, Çin hidrojen üretiminde öncü.
- Biojet yatırımları ve elektrolizör projeleri hızla artıyor.
- CCUS destekli hidrojen üretimi cazip hâle geliyor.

33'e yükseldi. Artık Çin'in yaptığı yatırımlar ABD ve Avrupa Birliği'nin toplamına denk geliyor. Çin, özellikle güneş ve batarya alanlarında tedarik zincirinin merkezinde yer alıyor. Afrika ve Güneydoğu Asya gibi bölgeler enerji yatırımlarından yeterince pay alamıyor. Afrika'da 600 milyon insanın elektriğe erişimi bulunmuyor. Afrika kıtası sadece yüzde 2'lik bir payla enerji yatırım pastasında en düşük paya sahip. Finansmana yetersiz erişim, yüksek risk primi ve zayıf altyapı, kıtadaki enerji dönüşümünü zorlaştırıyor. Latin Amerika'da ise hidroelektrik potansiyeline rağmen yatırımın düşük kaldığı görülüyor. Rapora göre bu dengesizlikler enerji adaleti açısından ciddi bir sorun olarak kabul ediliyor. IEA, bu farkın kapatılması için DFI (Dünya Bankası Kalkınma Finansmanı) ve kamu destekli yatırım mekanizmalarını önerirken gelişmekte olan ülkeler için uluslararası finansman ve hedefli kamu politikalarının kritik olduğunu vurguluyor.

TEKNOLOJİK YÖNELİMLER VE ENERJİ GÜVENLİĞİ

IEA'nın raporuna göre yatırım odağı, artık yalnızca üretim kapasitelerinden ibaret değil; esneklik, dijitalleşme, şebeke yönetimi ve rezerv kapasitesi gibi konular da yatırım planlamalarının merkezine yerleşmiş durumda. Özellikle Japonya ve Güney Kore, elektrik güvenliği için

rezerv marjları, kapasite piyasaları ve bölgesel şebeke iş birlikleri geliştirmeye devam ediyor. Gelişmiş ekonomiler, şebeke darboğazlarını aşmak için dijital ikiz sistemleri, batarya depolama ve mikro şebeke çözümlerine yöneliyor.

FAİZ ARTIŞLARI VE TİCARET ENGELLERİ YATIRIMI ZORLUYOR

Artan faiz oranları, yükselen hammadde fiyatları ve jeopolitik belirsizlikler, enerji yatırımlarını finanse etmeyi zorlaştırıyor. Çin'e karşı uygulanan yüksek tarifeler, özellikle batarya ve güneş paneli projelerinde yatırım maliyetlerini artırıyor. ABD ise kendi üretimini desteklemek için karasal (onshore) stratejiler izliyor; örneğin 2024'te ABD'deki güneş paneli üretim kapasitesi üç katına çıktı.

YATIRIMLARIN ÜÇ KATINA ÇIKARILMASI GEREKİYOR

IEA, mevcut yatırımların COP28'de belirlenen enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji hedeflerine ulaşmak için yetersiz olduğunu vurguluyor. 2030 yılına kadar enerji yoğunluğunda yıllık yüzde 4'lük iyileşme sağlamak için yatırımların üç katına çıkarılması gerekiyor. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde kamu politikalarının yatırım ortamını destekleyecek şekilde tasarlanması gerektiği belirtiliyor.

IEA: ADİL, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE ERİŞİLEBİLİR GEÇİŞ

Enerji güvenliğinin küresel yatırım artışının temel itici gücü olarak öne çıktığını belirten IEA Başkanı Dr. Fatih Birol, "Bu yıl yatırım tutarı, bir rekor olan 3,3 trilyon dolara ulaşacak. Hızla değişen ekonomik ve ticari ortam, bazı yatırımcıların yeni enerji projelerine onay konusunda bekle-gör yaklaşımı benimsemesine yol açıyor. Ancak çoğu alanda mevcut projeler üzerinde henüz ciddi bir etkisi görülmedi" diyor. Birol ayrıca, enerji dünyasının görünümünü gölgeleyen jeopolitik ve ekonomik belirsizlikler arasında ülkeler ve şirketlerin kendilerini çeşitli risklerden izole etmeye çalıştığının altını çiziyor. Dünya Enerji Yatırımı raporunun ilk kez yayımlandığı 2015'te, Çin'in enerji yatırımlarının ABD'yi yeni geçmeye başladığını anımsatan Birol, "Bugün Çin, dünyanın açık ara en büyük enerji yatırımcısı konumunda, Avrupa Birliği'nin (AB) 2 katı ve neredeyse AB ile ABD'nin toplamı kadar harcama yapıyor" diyor.

Enerji dönüşümünün adil, sürdürülebilir ve herkes için erişilebilir olması gerektiğini vurgulayan IEA Başkanı Fatih Birol, "Temiz enerjiye geçiş, sadece çevresel değil, aynı zamanda ekonomik ve stratejik bir zorunluluktur" diye ekliyor.

Uyum, Rekabet Avantajı Sağlıyor

PwC'nin "Küresel Uyum Araştırması 2025", iş dünyasında uyum fonksiyonunun geleneksel bir denetim rolünden çıkıp stratejik bir avantaja dönüştüğünü gösteriyor. Artan düzenlemeler, yapay zekâ ve veri güvenliği gibi yeni risk alanları, şirketleri daha entegre, dijital ve insan odaklı uyum modelleri kurmaya yönlendiriyor. Araştırma, uyumun sadece yasal zorunluluk değil, aynı zamanda sürdürülebilir büyüme ve rekabet üstünlüğü için kritik bir faktör hâline geldiğine işaret ediyor.

Küresel ölçekte artan ekonomik baskılar, sürekli değişen düzenlemeler ve teknolojik tehditlerin gölgesinde, şirketlerin yalnızca hayatta kalması değil, aynı zamanda hızla evrilerek geleceğe hazırlanması gerekiyor. PwC'nin 63 ülkeden 1,800'den fazla yöneticiyle gerçekleştirdiği "Küresel Uyum Araştırması 2025", iş dünyasının bu yeni gerçeklikte nasıl pozisyon aldığını, hangi stratejileri geliştirdiğini ve geleceğe nasıl hazırlandığını analiz ediyor.

Araştırmaya göre, uyum artık sadece düzenlemelere uygunlukla sınırlı değil; güven inşa etmenin, verimli dijital dönüşüm sağlamanın ve rekabetçi kalmanın anahtarı olarak konumlanıyor. Dahası, şirketler için uyum yalnızca bir maliyet kalemi

olmaktan çıkıp stratejik bir yatırım alanı hâline geliyor. Ancak araştırma verileri, bu alandaki zorlukların hâlâ derin olduğunu ortaya koyuyor. Katılımcıların yüzde 85'i, son üç yılda uyum yükümlülüklerinin daha karmaşık hâle geldiğini ifade ediyor. Özellikle finansal hizmetler, sanayi ve tüketici pazarlarında faaliyet gösteren şirketlerde bu oran yüzde 90'a ulaşıyor.

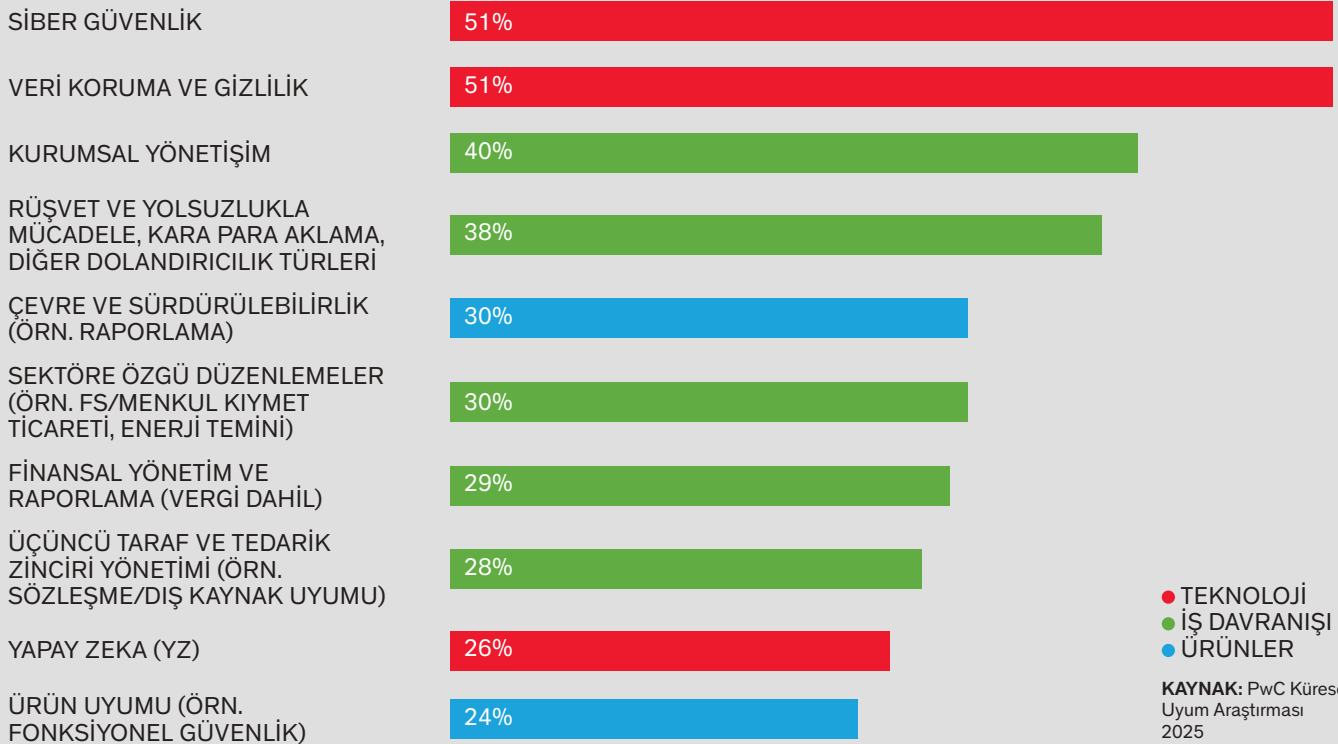
Araştırmaya göre yöneticilerin yüzde 77'si, artan uyum yükümlülüklerinin şirketlerinin büyüme hedeflerini olumsuz etkilediğini belirtiyor. Bununla birlikte yüzde 7'si kendilerini büyüme hedefleriyle uyumlu olarak görüyor; yüzde 38'i ise önümüzdeki üç yıl içinde bu konuma ulaşmayı hedefliyor. Öte yandan siber güvenlik ve veri gizliliği, şirketlerin yüzde 51'i tarafından en öncelikli uyum alanı olarak görülüyor. Bu,

teknolojik altyapıya sahip şirketlerin yalnızca sistemlerini değil, uyum mekanizmalarını da dijital çağın gerekliliklerine göre yeniden inşa etmeleri gerektiğini gösteriyor. Siber güvenlik ve veri gizliliğini ise yüzde 40 ile kurumsal yönetim, yüzde 38 ile rüşvet ve yüzde 28 ile yasa dışı aktivitelere karşı düzenlemeler takip ediyor.

UYUM KÜLTÜRÜ TEKNOLOJİYLE GELİŞİYOR

Şirketlerin yüzde 82'si, uyum süreçlerini otomatikleştirmek ve optimize etmek amacıyla teknoloji yatırımlarını artırmayı planlıyor. Eğitim, risk değerlendirmesi, işlem izleme, müşteri inceleme ve raporlama gibi alanlarda teknoloji yaygın olarak kullanılıyor. Teknolojiye yatırımların getirisinin ise oldukça yüksek olduğu görülüyor: Risk görünürliğünde yüzde 64, sorunlara daha hızlı müdahalede

EN ÖNEMLİ İLK 5 ÖNCELİK

● TEKNOLOJİ
● İŞ DAVRANIŞI
● ÜRÜNLER

KAYNAK: PwC Küresel Uyum Araştırması 2025

yüzde 53, içgörü bazlı raporlamada yüzde 48 ve verimlilikte yüzde 43 artış sağlanıyor.

Yapay zekâ ise bu dönüşüm sürecinde başrol oyuncularından biri olarak karşımıza çıkıyor. Şirketlerin yüzde 71'i, yapay zekânın uyuma net pozitif etkiler sunacağına inanıyor. Veri analitiği ve dolandırıcılık tespiti gibi alanlarda hâlihazırda yapay zekâ kullanımı başlamış durumda. Ancak bu teknolojilerin yaygınlaşmasıyla birlikte veri güvenliği, yanlış bilgi riski ve denetim sorumluluğu gibi etik tartışmalar da öne çıkıyor.

KURUM KÜLTÜRÜ, UYUM SÜRECİNDE ÖNEM TAŞIYOR

Uyumun başarısının, sadece sistem ve teknolojiyle değil, aynı zamanda kurum kültürüyle de yakından ilgili olduğu görülüyor. Şirketlerin yüzde 58'i güçlü bir uyum kültürüne sahip olduğunu belirtirken, bu kültüre sahip olanlar, stratejik karar alma süreçlerinde daha etkili olduklarını vurguluyor. Bu kültürü güçlendirmede en etkili faktörler arasında ise sırasıyla üst yönetimin desteği, çalışanların eğitimi ve ekipler arası koordinasyon yer alıyor. Bu yapı sayesinde uyum faaliyetlerinde şeffaflık, iş birliği ve hızlı aksiyon alma gibi avantajlar elde ediliyor.

Uyum, özellikle ilaç, otomotiv ve teknoloji sektörlerinde, ürün geliştirme sürecine daha en baştan dahil edilen bir stratejik ortak hâline geliyor. Güçlü uyum kültürüne sahip şirketlerin yüzde 58'i, ürün veya hizmet henüz fikir aşamasındayken uyum ekiplerini sürece dahil ediyor. Bu oran, zayıf

uyum kültürüne sahip olanlarda sadece yüzde 34 seviyesinde kalıyor.

UYUMDA YENİ BECERİLER BELİRLEYİCİ OLACAK

Gelişen risk ortamı, uyum ekiplerinin sadece hukuki bilgiyle değil; teknoloji, veri analizi, sürdürülebilirlik ve strateji gibi çok boyutlu yetkinliklerle donatılmasını da zorunlu kılıyor. Katılımcıların yüzde 63'ü, teknoloji ve veri kullanımındaki dönüşümün önümüzdeki üç yılın beceri stratejileri üzerinde belirleyici rol oynayacağını düşünüyor.

En çok ihtiyaç duyulan beceriler arasında ise sırasıyla uzmanlık bilgisi, veri analitiği yetkinliği, stratejik liderlik ve yapay zekâ becerisi yer alıyor. Ancak katılımcıların yarısından fazlası, bu becerilerde gelecekte eksiklik yaşayacaklarını düşünüyor. Bu da iç rotasyon, dış kaynak kullanımı ve eğitim programlarının önemini artırıyor. Araştırma, yeni nesil "Stratejik Uyum Lideri" profilini de tanımlıyor. Buna göre "Stratejik Uyum Lideri", sadece riskleri yöneten değil, aynı zamanda

işin büyüme stratejilerine katkı sunan bir yol arkadaşı olarak tanımlanıyor. Özellikle ürün geliştirme süreçlerinde erken aşamalarda sürece dahil olan uyum liderleri, şirketlerin pazara giriş hızını artırmakla kalmıyor, aynı zamanda maliyetleri de düşürebiliyor. Katılımcıların yüzde 52'si, uyum liderlerinin artık iş stratejisinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ifade ediyor. Yüzde 34'ü ise uyum ekiplerinin proaktif ve içgörü sunan tavsiyeler verdiğini ifade ediyor.

DIŞ ORTAKLIKLAR UYUMUN KAPSAMINI GENİŞLETİYOR

Küreselleşme, dijitalleşme ve dış kaynak kullanımındaki artış, şirketlerin yalnızca iç süreçlerinde değil, dış ortaklıklarında da kapsamlı bir uyum yaklaşımını zorunlu kılıyor. PwC'nin araştırmasına göre, şirketlerin yüzde 64'ü ürün ve hizmetlerini üçüncü taraflar üzerinden sunuyor. Bu oran, dış iş ortaklarının kurumsal risk portföyündeki etkisinin giderek arttığını ve bu etkinin yalnızca operasyonel değil, aynı zamanda yasal riskler içerdiğini gösteriyor. Özellikle düzenleyici kurumlar, üçüncü taraflara ilişkin sorumluluk zincirini yalnızca doğrudan tedarikçilerle sınırlı görmüyor. Alt yüklenicilere kadar uzanan denetim sorumluluğu, şirketleri daha gelişmiş, teknoloji destekli izleme ve değerlendirme sistemleri kurmaya yöneltiyor. PwC'ye göre, birçok şirket artık iş ortaklarını seçerken daha güçlü bir "ön inceleme" süreci işletiyor; sözleşmelere uyum maddeleri ekliyor

%63

KATILIMCILARIN %63'Ü, TEKNOLOJİ VE VERİ KULLANIMINDAKİ DÖNÜŞÜMÜN ÖNÜMÜZDEKİ ÜÇ YILIN BECERİ STRATEJİLERİ ÜZERİNDE BELİRLEYİCİ ROL OYNAYACAĞINI DÜŞÜNÜYOR.

“

Önümüzdeki üç yıl içinde şirketlerin yüzde 71'i dijital dönüşüm projelerinde, yüzde 49'u yeni ürün ve hizmet geliştirmede, yüzde 41'i ise iş modellerinde yapılacak değişikliklerde uyum desteğine ihtiyaç duyacaklarını belirtiyor.

ve hem iç hem dış denetçilerle bu süreçleri takip ediyor. Bu dönüşümde düzenlemeler belirleyici rol üstleniyor. Avrupa Birliği'nin 2025 yılında yürürlüğe girmesi beklenen Dijital Operasyonel Dayanıklılık Yasası (Digital Operational Resilience Act, DORA), özellikle finansal kuruluşlara tedarikçi risk yönetimi alanında daha önemli yükümlülükler getiriyor. Kanun, hizmet sürekliliğini garanti altına almak için dijital hizmet sağlayıcılarının sistematik olarak değerlendirilmesini, siber dayanıklılık testlerine tabi tutulmasını ve veri işleme süreçlerinin şeffaflıkla yönetilmesini zorunlu kılıyor. Benzer şekilde, Japonya'nın ISMAP (Information System Security Management and Assessment Program) ve Amerika Birleşik Devletleri'nin FedRAMP (Federal Risk and Authorization Management Program) gibi sistemleri de kamu kurumlarıyla çalışan dijital hizmet sağlayıcılar için uyum ve güvenlik standartlarını yükseltiyor. Bu programlar, yalnızca yerel pazarlarda değil, küresel düzeyde faaliyet gösteren şirketlerin de kapsamlı bir

risk değerlendirme mekanizmasına sahip olmasını gerektiriyor. PwC'nin raporu, bu bağlamda şirketlerin daha fazla teknolojik yatırım yapmaya başladığını gösteriyor. Erken uyarı sistemleri, otomatik izleme panelleri, üçüncü taraflara özel uyum portalları ve merkezi veri havuzları, şirketlerin dış iş ortaklarını daha şeffaf ve sürekli bir şekilde izlemesini sağlıyor. Özellikle siber saldırıların, tedarik zinciri üzerinden yayılma riskinin arttığı bu dönemde, kurumlar sadece içeride değil, ekosistemin tamamında uyum bilinci yaratmak zorunda kalıyor.

UYUM KÜLTÜRÜNÜN EVRİMİ, ŞİRKETLERİN GELECEĞİNİ ŞEKİLLENDİRİYOR

PwC'nin araştırması, şirketlerin uyumu yalnızca bir “engelleyici” değil, stratejik bir “kolaylaştırıcı” olarak konumlandığını açıkça gösteriyor. Önümüzdeki üç yıl içinde şirketlerin yüzde 71'i dijital dönüşüm projelerinde, yüzde 49'u yeni ürün ve hizmet geliştirmede, yüzde 41'i ise iş modellerinde yapılacak değişikliklerde

uyum desteğine ihtiyaç duyacaklarını belirtiyor. Bu projeler, şirketlerin büyüme hamlelerinin başarısını doğrudan etkileyebilecek uyum risklerini de beraberinde getiriyor. Bu nedenle, uyum ekiplerinin sürece erken dahil edilmesi, riski sadece azaltmakla kalmayıp şirketin yenilikçilik kapasitesini de artırabiliyor. Uyum artık sadece kurallara uymak değil; aynı zamanda pazara daha hızlı girmenin, paydaş güvenini artırmanın ve stratejik kararları daha güvenli bir şekilde almanın yolu olarak görülüyor.

UYUM, STRATEJİK LİDERLİĞİN BİR PARÇASI HÂLINE GELDİ

PwC'nin araştırması yalnızca veri paylaşmakla kalmıyor; farklı düzeydeki liderler için stratejik öneriler de sunuyor. Araştırmaya göre;

- Uyum liderlerinin, organizasyonlarını ileri taşımak için uyum stratejilerini optimize etmesi, yatırım planlarını dönüştürmesi ve geleceğin yeteneklerine yatırım yapması gerekiyor.
- Yönetim kurulu üyelerinin ve CEO'ların, uyumun bir maliyet değil, hızlandırıcı bir araç olarak benimsemesi ve stratejik karar alma süreçlerinde uyum birimlerini daha aktif şekilde sürece dahil etmesi önem taşıyor.
- Risk ve denetim ekiplerinin ise veriye dayalı ve tutarlı uyum faaliyetleriyle iş birliğini artırarak yeni tehditleri önceden görmeye çalışması gerektiği belirtiliyor.

PwC'nin Küresel Uyum Araştırması 2025, şirketlerin rekabet avantajı elde etmek için uyumu nasıl dönüştürdüğünü, teknolojiyle nasıl entegre ettiğini ve insan kaynağına nasıl yatırım yaptığını detaylı bir şekilde ortaya koyuyor. Rapor, yasal zorunluluklardan ibaret olmayan, değer yaratan ve şirketin tüm stratejisine entegre edilmiş bir uyum anlayışının, geleceğin kazanan şirketlerinin en önemli özelliği olacağına dikkat çekiyor.

Kritik Minerallerdeki Arz Açığı Endişe Yaratıyor

Uluslararası Enerji Ajansı (International Energy Agency, IEA) tarafından hazırlanan "Küresel Kritik Mineraller Görünümü 2025" raporu, enerji dönüşümünde hayati öneme sahip olan lityum, nikel, kobalt, grafit ve nadir toprak elementleri gibi kritik minerallerin arz-talep dinamiklerini, yatırım eğilimlerini, jeopolitik riskleri ve tedarik zinciri kırılganlıklarını mercek altına alıyor. Raporda, 2024 yılında enerji sektörüne bağlı olarak kritik minerallere talebin hızla artmasına rağmen, arzın büyük ölçüde birkaç ülkeye yoğunlaşmasının küresel enerji güvenliğini tehdit ettiği vurgulanıyor.

Dünyanın temiz enerjiye geçiş sürecinde kritik rol oynayan minerallere yönelik talep 2024 yılında hız kesmeden artmaya devam etti. Özellikle elektrikli araçlar, batarya depolama sistemleri, yenilenebilir enerji ve şebeke altyapıları gibi enerji uygulamaları, lityumdan nikel, kobalttan nadir toprak elementlerine kadar birçok mineralde ciddi talep patlamalarına neden oldu. Lityum talebi bir yılda yüzde 30 artarken; nikel, kobalt, grafit ve nadir toprak elementlerinde bu oran yüzde 6 ila yüzde 8 arasında gerçekleşti. Ancak bu güçlü talep artışına rağmen, Çin, Endonezya ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti öncülüğünde hızla artan arz, fiyatlar üzerinde baskı oluşturdu. Batarya metallerindeki arzın hızlı artışı, bu alandaki üretimin geleneksel metallere göre çok daha esnek olduğunu ortaya koydu. Nitekim 2020'den bu yana batarya metallerinin arzı, 2010'ların sonundaki artış hızının yaklaşık iki katına çıktı. Bu durum, 2021 ve 2022'de yaşanan fiyat sıçramalarının ardından, lityum gibi metallerde fiyatların yüzde 80'den fazla düşmesine yol açtı. Grafit, kobalt ve nikel fiyatları ise 2024'te yüzde 10 ila yüzde 20 oranında geriledi.

YATIRIMLAR YAVAŞLADI, RİSKLER ARTTI

Geleceğe yönelik talep beklentileri güçlü olsa da 2024 yılında kritik minerallerde yatırım artışı önemli ölçüde yavaşladı. Yatırım harcamaları yüzde 5 artarken, enflasyon etkisi arındırıldığında bu oran yalnızca yüzde 2 seviyesinde kaldı. 2020 sonrası yükselişe geçen keşif faaliyetleri bu yıl durakladı. Lityum, uranyum ve bakır aramalarında artış görülse de, nikel, kobalt ve çinko gibi metallerde keşif harcamaları azaldı. Bununla birlikte yeni projelerde, düşük fiyatlar ve ekonomik belirsizlik nedeniyle ciddi finansman sorunları yaşanmaya başladı. 2035'e kadar olan arz-talep projeksiyonlarına göre ise

nikel, grafit, nadir toprak elementleri gibi bazı minerallerde üretim planları, mevcut talep artışını karşılayabilecek düzeyde bulunuyor. Ancak bakır ve lityum için ciddi açıklar söz konusu. Bakırda düşük cevher kalitesi, yüksek yatırım maliyetleri ve sınırlı yeni kaynak keşifleri nedeniyle 2035'e kadar yüzde 30'luk bir arz açığı bekleniyor. Lityumda ise kısa vadede piyasalar dengeli görünse de, hızla artan talebin 2030'lardan itibaren arzda sorun yaşanmasına neden olabileceği belirtiliyor.

JEOPOLİTİK RİSKLER DERİNLEŞİYOR

Enerji güvenliği için çeşitlilik temel hedef olurken, son yıllarda işleme ve rafinaj süreçlerinde tam tersi bir yönelim gözlemlendi. 2020-2024 arasında, rafine üretim büyük oranda Çin ve Endonezya gibi mevcut dev tedarikçilerde yoğunlaştı. Bu süreçte, başlıca üç ülkenin rafinajdaki pazar payı yüzde 82'den yüzde 86'ya çıktı. Örneğin, nikel arzındaki büyümenin yüzde 90'ı Endonezya'dan, kobalt ve grafit gibi elementlerdeki büyümenin ise büyük kısmı Çin'den sağlandı. Madencilikte de benzer bir eğilim dikkat çekti. Demokratik Kongo Cumhuriyeti kobalt, Çin grafit ve nadir toprak, Endonezya ise nikel üretiminde liderliğini sürdürdü. Bununla birlikte, lityumda Arjantin ve Zimbabve gibi yeni üretici ülkeler piyasada kendine yer açmayı başardı. Bu eğilim, bazı metallerde coğrafi çeşitliliğin umut vadettiğini gösterse

%30

BAKIRDA DÜŞÜK CEVHER KALİTESİ, YÜKSEK YATIRIM MALİYETLERİ VE SINIRLI YENİ KAYNAK KEŞİFLERİ NEDENİYLE 2035'E KADAR YÜZDE 30'LUK BİR ARZ AÇIĞI BEKLENİYOR.

de bakır, nikel ve kobalt gibi hayati minerallerde yoğunlaşmanın daha da artması bekleniyor. Bu yüksek yoğunlaşma, arz şoklarına karşı savunmasızlığı da artırıyor. Lider üretici ülkedeki bir kesinti, küresel piyasalarda zincirleme etki yaratabiliyor. Örneğin batarya metallerinde, lider ülke dışındaki arz, talebin sadece yarısını karşılayabiliyor. Rapor, kalıcı bir arz şoku hâlinde, batarya maliyetlerinin yüzde 40 ila yüzde 50 artabileceğine ve Çin dışındaki üreticilerin rekabet gücünü zayıflatabileceğine dikkat çekiyor. Bununla birlikte kritik mineraller üzerinde uygulanan ihracat kısıtlamaları da hızla artıyor. Çin'in 2024 sonunda ABD'ye yönelik galyum, germanyum ve antimon ihracatına sınırlama getirmesinin ardından, 2025 başında tungsten, tellür, bizmut ve ağır nadir toprak elementlerinde de benzer kısıtlamalar getirildi. Demokratik Kongo Cumhuriyeti ise 2025'in şubat ayında, fiyatları toparlamak amacıyla dört aylığına kobalt ihracatını durdurdu. Bugün enerjiyle ilgili minerallerin yarısından fazlası, bir şekilde ihracat kontrollerine tabi durumda bulunuyor.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE YENİ TEKNOLOJİLER ÖN PLANA ÇIKIYOR

Sürdürülebilirlik raporlaması ve izlenebilirlik sistemleri de giderek daha fazla benimseniyor. 2023 itibarıyla büyük madencilik şirketlerinin yüzde 85'i temel çevresel ve sosyal göstergelere dair şeffaflık sağladı. Ancak sosyal alandaki ilerlemeler sınırlı kalırken, iklim değişikliği ve su riski gibi çevresel tehditler artıyor. Örneğin 2024'te küresel bakır arzının yüzde 7'si, sel ya da kuraklık gibi iklim risklerine açık bölgelerde gerçekleşti. Teknolojik yenilikler, çeşitliliği artırma konusunda umut veriyor. Yapay zekâ destekli keşif teknikleri, iyonik kil yataklarının işlenmesi, atık maden sahalarının yeniden değerlendirilmesi gibi yöntemler, yeni

kaynaklara erişimi kolaylaştırabiliyor. Ayrıca geri dönüşüm teknolojilerinde atılım, arz esnekliğini artırabiliyor. Ancak bu teknolojilerin ticarileşmesi için uluslararası iş birliği büyük önem taşıyor.

DEĞER ZİNCİRİ BOYUNCA KÜRESEL İŞ BİRLİĞİ KURULMASI GEREKİYOR

Kritik minerallerin tedarikinin, sadece üretimle değil, değer zincirinin tüm halkalarıyla ele alınması gerekiyor. Nitekim madencilikten arıtma ve işleme süreçlerine, geri dönüşümden nihai ürün üretimine kadar uzanan karmaşık bir yapı içinde, küresel düzeyde iş birliği sağlanmadığı sürece arz güvenliği sağlanamıyor. Günümüzde kritik minerallerin üretimi, arıtılması ve ileri teknoloji ürünlere dönüştürülmesi az sayıda ülkenin hâkimiyetinde. Örneğin, grafit alanında Mozambik, Tanzanya ve Madagaskar başta olmak üzere Afrika ülkeleri dünya rezervlerinin önemli bir kısmını elinde bulundururken, bu hammaddelerin anoda

dönüştürülmesi gibi yüksek katma değerli üretim süreçleri Almanya, Japonya, Güney Kore ve ABD gibi ülkelerde yoğunlaşıyor. Rapor, bu durumun tekil çözümlerle değil, stratejik bağlarla güçlendirilmiş bir değer zinciri iş birliğiyle dengelenebileceğini belirtiyor. Benzer bir durum nadir toprak elementleri için de geçerli. Avustralya, Brezilya ve Vietnam gibi ülkeler, önemli nadir toprak rezervlerine sahipken; bu elementlerin ayrıştırılması ve ileri işlenmesi kapasitesi Avrupa, Malezya ve ABD gibi ülkelerde gelişmiş bulunuyor. Ancak ayrıştırma tesislerinin kurulumu hem yüksek yatırım maliyetleri hem de çevresel kaygılar nedeniyle yavaş ilerliyor. Bu nedenle, üretici ve işleyici ülkeler arasında kurumsal düzeyde kurulan ortaklıklar, eş finansman modelleri ve risk paylaşımı odaklı projeler kritik bir ihtiyaç olarak öne çıkıyor. Küresel tedarik zinciri, artık sadece üretim merkezleriyle sınırlı bir konu değil; işleme kapasitesi,

ileri teknoloji yatırımları, geri dönüşüm altyapısı ve lojistik ağlar gibi unsurların bütünlüklü şekilde planlanması gereken bir yapı olarak karşımıza çıkıyor. Bu noktada değer zincirinin tüm halkaları arasında şeffaf, uzun vadeli ve karşılıklı çıkar esasına dayanan iş birlikleri oluşturulması gerekiyor. Gelişmiş ekonomilerin, kaynak zengini gelişmekte olan ülkelerle sadece kaynak alıcı ile tedarikçi ilişkisinden öteye geçerek, ortak altyapı yatırımları, teknoloji transferi ve iş gücü kapasitesi geliştirme gibi alanlarda derinlemesine ilişkiler kurması gerekiyor. Kritik minerallerin erişimi ve sürdürülebilir kullanımı artık sadece ekonomik bir mesele değil; aynı zamanda enerji güvenliği, iklim hedefleri, jeopolitik istikrar ve endüstriyel rekabetçilik açısından da belirleyici rol oynuyor. Bu nedenle, uluslararası düzeyde geliştirilecek ortaklıklar, arz güvenliğinin temelini oluşturuyor.

SOCAR Energy School, SOCAR Türkiye ve Sabancı Üniversitesi'nin iş birliği ile düzenlenen, alanında öncü bir sertifikalı eğitim programıdır. Program, küresel ve bölgesel enerji konularını irdelerken Hazar Havzası ile Türkiye ve Azerbaycan'ın enerji politikalarını derinlemesine inceler. Enerji sektöründe uzmanlaşmak isteyen katılımcılarla ilgili kamu ve özel sektör yöneticilerini, akademisyenleri, enerji konusundaki uluslararası otoriteleri ve enerji uzmanlarını bir araya getirmeyi amaçlar.

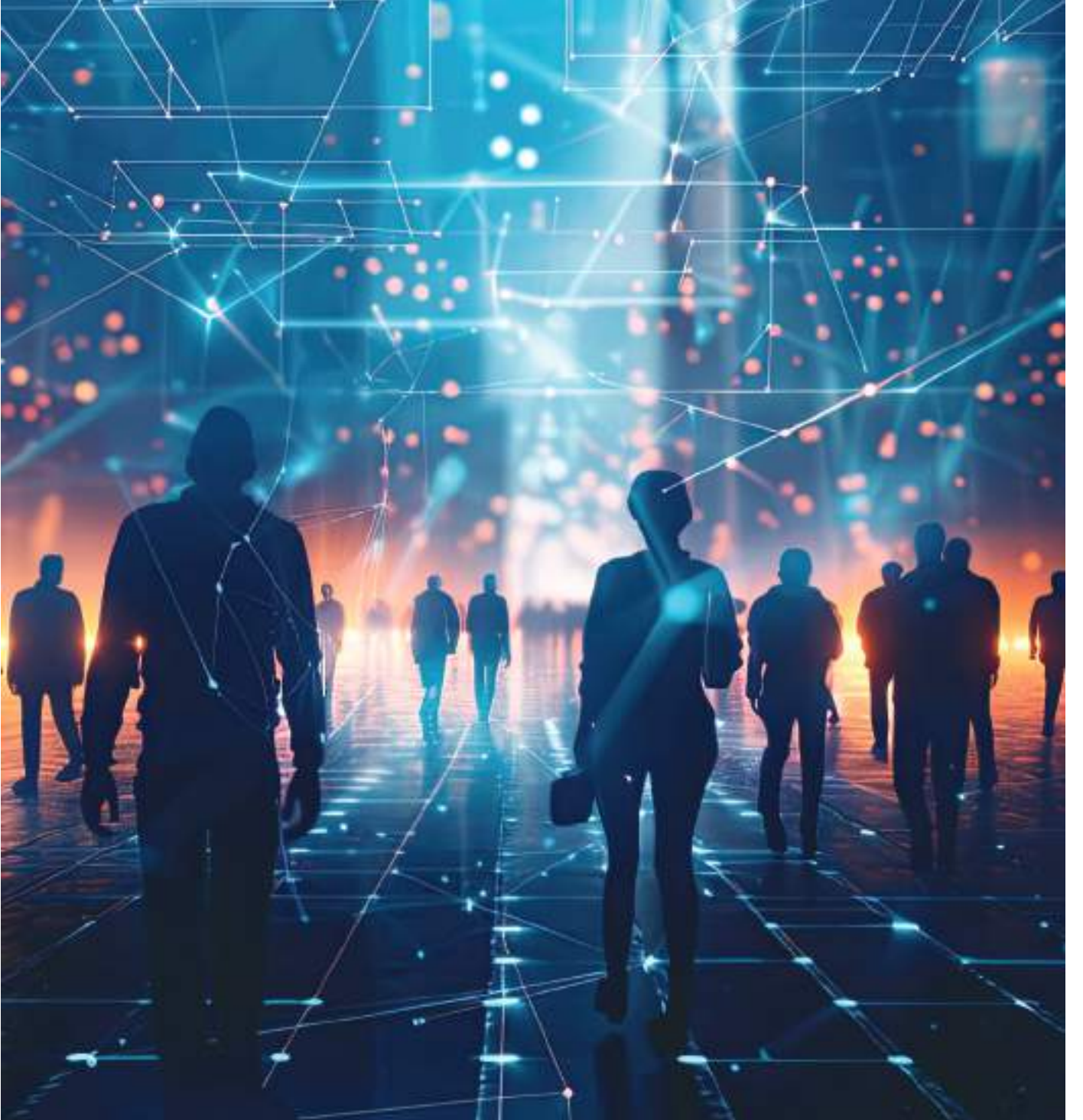
Detaylı bilgi:

www.socarenergyschool.com

Belirsizlik, Dönüşüm ve Yapay Zekâ Çağı

Dünya Ekonomik Forumu'nun (WEF), Mayıs 2025 tarihli Baş Ekonomistler Görünüm Raporu'na göre dünya ekonomisi kırılganlaşırken, politik belirsizlikler ve yapay zekânın yükselişi yeni bir dönüşüm çağını başlatıyor.

Dünya Ekonomik Forumu'nun (World Economic Forum-WEF) Mayıs 2025 Baş Ekonomistler Görünüm Raporu (Chief Economists Outlook), küresel ekonominin eş zamanlı şoklarla sarsıldığı, belirsizliğin norm hâline geldiği bir dönemde yayımlandı. Rapor, ekonomik büyümenin kırılganlaştığı, ticaret savaşlarının yeniden gündeme geldiği ve yapay zekânın dönüştürücü etkisinin netleşmeye başladığı bir tabloyu gözler önüne seriyor. Küresel büyüme beklentilerindeki ciddi zayıflama, raporun temel bulgularından biri. Baş ekonomistlerin yüzde 79'u, özellikle ABD'nin yeni ticaret politikalarının kısa vadeli bir sarsıntı değil, uzun vadeli bir yapısal değişim olduğunu düşünüyor. Nisan ayında ABD'nin açıkladığı kapsamlı gümrük vergileri, Çin

başta olmak üzere birçok ülkeyle ekonomik gerilimi tırmandırmış, piyasaları sarsmıştı. Her ne kadar bu uygulamalar 90 günlüğüne askıya alınmış olsa da güvensizlik havası sürüyor.

Baş ekonomistlere göre bu gelişmelerin küresel enflasyon üzerindeki etkisi kayda değer; katılımcıların yüzde 77'si gümrük vergilerinin enflasyonu artıracığını, yüzde 89'u ise küresel ticaret hacmini daraltacağını düşünüyor. ABD-Çin ilişkilerindeki gerilim ise nadir minerallerin ihracatının askıya alınmasına kadar varan restleşmelere neden oldu. Bu nedenle ticaretle ilgili belirsizlik, mevcut durumda COVID-19 döneminden bile daha yüksek seviyelere ulaştı.

BÖLGESEL BEKLENTİLER VE EKONOMİK AYRIŞMALAR

Rapora göre bölgesel ekonomik beklentiler, birbirinden farklı kriz ve

fırsat alanlarına işaret ediyor.

ABD'de yıl başındaki iyimser beklentiler, neredeyse tersine dönmüş durumda. İlk olarak reel GSYH ilk çeyrekte yüzde 0,3 küçüldü. Baş ekonomistlerin yüzde 76'sı doların değer kaybedeceğini düşünüyor. Enflasyon beklentileri ise yüzde 7,3 ile 1981'den bu yana en yüksek seviyeye ulaşmış durumda.

Avrupa'da ise IMF, Euro Bölgesi için yüzde 0,8'lik bir büyüme öngörüyor. Almanya'da borç freni gevşetilerek altyapı ve savunma harcamaları artırılmış durumda. Avrupa Merkez Bankası'nın faiz indirimleri bu dönüşümde destekleyici bir rol oynuyor. Çin, 2025 yılı için yüzde 5 büyüme hedefini koruyor ancak bu hedefin ulaşılabilirliği belirsiz. Baş ekonomistlerin yüzde 69'u Çin'deki büyümeyi "orta seviyede" görürken, yapay zekâ ve ileri teknoloji yatırımları olumlu bir ivme sağlıyor. Öte yandan konut sektörü ve tüketici güveni hâlen zayıf.

RAKAMLARLA 2025 BAŞ EKONOMİSTLER GÖRÜNÜM RAPORU

KONU	ORAN / DEĞER	AÇIKLAMA
KÜRESEL BELİRSİZLİK DEĞERLENDİRMESİ	82%*	Katılımcıların küresel belirsizliği "çok yüksek" olarak değerlendirme oranı.
2025'TE YAPAY ZEKÂ (YZ) DÖNÜŞÜMÜ BEKLENTİSİ	45%	Katılımcıların 2025'te ticari anlamda büyük bir YZ dönüşümü beklememe oranı.
YZ'İN KÜRESEL GSYH'YE KATKISI (10 YIL İÇİNDE)	5-10%	Katılımcıların YZ'nin önümüzdeki 10 yılda küresel GSYH'ye sunabileceğini düşündüğü katkı oranı.
YZ KAYNAKLI NET İŞ KAYBI BEKLENTİSİ	47%	YZ kaynaklı net iş kaybı bekleyen katılımcıların oranı. Katılımcıların %19'u ise YZ'nin istihdam artışına neden olacağını düşünüyor.

YAPAY ZEKÂNIN BÜYÜMEYE ETKİLİ OLACAĞI ALANLAR

GÖREVLERİN OTOMASYONU	68%
DAHA HIZLI İNOVASYON	62%
ÇALIŞANLARIN TEKNOLOJİYLE DESTEKLENMESİ	49%

YAPAY ZEKÂ İLE İLGİLİ RİSKLİ GÖRÜLEN ALANLAR

DEZENFORMASYON VE TOPLUMSAL KUTUPLAŞMA	53%
TEKELLEŞME VE PİYASA GÜCÜ YOĞUNLAŞMASI	47%
MEVCUT İŞ MODELLERİNİN BOZULMASI	44%

“

Rapora göre, küresel belirsizlik artık geçici bir durum değil. Ankete katılan baş ekonomistlerin yüzde 82'si mevcut durumu "çok yüksek" düzeyde belirsiz olarak tanımlarken, bu belirsizlik ticaret, para ve maliye politikalarında koordinasyon risklerini artırıyor. Ayrıca, askeri harcamalarda dikkat çekici artışlar yaşanıyor.

Latin Amerika, ABD'nin korumacı politikalarından en çok etkilenen bölgelerden biri. Bu nedenle bölgenin büyüme tahminleri yüzde 2'nin altına çekilmiş durumda.

Güney Asya ise en olumlu beklentilere sahip bölge olarak öne çıkıyor. IMF, Hindistan için 2025 yılında yüzde 6,2, 2026 yılı için yüzde 6,3 büyüme öngörüyor. Yeni ticaret anlaşmaları ve güçlü iç talep, bu bölgeye olan güveni destekliyor.

Orta Doğu ve Afrika'da ise petrol

fiyatlarındaki düşüş ve kamu harcamalarındaki kısıtlar büyümeyi baskı altında tutuyor. Ancak Sahra Altı Afrika için yüzde 3,8 gibi görece olarak olumlu bir büyüme beklentisi söz konusu.

BELİRSİZLİK YENİ NORMAL

Küresel belirsizlik, rapora göre artık geçici bir durum değil. Ankete katılan baş ekonomistlerin yüzde 82'si mevcut durumu "çok yüksek" düzeyde belirsiz olarak tanımlarken, bu belirsizlik

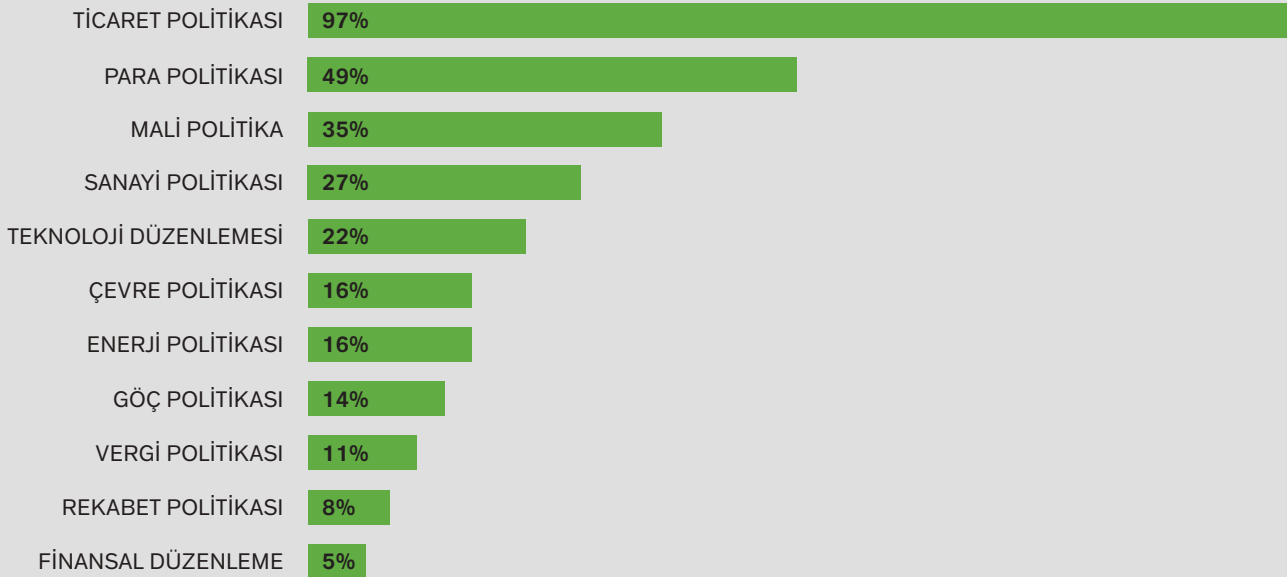
ticaret, para ve maliye politikalarında koordinasyon risklerini artırıyor. Ayrıca, askeri harcamalarda dikkat çekici artışlar yaşanıyor. 2024'te dünya genelinde en büyük 15 ülkenin tamamı savunma bütçesini artırmış durumda. ABD'nin savunma bütçesi ilk kez 1 trilyon doların üzerine çıktı. Bu gelişmelerin kamu borcu sürdürülebilirliği üzerindeki etkisi büyüyor.

Rapora göre gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde borç sürdürülebilirliği eş zamanlı bir risk hâline geldi. Şirketler ise bu ortamda stratejik kararlarını geciktiriyor, yatırımları erteliyor ve üretim merkezlerini yeniden konumlandırma yoluna gidiyor. Raporda, bu tür ertelenmiş kararların bir küresel durgunluğa neden olabileceği uyarısı da yapılıyor.

YAPAY ZEKÂ ÇAĞI: FIRSAT MI RİSK Mİ?

Tüm bu belirsizlik ve dönüşüm ortamında yapay zekânın rolü dikkat çekici bir şekilde öne çıkıyor.

BAŞ EKONOMİSTLERİN YÜKSEK DÜZEYDE BELİRSİZLİĞE MARUZ KALDIĞINI DÜŞÜNDÜĞÜ ALANLAR

KAYNAK: Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Baş Ekonomistler Görünüm Raporu: Mayıs 2025

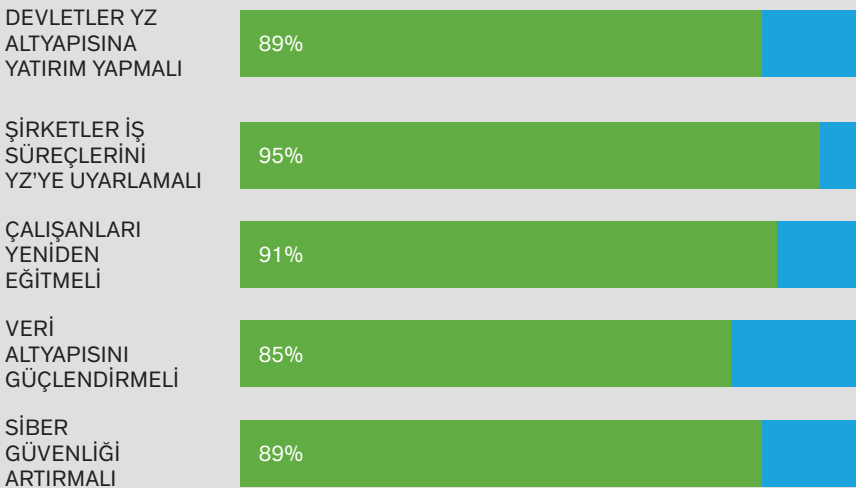
Baş ekonomistlerin yüzde 45'i yapay zekânın 2025 yılı içinde ticari anlamda “yıkıcı” bir etki yaratmasını beklemiyor, yüzde 80'i ise önümüzdeki 10 yılda küresel GSYH'ye yüzde 5-10 arasında katkı sağlayabileceğini düşünüyor. Ancak iş gücü üzerindeki etkisi endişe verici. Baş ekonomistlerin yüzde 47'si net iş kaybı beklerken, sadece yüzde 19'u yapay zekânın istihdamda artış yaratacağına inanıyor. Yapay

zekânın ekonomik büyümeye olumlu katkı sağlayabileceği başlıca alanlar; görevlerin otomasyonu, daha hızlı inovasyon ve çalışanların teknolojiyle desteklenmesi olarak sıralanıyor. Öte yandan yapay zekâ ile ilgili en büyük riskler; dezenformasyonun artması, piyasa tekelleşmesinin hızlanması ve mevcut iş modellerinin bozulması olarak görülüyor. Ayrıca enerji tüketimi ve siber güvenlik gibi ikincil riskler de büyümenin önünde engel oluşturabilir.

ADAPTASYONUN ANAHTARI: EĞİTİM, ALTYAPI, YÖNETİŞİM

Devletlerin bu teknolojiye maksimum verim elde edebilmesi için yapay zekâ altyapısına yatırım yapması, enerji verimliliğini teşvik etmesi, nitelikli iş gücünü desteklemesi ve etik-yasal çerçeveyi netleştirmesi gerekiyor. Yapay zekâya dair kamu politikalarının başarıya ulaşması, yetenek transferi ve beceri dönüşümünün yönetilmesine bağlı. Aynı şekilde, özel sektörün de iş süreçlerini yapay zekâya entegre etmesi, çalışanlarını yeniden eğitmesi, veri altyapısını güçlendirmesi ve yapay zekânın getirdiği riskleri yakından izlemesi gerekiyor. Güvenli veri yönetimi, şeffaf başarı ölçütleri ve yöneticilere yönelik YZ liderlik eğitimi, şirketlerin bu dönüşümde ayakta kalmasını sağlayacak temel unsurlar arasında yer alıyor. Sonuç olarak, dünya ekonomisi bir yandan jeopolitik gerilimlerle, diğer yandan yapay zekânın getirdiği hızlı teknolojik dönüşümle karşı karşıya. Rapor hem kamu kurumlarının hem özel sektörün bu karmaşık ortamda dirençli, çevik ve geleceğe uyumlu bir yapıya geçmesi gerektiğini net bir şekilde ortaya koyuyor. ●

BAŞ EKONOMİSTLERİN YAPAY ZEKÂ KONUSUNDA KAMU VE ÖZEL SEKTÖRE ÖNERİLERİ

Azerbaycan'ın Yeniden Doğuşu Millî Kurtuluş Günü

Azerbaycan'ın bağımsızlık ve istikrar yolculuğunda yeni bir başlangıcı simgeleyen 15 Haziran Millî Kurtuluş Günü, 2025 itibarıyla 32. yılını kutluyor. Azerbaycan'ın Ulusal Lideri Haydar Aliyev'in önderliğinde atılan adımlar, halkın devletine duyduğu güveni ve ortak geleceğe olan inancını pekiştirmeye devam ediyor.

Azerbaycan tarihinin altın harflerle yazılmış günlerinden biri olan 15 Haziran, sadece bir kurtuluşun değil; Ulusal Lider Haydar Aliyev'in önderliğinde, milletin kaderini kendi elleriyle yeniden yazmasının, iradesine sahip çıkmasının da simgesidir. Her yıl Millî Kurtuluş Günü olarak kutlanan bu anlamlı tarih, Azerbaycan halkının birlik, kararlılık ve vatan sevgisiyle nasıl ayağa kalktığını hatırlatıyor.

YENİDEN DOĞUŞUN VE MİLLÎ BİRLİĞİN GÜNÜ

Azerbaycan genç ve bağımsız bir devlet olarak zorlu bir dönemden geçerken tecrübesi, bilgeliği ve

milletine olan sarsılmaz bağlılığıyla Ulu Önder Haydar Aliyev, halkın çağrısıyla ülkenin başına geçerek yalnızca bir yönetim değişikliği değil; aynı zamanda yeni bir dönemin başlangıcını da müjdeledi. Onun dönüşü, Azerbaycan'ın geleceğine duyulan inancın sembolüydü. Haydar Aliyev'in liderliğinde Azerbaycan, hızla toparlanarak güçlü devlet yapısını inşa etmeye başladı. İzlenen uzlaştırmacı politika sayesinde toplumun farklı kesimleri arasında diyalog ortamı kuruldu; halkın devlete olan güveni pekiştirildi. Hukukun üstünlüğü, toplumsal düzen, ekonomik kalkınma ve ulusal dayanışma gibi temel ilkeler yeniden güçlendi. O günlerde atılan adımlar, sadece kısa vadeli çözümler değil; aynı

zamanda bağımsızlığın teminatı olan uzun soluklu bir vizyonun parçalarıydı. Ulusal Lider Haydar Aliyev'in millî birlik duygusunun güçlenmesine katkı sağlayan bu yaklaşımı, sadece o günlerin değil, sonrasındaki yılların da yönünü belirleyen değerli bir miras oldu. Bugün Azerbaycan, 15 Haziran'ın ruhunu içinde taşıyan nesillerle yoluna emin adımlarla devam ediyor; bu özel günde sadece geçmişini değil, geleceğe olan inancını da kutluyor. 15 Haziran, halkın bilge bir lider etrafında kenetlenmesinin, ortak değerlerde buluşmasının ve geleceğe umutla bakabilmesinin sembolüdür. Millî Kurtuluş Günü, Azerbaycan halkının cesareti, sabrı ve liderine olan güveniyle inşa ettiği büyük bir başarı hikâyesidir.

AZERBAIJAN'IN ULUSAL LİDERİ HAYDAR ALİYEV DOĞUMUNUN 102. YILINDA SAYGI, SEVGİ VE ÖZLEMLE ANILDI

O yalnızca bir devlet adamı değil, aynı zamanda halkına yön veren, istikrarın ve yeniden doğuşun sembolü olan bir liderdi. Her geçen yıl, onun vizyonu, kararlılığı ve halkına duyduğu derin sevgi daha da iyi anlaşılıyor.

Azerbaycan'ın bağımsızlık sürecinde ve zor dönemlerdeki liderliğiyle tarih yazan Azerbaycan halkının Ulusal Lideri Haydar Aliyev'in 1990'lı yılların başında ülkesinin en kritik dönemlerinden birinde yeniden sahneye çıkışı, Azerbaycan'ın kaderini değiştirdi. 1993 yılında halkın çağrısı üzerine ülke yönetimini devralan Aliyev, yalnızca bir siyasi boşluğu doldurmadı; aynı zamanda ülkeye güven, düzen ve umut getirdi.

BİR LİDERİN ARDINDA BIRAKTIĞI MİRAS

Krizlerin tam ortasında, soğukkanlı duruşuyla, diplomasi ve devlet yönetimi konusundaki tecrübesiyle,

bugünkü bağımsız ve güçlü Azerbaycan'ın temel taşlarını atan Ulusal Lider Aliyev, devletin kurumsallaşmasından enerji politikalarının belirlenmesine; uluslararası ilişkilerden gençliğin eğitilmesine kadar her alanda iz bıraktı. Onun döneminde atılan stratejik adımlar, bugün Azerbaycan'ın bölgesel bir güç olarak konumlanmasında kilit rol oynadı. Haydar Aliyev'in liderliğinin en dikkat çekici yönlerinden biri de halkıyla kurduğu derin gönül bağıydı. Onun konuşmaları sadece bir devlet adamının sözleri değil, aynı zamanda halkının sesi, duygusu ve geleceğe dair umuduydu. "Devlet halk içindir"

ilkesini sadece söylemde değil, icraatlarında da yaşattı. Yarınlara güvenle bakan, çağdaş Azerbaycan'ın kurucusu ve mimarı Ulu Önder Haydar Aliyev'in fikirleri ve bıraktığı zengin miras bugün de halkının aydınlatmaya devam ediyor. Azerbaycan'da her yıl 10 Mayıs, Ulusal Lider Haydar Aliyev'in doğum günü olarak kutlanıyor. 102. doğum yıldönümünde de onun çizdiği yolda ilerleyen Azerbaycan hem bölgede hem de dünyada hak ettiği yeri almayı sürdürüyor. Azerbaycan halkının kalbinde daima yaşayacak olan Ulusal Lider Haydar Aliyev'i sevgi, saygı ve özlemle anıyoruz.●

AZERBAIJAN'IN DOĞAL GÖLLERİ: Sessiz Güzelliğın ve Huzurun Adresleri

Azerbaycan'da 450'den fazla doğal göl bulunuyor. Ancak bizim sizin için derlediğimiz göller, yalnızca doğanın güzelliğini değil aynı zamanda Azerbaycan'ın çevresel ve turistik çeşitliliğini de yansıtıyor. Her göl, kendine özgü karakteri, ekosistemi ve sunduğu deneyimle ziyaretçilerine unutulmaz anlar yaşıtıyor. Doğanın kucağında dinlenmek, yeniden nefes almak ve eşsiz manzaralarla buluşmak isteyen herkes için Azerbaycan'ın doğal gölleri keşfedilmeye değer.

Göygöl (Gökgöl)

Kafkasların kalbinde yer alan Azerbaycan, yalnızca tarihi ve kültürel zenginlikleriyle değil, aynı zamanda doğasının sunduğu büyüleyici manzaralarla da dikkat çekiyor. Ülkenin dört bir yanına yayılmış olan doğal göller hem yerli halk hem de turistler için kaçış ve huzur noktaları olarak göze çarpıyor. Bu göller, sadece görsel bir şölen sunmakla kalmayıp aynı zamanda doğa yürüyüşü, kuş gözlemi, kampçılık, fotoğrafçılık ve su sporları gibi birçok aktivite için de ideal ortamlar sunuyor. İşte Azerbaycan'ın en dikkat çekici doğal gölleri ve turistik açıdan öne çıkan özellikleri...

GÖYGÖL (GÖKGÖL)

Konum: Gence'nin batısında, Göygöl Milli Parkı sınırları içinde
Rakım: 1,553 metre
Yüzey Alanı: 0,78 km²

Göygöl, Azerbaycan'ın en ünlü ve en çok ziyaret edilen doğal göllerinden biri. 1139 yılında meydana gelen büyük bir deprem sonucunda Kaynak Dağı'ndan kopan kütlelerin Aghsu Nehri'ni tıkamasıyla oluşan bu göl, adını berrak mavi suyundan alıyor. 2008 yılında UNESCO tarafından Biyosfer Rezervi olarak ilan edilip resmi olarak koruma altına alınan Göygöl, su altındaki yüksek oksijen seviyesi ve ekolojik çeşitliliğiyle aynı zamanda bilimsel araştırmalar için de önemli bir alan. Koruma altındaki

bu gölde yüzmek ve balık tutmak yasak ancak doğa yürüyüşü, piknik ve fotoğrafçılık faaliyetleri serbest. Göygöl, doğa tutkunları için adeta bir cennet.

MARALGÖL (MARAL GÖLÜ)

Konum: Murovdağlar bölgesinde
Rakım: 1,910 metre
Yüzey Alanı: 0,23 km²

Göygöl'ün "kardeşi" sayılan Maralgöl, yaklaşık 61 metre derinliği ve 23 hektarlık yüzey alanıyla dikkat çekiyor. Ancak ziyaretçilerin Maralgöl'e ulaşmak için yaklaşık 250 basamak içeren bir yürüyüş parkurunu aşması gerekiyor. Bu çaba, gölün şeffaf suları ve çevresindeki

Maralgöl (Maral Gölü)

subalpin bitki örtüsü ile fazlasıyla ödüllendiriliyor. Maralgöl, sessizlik arayanlar, kamp yapmak isteyenler ve fotoğraf tutkunları için eşsiz bir durak.

NOHURGÖL (NOHUR GÖLÜ)

Konum: Gabala bölgesinde

Rakım: 700 metre

Yüzey Alanı: 1,26 km²

Yemyeşil dağlarla çevrili, huzurlu atmosferiyle bilinen Nohurgöl, özellikle ilkbahar ve yaz aylarında turistlerin uğrak noktası hâline geliyor. Göl çevresinde yürüyüş parkurları, restoranlar ve dinlenme

alanları mevcut. Bot gezintileri, balıkçılık ve at gezileri gibi aktiviteler sunan Nohurgöl, aynı zamanda lüks konaklama tesislerine de oldukça yakın. Nohurgöl, doğayla iç içe sakin bir tatil arayanlar için birebir.

MASAZIR GÖLÜ (MASAZIRGÖL)

Konum: Absheron Yarımadası, Bakü çevresi

Rakım: Deniz seviyesinde

Yüzey Alanı: 10 km²

Bir tuz gölü olan Masazır Gölü, yılın belirli zamanlarında pembe tonlara

Masazır Gölü (Masazırgöl)

bürünerek ziyaretçilerine görsel bir şölen sunuyor. Gölde elde edilen tuz, ülke genelinde kullanılırken, aynı zamanda bazı sağlık terapilerinde de faydalı olduğuna inanılıyor.

AĞGÖL (AG-GÖL)

Konum: Kur-Araz Ovası'nda, Ağcabedi ve İmişli bölgeleri arasında

Rakım: Deniz seviyesinde

Yüzey alanı: 56,2 km²

Azerbaycan'ın en büyük ikinci gölü Ağgöl, tuzlu yapısı ve zengin kuş çeşitliliği ile öne çıkıyor. Ramsar Sözleşmesi kapsamında koruma altına alınan göl, aynı zamanda Önemli Kuş Alanı (IBA) statüsüne sahip. Göçmen kuşlar için bir cennet olan bu alan, kuş gözlemcileri ve doğa fotoğrafçıları için eşsiz fırsatlar sunuyor. Ekoturizm açısından da giderek daha fazla ilgi gören göl, koruma bilincinin artırılması açısından büyük bir rol oynuyor.

Nohurgöl (Nohur Gölü)

BATABAT GÖLÜ

Konum: Nahçıvan, Şahbuz bölgesi

Rakım: 2,424 metre

Yüzey Alanı: 0,16 km²

Batabat Gölü, yüzen bataklık adasıyla doğanın bir mucizesi olarak kabul ediliyor. Halk arasında özellikle sindirim sistemine iyi geldiği söylenen şifalı suları nedeniyle yaygın bir şekilde ziyaret ediliyor. Göl çevresi hem yürüyüş hem de kamp yapmak için ideal koşullar sunuyor. Nahçıvan'ın yüksek dağ atmosferiyle birleşen bu göl, doğaseverler için mistik bir deneyim sunuyor.

TUFAN GÖLÜ

Konum: Qabala ile Qusar sınırında,

Kurvedağ-Tufandağ bölgesinde

Rakım: 3,277 metre rakımda

Yüzey Alanı: 0,01 km²

Azerbaycan'ın en yüksek rakımlı doğal dağ gölü olan Tufan Gölü, zorlu yürüyüş rotaları ve eşsiz panoramik manzaralarıyla doğa sporcularının gözdesi konumunda. Yüksekliğine rağmen yaz aylarında bile karla kaplı olabilen çevresi, göle mistik bir hava katıyor.

BÜYÜK ŞOR (BOYUK SHOR)

Konum: Absheron Yarımadası, Bakü çevresi

Rakım: Deniz seviyesinde

Yüzey Alanı: 16,2 km²

Büyük Şor Gölü de tuz üretimi açısından önemli bir rezerv alanı. Bu göl, sakin ve sessiz çevresiyle özellikle doğa yürüyüşü, kuş gözlemi ve manzara fotoğrafçılığı için ideal bir ortam sunuyor.

Khanbulan (Xanbulan)

KHANBULAN (XANBULAN) VE ÇANLIBEL (CHANLIBEL) GÖLLERİ

Khanbulan: Lankaran yakınlarında, Talış Dağları'nın eteklerinde yer alıyor
Çanlıbel: Guba bölgesinde, ormanlarla çevrili, aile dostu sessiz bir atmosfere sahip

Bu göller, yemyeşil doğası, göl kıyısında piknik yapma imkânları ve sakin yapısıyla hafta sonu kaçamakları için oldukça popüler. Özellikle sabah saatlerinde oluşan sisli manzaralar, doğa fotoğrafçıları için eşsiz kareler sunuyor.

Çanlıbel (Chanlibel)

Büyük Şor (Boyuk Shor)

Enerji Dünyasında Küresel Ajanda

SON RAPORLAR, SEKTÖREL ETKİNLİKLER VE ÖNE ÇIKAN HABERLERLE KÜRESEL ENERJİ SAHNESİNDEKİ GÜNCEL GELİŞMELERİ BİR ARAYA GETİRDİK.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne Ulaşmak İçin Küresel İş Birliği Çağrısı

SDG Transformation Center (Sürdürülebilir Kalkınma Dönüşüm Merkezi), Sürdürülebilir Kalkınma Raporu'nun 10. baskısını yayımladı. Raporda, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH) 2015 yılında kabul edilmesinden bu yana, ilerlemenin endişe verici bir durumda olduğu belirtiliyor ve 2030 yılına kadar hedeflerin yüzde 20'sinden daha azının gerçekleştirileceği öngörülüyor. Diğer yandan küresel ortalamalar, SKH ilerlemesinde bölgeler ve ülkeler arasındaki belirgin eşitsizlikleri maskeliyor. BM Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı Başkanı ve raporun baş yazarlarından Profesör Jeffrey D. Sachs şunların altını çiziyor: "Artan jeopolitik gerginlikler, artan küresel eşitsizlikler ve tırmanan iklim krizi ortasında, bu yılki Sürdürülebilir Kalkınma Raporu, dünyanın Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ni barış, eşitlik ve refaha giden hayati yol olarak ezici bir çoğunlukla kabul ettiğini vurguluyor. Birçok ülke önemli ilerleme kaydediyor, ancak eğitim, yeşil teknolojiler ve dijital çözümlere yapılan artırılmış yatırımlarla çok daha fazlası başarılabılır. Her şeyden önce, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmak için barışa ve küresel iş birliğine ihtiyacımız var."

GRI YENİ İKLİM VE ENERJİ RAPORLAMA STANDARTLARINI YAYIMLADI

Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative, GRI), şirketlerin iklim değişikliği ve enerji yönetimiyle ilgili etkilerini ve bu etkileri nasıl yönettiklerini şeffaf şekilde raporlamasını sağlamak amacıyla yeni "GRI 102: İklim Değişikliği" ve "GRI 103: Enerji" standartlarını yayımladı.

GRI'nin yeni iklim standardı "GRI 102: İklim Değişikliği", uyum ve geçiş planlarından etkilenen çalışanlar, topluluklar ve savunmasız gruplar üzerindeki etkilerle ilgili raporlama gereklilikleri, sera gazı giderimleri ve karbon kredilerinin kullanımı gibi bir dizi değişikliği içeriyor.

Yeni enerji standardı "GRI 103: Enerji" ise şirketlerin enerji tüketimi, azaltımı, verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin aktivitelerini açıklamasını sağlamayı amaçlıyor; enerji tüketimi ve yenilenebilir enerjiye geçişle ilişkili etkenlere odaklanıyor.

TÜRKİYE'NİN EN BÜYÜK HİBRİT ENERJİ BULUŞMASI

8-10 Ekim tarihlerinde İstanbul Fuar Merkezi'nde (İFM) gerçekleşecek olan EIF 2025, Türkiye'nin en büyük hibrit enerji etkinliği olarak, enerji sektörünün tüm paydaşlarını bir araya getirecek. Bu etkinlik, enerji üreticileri, yatırımcılar, akademisyenler ve kamu kurumlarını kapsayan geniş bir katılımı yelpazesi sunuyor. Aynı zamanda, 2050 enerji hedeflerine odaklanarak, sürdürülebilir ve yenilenebilir enerji çözümlerini teşvik etmeyi amaçlıyor.

EIF 2025 "Enerji Verimliliği, Sürdürülebilir ve Yenilenebilir Enerji Sistemleri, Karbon Nötr Teknolojiler, Çevresel Farkındalık ve Karbon Azaltımı" konularına odaklanacak. Katılımcılar fuar boyunca yeni teknolojiler, uluslararası iş birlikleri ve yatırım imkânları gibi alanlarda fırsatları değerlendirecek.

Uluslararası Enerji Zirvesi İstanbul'da gerçekleştirildi

AIEN'in en önemli yıllık toplantısı ve konferansı olan Uluslararası Enerji Zirvesi (IES) 10-12 Haziran 2025 tarihleri arasında İstanbul'da düzenledi. Küresel enerji profesyonellerine anlamlı diyalog ve ağ kurma için bir forum sunan zirvede SOCAR Türkiye CEO'su Elchin Ibadov, The Infrastructure Evolution: Türkiye's Role in Connecting Gas Suppliers to Customers panelinde konuşmacı olarak yer aldı.

DÖNGÜSELLİK AÇIĞI KÜRESEL EKONOMİYE OLUMSUZ YANSIYOR

Circle Economy Foundation tarafından yayımlanan Circularity Gap Report 2025'e (Döngüsellik Açığı 2025) göre dünya ekonomisinin döngüsellik oranı yüzde 6,9'a gerilemiş durumda. 2024'te bu oran yüzde 7,2'ydi. 2018'deki yüzde 9,1 seviyesinden bir hayli düşmüş durumda. 2024 yılında gerçekleşen düşüşün başlıca nedeni ise ikincil malzeme kullanımındaki hafif artışa rağmen, birincil malzeme tüketiminin çok daha hızlı artması olarak gösteriliyor.

Rapor, son 50 yılda dünya genelinde malzeme çıkarımının üç katına çıktığına dikkat çekerek, mevcut gidişat değişmezse 2060 yılına kadar bu miktarın yüzde 60 daha artmasının beklendiğini belirtiyor. Rapora göre, şu anda geri dönüştürülmeyen tüm atıklar geri dönüştürüle bile, döngüsellik oranı sadece yüzde 25'e ulaşabiliyor.

ENERJİ GÜVENLİĞİNİN GELECEĞİ ZİRVESİ LONDRA'DA DÜZENLENDİ

25-26 Nisan tarihlerinde Londra'da gerçekleşen Enerji Güvenliğinin Geleceği Zirvesi'nde 60 ülkeden bakan ve üst düzey yetkililer bir araya geldi. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) İcra Direktörü Fatih Birol'un ana konuşmacı olarak yer aldığı zirvede ele alınan konular arasında başlıca yakıtların talep, arz ve ticaretindeki değişiklikler, enerji sistemlerinde elektriğin genişleyen rolü, temiz enerji teknolojilerinin ve tedarik zincirlerinin büyümesi ve birçok temiz enerji teknolojisi için gereken minerallerin ve metallerin bulunabilirliği yer aldı. Enerji arzının giderek artan güvencesizliği karşısında enerji güvenliğinin artık ulusal güvenlik olarak görüldüğü vurgulandı. Zirvede kritik minerallerin arzındaki kırılganlık, nükleer enerjinin rolü ve Çin'in iklim diplomasisiyle küresel liderlik arayışı gibi başlıklar öne çıktı.

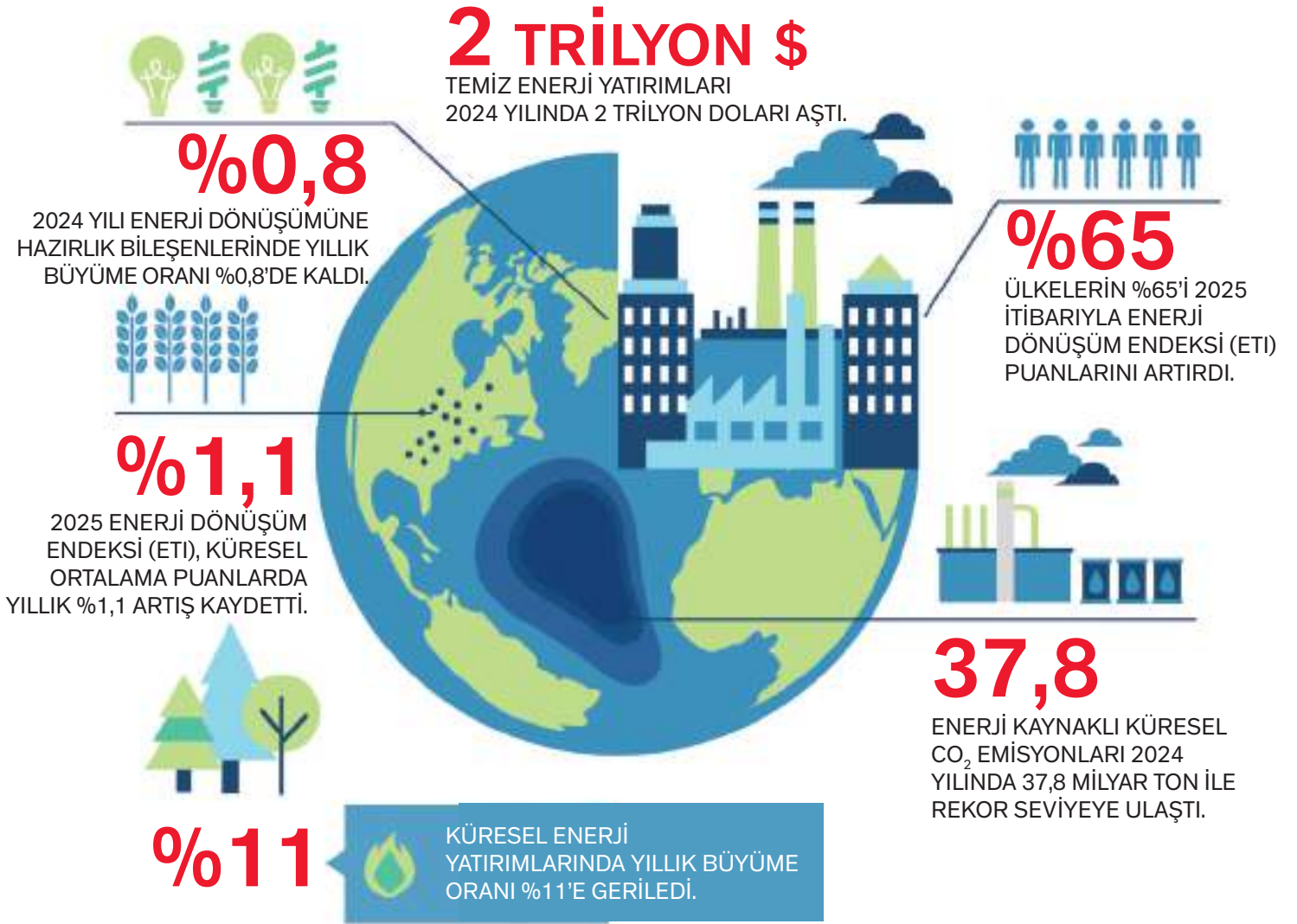
ENERJİ VERİMLİLİĞİ FORUMU VE FUARI, 6 EKİM'DE BAŞLIYOR

6-7 Ekim tarihlerinde İstanbul Kongre Merkezi'nde düzenlenecek Enerji Verimliliği Forumu ve Fuarı, enerji verimliliği, yenilenebilir teknolojiler, enerji yönetimi ve finansman çözümlerine odaklanacak. Kamu ve özel sektör yetkilileri, enerji yöneticileri, danışmanlar, yatırımcılar, teknoloji tedarikçileri, üniversite ve STK temsilcilerinin katılım göstereceği fuarın hedefi; verimli enerji kullanımı, sürdürülebilir teknolojiler, politikalar ve finansman modelleri hakkında bilgi paylaşımı ve iş birliği sağlamak. "Enerji verimliliğinde en iyi uygulamalar, yenilenebilir teknolojinin enerji süreçlerine entegrasyon, finansal araçlar ve yatırım modelleri ve dijitalleşme ve enerji izleme" gibi başlıklarda ana oturumların yapılacağı fuarında çeşitli paneller ve atölyeler gerçekleştirilecek.

Küresel enerji sistemleri önemli bir dönüşüm sürecinde

Dünya Ekonomik Forumu'nun Etkin Enerji Dönüşümünün Teşvik Edilmesi raporunun 2025 edisyonu (*Fostering Effective Energy Transition 2025*) enerji sistemlerinin dönüşüm sürecine ilişkin mevcut eğilimleri ve güncel görünümü ortaya koyuyor. 2024–2025 dönemine ait temel göstergeler, enerji dönüşümünün hızını ve yönünü net biçimde yansıtıyor.

Birlikteyiz. Güçlüyüz.

Türkiye'nin En Büyük Entegre Endüstri Grubu

Rafineri, petrokimya, enerji, lojistik, depolama, doğal gaz ticareti, iletimi ve dağıtımı olmak üzere, her biri kendi alanında yetkin grup şirketlerimizle hizmet verdiğimiz tüm sektörlerde sürdürülebilir büyümeyi destekliyor, üstün teknolojileri kullanarak insan, toplum ve çevre için değer yaratmaya devam ediyoruz.

Azerbaycan ve Türkiye'nin gücüne güç katmak için var gücümüzle çalışıyoruz.

www.socar.com.tr

Ortaklıklarımız:

